

HE 81/2011 vp

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kasvinsuojeluaineista sekä laeiksi metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annetun lain 7 a §:n ja rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 48 luvun 1 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki kasvinsuojeluaineista, jolla kumottaisiin vuonna 2006 kasvinsuojeluaineista annettu laki. Esityksessä on otettu huomioon Euroopan unionin uusi kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamista ja käyttöä koskeva lainsäädäntö. Ehdotetulla lailla toimeenpantaisiin kasvinsuojeluaineiden kestävä käyttöä koskeva direktiivi. Direktiivin mukaisesti laissa säädettäisiin kasvinsuojeluaineita koskevasta koulutuksesta ja tutkinnosta, integroidusta torjunnasta, kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testauksesta, lentolevitys-

kiellosta sekä kasvinsuojeluaineiden kestävä käytön toimintaohjelmasta. Ehdotetulla lailla annettaisiin myös unionin kasvinsuojeluaineasetusta täydentävää kansallista sääntelyä toimivaltaisista viranomaisista, valvonnasta, hallinnollisista pakkokeinoista ja seuraamuksista sekä maksuista ja muutoksenhauksesta. Metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annettuun lakiin ja rikoslakiin tehtäisiin muuttuneesta lainsäädännöstä johtuvat teknisluonteiset tarkistukset.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT	4
1 JOHDANTO	4
2 NYKYTILA	4
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö	6
2.3 Nykytilan arviointi	9
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	12
3.1 Tavoitteet	12
3.2 Toteuttamisvaihtoehdot.....	12
3.3 Keskeiset ehdotukset.....	12
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	15
4.1 Taloudelliset vaikutukset	15
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	16
4.3 Ympäristövaikutukset	16
4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset	16
5 ASIAN VALMISTELU.....	17
5.1 Yleistä	17
5.2 Valmisteluvaiheet ja -aineisto.....	17
5.3 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	17
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	19
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	19
1.1 Laki kasvinsuojeluaineista	19
1 luku. Yleiset säännökset.....	19
2 luku. Kasvinsuojeluaineita koskevat yleiset vaatimukset	20
3 luku. Kasvinsuojeluaineita koskeva koulutus ja tutkinto	22
4 luku. Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineet ja niiden testaus	24
5 luku. Toiminnan harjoittaminen.....	27
6 luku. Viranomaiset ja niiden tehtävät.....	30
7 luku. Valvonta.....	31
8 luku. Hallinnolliset pakkokeinot ja seuraamukset.....	35
9 luku. Erinäiset säännökset.....	37
1.2 Laki metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta	40
1.3 Rikoslaki	40
44 luku. Terveyttä ja turvallisuutta vaarantavista rikoksista.....	40
48 luku. Ympäristörikoksista	41

2	TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET	41
2.1	Laki kasvinsuojeluaineista	41
3	VOIMAANTULO.....	41
4	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	42
	Elinkeinovapaus ja omaisuudensuoja.....	42
	Julkisen vallan käyttö	43
	Yksityiselämän suoja.....	44
	Asetuksenantovaltuudet ja lainsäädäntövallan siirtäminen	44
	LAKIEHDOTUKSET	46
	Laki kasvinsuojeluaineista.....	46
	Laki metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annetun lain 7 a §:n muuttamisesta	60
	Laki rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 48 luvun 1 §:n muuttamisesta	61
	LIITE	63
	RINNAKKAISTEKSTI.....	63
	Laki metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annetun lain 7 a §:n muuttamisesta	63
	Laki rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 48 luvun 1 §:n muuttamisesta	64

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Kasvinsuojeluaineilla edistetään maa- ja metsätalouden sekä puutarhatalouden toimintaedellytyksiä. Ne parantavat kasvien kasvua sekä sadon laatua ja määrää. Koska kasvinsuojeluaineilla on tarkoitus torjua tai hävittää kasvintuhoojia, kasvinsuojeluaineet saattavat olla haitallisia myös muille kuin torjuttaville eliöille. Näiden haitallisten vaikutusten hallitsemiseksi kasvinsuojeluaineita arvioidaan ja niiden hyväksyttävyydestä päätetään, ennen kuin niitä saa luovuttaa markkinoille tai käyttää. Ehdotetulla lailla pyritään edelleen vähentämään kasvinsuojeluaineiden käytöstä ihmisten terveydelle tai ympäristölle aiheuttuvia riskejä.

Kasvinsuojeluaineita koskevat säännökset sisältyvät pääosin lakiin kasvinsuojeluaineista (1259/2006) ja sen nojalla annettuihin maa- ja metsätalousministeriön asetuksiin. Laki annettiin vuonna 2006, kun lainsäädäntöön tehtiin kasvinsuojeluaineita ja niin sanottuja muita torjunta-aineita koskevaa sääntelyä selkeyttävä kokonaisuudistus.

Lakiesityksen yleisenä tavoitteena on toimeenpanna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (2009/128/EY) yhteisön politiikan perusteista torjunta-aineiden kestävän käytön aikaansaamiseksi (jäljempänä *puite-direktiivi*) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1107/2009 kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta (jäljempänä *kasvinsuojeluaineasetus*).

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Laki kasvinsuojeluaineista

Laki perustuu kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta annettuun neuvoston direktiiviin 91/414/ETY, (jäljempänä *kasvinsuojeluainedirektiivi*), joka on kumottu kasvinsuojeluaineasetuksella.

Kasvinsuojeluaineilla tarkoitetaan kasvinsuojeluaineita koskevan lain 4 §:n mukaan tehoaineita ja yhtä tai useampaa tehoainetta sisältäviä valmisteita, joita käytetään suojelemaan kasveja tai kasvituotteita kasvintuhoojalta, vaikuttamaan kasvien elintoimintoihin muulla tavoin kuin ravinteina, vaikuttamaan kasvituotteiden säilyvyyteen ja tuhoamaan haitallisia kasveja tai tuhoamaan kasvin osia tai estämään kasvien haitallista kasvua.

Lain tarkoituksena on turvata hyvää kasvinterveyden tilaa ja elintarvikkeiden laatua varmistamalla, että markkinoilla ja käytössä olevat kasvinsuojeluaineet ovat asianmukaisesti käytettyinä tehokkaita ja tarkoitukseensa sopivia. Kasvinsuojeluaineet eivät saa aiheuttaa haittaa ihmisten tai eläinten terveydelle eikä kohtuutonta haittaa ympäristölle. Lisäksi lain tavoitteena on varmistaa, että näitä kasvinsuojeluaineita käytetään asianmukaisesti. Kasvinsuojeluainetta saa saattaa markkinoille tai käyttää vain, jos se on hyväksytty kasvinsuojeluaineeksi. Hyväksymisestä päättää Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (jäljempänä *Tukes*), joka myös pitää rekisteriä hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista.

Laki koskee kasvinsuojeluaineen hyväksymistä ja siihen liittyviä menettelyitä. Kasvinsuojeluaineen arvioinnissa noudatetaan unionin lainsäädännössä edellytettyjä kasvinsuojeluaineiden arviointia ja hyväksymistä koskevia yhtenäisiä periaatteita. Lakiin sisältyy kasvinsuojeluainedirektiivin keskeinen periaate hyväksymisen vastavuoroisesta tunnustamisesta. Kasvinsuojeluaineen hyväksyminen annetaan määräajaksi, enintään kymmeneksi vuodeksi. Hyväksyminen voidaan hakemuksesta uudistaa, jos hyväksymisen edellytykset edelleen täyttyvät. Kasvinsuojeluaineen hyväksyessään Tukes vahvistaa valmisteen käyttötarkoituksen, käyttöohjeen ja muut myyntipäällysmarkkinat.

Kemikaaleja koskeva kansallinen ja Euroopan unionin lainsäädäntö

Kemikaalilainsäädäntöä sovelletaan myös kasvinsuojeluaineisiin siltä osin, kun niistä ei

erikseen säädetä kasvinsuojelulainsäädännössä. Kemikaalien luokitukseen, merkitsemiseen ja pakkaamiseen liittyvät säännökset sisältyvät kahteen direktiiviin, niin sanottuun ainedirektiiviin (67/548/ETY) ja niin sanottuun seosdirektiiviin (1999/45/EY). Suomessa direktiivit on toimeenpantu kemikaalilailla (744/1989) ja -asetuksella (675/1993) sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetuksilla. EU:ssa tuli 20 päivänä tammikuuta 2009 voimaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1272/2008 aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta (jäljempänä *CLP-asetus*). Siirtymäaikaisten jälkeen asetus korvaa EU:n nykyisen asiaa koskevan lainsäädännön. Siirtymäaikana kemikaalin markkinoille luovuttaja voi soveltaa joko nykyisiä tai CLP-asetuksen mukaisia merkintöjä. CLP-asetus perustuu muun muassa maailmanlaajuisesti hyväksytyyn kemikaalien luokitusta ja merkintöjä koskevaan GHS-järjestelmään, jonka tarkoituksena on yhtenäistää kemikaalien merkinnät ja luokitus kaikkialla maailmassa.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1907/2006 kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelystä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 200/21/EY kumoamisesta (jäljempänä *REACH-asetus*) (artikla 31 ja liite II) säädetään käyttöturvallisuustiedotteiden laatimisesta ja toimittamisesta. Tämä velvoite koskee myös kasvinsuojeluaineita. Kemikaalin toimittajan on toimitettava käyttöturvallisuustiedote kemikaalin vastaanottajalle, kun kyseessä oleva kemikaali on luokiteltu vaaralliseksi tai se on hitaasti hajoava, biokertyvä tai aine sisältyy REACH-asetuksen niin sanottujen kandidaattiaineiden luetteloon.

Kemikaaleja koskevien tietojen toimittamisesta annetussa sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (533/2008) säädetään vaaral-

lisen kemikaalin markkinoille tai käyttöön saattavan toiminnanharjoittajan velvollisuudesta tehdä niin sanottu kemikaali-ilmoitus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Velvoite koskee myös kasvinsuojeluaineita.

Kemikaalien vähittäismyynnistä annetussa valtioneuvoston asetuksessa (573/2011) säädetään muun muassa siitä, että myrkylliset kemikaalit on asetuksen voimaantulosta alkaen säilytettävä vähittäismyymälässä lukitussa tilassa.

Sen lisäksi kemikaalilainsäädännön säännöksiä sovelletaan kasvinsuojeluaineiden valmistukseen, myyntiin, varastointiin, säilyttämiseen ja luovuttamiseen. Kemikaalilaissa säädetään muun muassa toiminnanharjoittajan yleisistä velvollisuuksista. Kemikaaliasetukseen sisältyvät puolestaan muun muassa kemikaalien luokitukseen, merkitsemiseen ja päällykseen liittyvät säännökset. Laissa vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005, kemikaaliturvallisuuslaki) säädetään muun muassa vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelestä, varastoinnista, siirrosta ja säilytyksestä. Kasvinsuojeluaineiden kuljettamiseen sovelletaan, mitä vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) säädetään.

Muu lainsäädäntö

Kasvinsuojeluaineiden jäämistä elintarvikkeissa ja rehuissa sekä niiden valvonnasta säädetään Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 396/2005 torjunta-aineiden enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla sekä neuvoston direktiivin 91/414/ETY muuttamisesta sekä elintarvikelaissa (23/2006) ja rehulaissa (396/1998) ja niiden nojalla annetuissa asetuksissa. Jätelaki (1072/1993) koskee niiden kasvinsuojeluaineiden käsittelyä, joiden hyväksyminen on peruutettu tai joiden hyväksymisen voimasaolo on muutoin lakannut, sekä muuten käytöstä poistettavia kasvinsuojeluaineita. Geneettisesti muunnetuista organismeista on voimassa, mitä niistä geenitekniikkalaissa (377/1995) säädetään. Kasvinsuojeluaineita käsittelevän työturvallisuudessa on otettava lisäksi huomioon työturvallisuuslain (738/2002) vaatimukset.

2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö

EU:n lainsäädäntö

Komissio antoi kesällä 2006 tiedonannon EU:n temaattisesta strategiasta torjunta-aineiden kestävästä käytöstä. Teemakohtaisen strategian yleisten tavoitteiden saavuttamista edistävät erityistavoitteet ovat:

a) minimoida torjunta-aineiden käytöstä terveydelle ja ympäristölle aiheutuvat vaarat ja riskit;

b) parantaa torjunta-aineiden käytön ja jakelun valvontaa;

c) pienentää haitallisten tehoainejäämien tasoja mm. korvaamalla vaarallisimmat aineet turvallisemmilla aineilla, myös muilla kuin kemikaaleilla;

d) edistää vähän torjunta-aineita käyttävää tai torjunta-aineetonta viljelyä muun muassa valistamalla käyttäjiä, edistämällä hyvien käytänteiden soveltamista ja harkitsemalla mahdollista taloudellisten välineiden käyttöä;

e) kehittää avoin järjestelmä raportointiin ja strategian tavoitteiden toteuttamisessa saavutetun edistyksen seurantaan, mukaan luettuna sopivien indikaattorien kehittäminen.

Tavoitteisiin oli tarkoitus päästä usean toimenpiteen kautta. Teemakohtaisen strategian ehdottamia toimenpiteitä oli tarkoitus osaksi sisällyttää uusiin säädöksiin ja osaksi olemassa oleviin säädöksiin. Uusiin säädöksiin kuuluvat kasvinsuojeluaineasetus, puitedirektiivi ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1185/2009 torjunta-aineita koskevista tilastoista (jäljempänä *tilastoasetus*). Konedirektiivin muutoksella (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/127/EY direktiivin 2006/42/EY muuttamisesta torjunta-aineiden levityskoneiden osalta) muutettiin konedirektiiviä kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden osalta.

Kasvinsuojeluaineasetus

Kasvinsuojeluaineasetus tuli voimaan 14 päivänä joulukuuta 2009 ja sitä on sovellettu 14 päivästä kesäkuuta 2011 lähtien. Kasvinsuojeluaineasetus on sellaisenaan sovellettava lainsäädäntöä.

Kasvinsuojeluaineasetuksen sisältö perustuu samoille periaatteille kuin kasvinsuojeluainedirektiivin sisältö. Uuden asetuksen tarkoituksena on varmistaa sekä ihmisten ja eläinten terveyden että ympäristön korkeatasoinen suojeleminen ja turvata samalla unionin maatalouden kilpailukyky. Lisäksi asetuksen tarkoituksena on lisätä kasvinsuojeluaineiden vapaata liikkuvuutta ja parantaa niiden saatavuutta jäsenvaltioissa.

Kasvinsuojeluaineita ei 28 artiklan mukaisesti edelleenkaan saa saattaa markkinoille tai käyttää, ellei niitä ole ensin virallisesti hyväksytty. Asetuksen 29 artiklassa säädetään, että kasvinsuojeluaineita tulisi hyväksyä ainoastaan, kun on osoitettu, että niistä on hyötyä kasvintuotannossa, ja ettei niillä odoteta olevan haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai kohtuuttomia haittavaikutuksia ympäristöön. Jotta kaikissa jäsenvaltioissa saavutettaisiin sama suojelun taso, päätös kasvinsuojeluaineisiin sisältyvien tehoaineiden hyväksymisestä tai hyväksymättä jättämisestä tehdään unionitasolla yhdenmukaisten kriteerien mukaisesti.

Kasvinsuojeluaineasetuksen mukaisesti tehoaineen on täytettävä tietyt aineen ominaisuuksiin liittyvät hyväksymiskriteerit. Kriteerit tarkistetaan ennen kuin tehoaineen riskinarviointi aloitetaan. Hyväksymiskriteerit liittyvät tehoaineiden terveysvaikutuksiin, ympäristökäyttämiseen ja -vaikutuksiin.

Asetuksen mukaan tehoaineet arvioidaan ja hyväksytään edelleen unionissa, kun taas valmistetut tulee hyväksyä kansallisesti joka jäsenvaltiossa erikseen myös jatkossa. Kasvinsuojeluaineiden hyväksymisessä sovelletaan 29 artiklan 6 kohdan tarkoittamia yhteisiä arviointi- ja hyväksymisperiaatteita, jotka perustuvat kasvinsuojeluainedirektiivin liitteeseen VI. Hyväksymisten vastavuoroisen tunnustamisen periaate on uuden asetuksen perusajatus. Pääallekkäisen työn välttämiseksi, yrityksille ja viranomaisille koituvan hallinnollisen taakan keventämiseksi ja kasvinsuojeluaineiden entistä yhdenmukaisemman saatavuuden mahdollistamiseksi muiden jäsenvaltioiden olisi hyväksyttävä yhden jäsenvaltion myöntämät luvat, jos niiden maatalouteen, kasvinsuojeluun, ympäristöön ja ilmastoon liittyvät olosuhteet ovat vastaavat. Jäsenvaltioiden yhteistyön helpottamiseksi

unioni on jaettu kolmeen vyöhykkeeseen. Vyöhykkeen sisällä yksi jäsenvaltio arvioi kasvinsuojeluaineen hyväksymishakemuksen kaikkien niiden jäsenvaltioiden puolesta, joihin hakemus on jätetty. Arvioivan jäsenvaltion tehtyä päätöksen valmisteen hyväksyttävyydestä muiden jäsenvaltioiden tulisi lähtökohtaisesti hyväksyä päätös vastavuoroisesti. Asetus antaa kuitenkin joustomahdollisuuden jäsenvaltioille asettaa erilaisia vaatimuksia tai riskinhallintatoimia, jotka johtuvat käyttöä koskevista erityisolosuhteista. Jäsenvaltio voi myös kieltäytyä myöntämästä kasvinsuojeluaineelle lupaa alueellaan, jos sillä on erityisistä ympäristöön tai maatalouteen liittyvistä olosuhteistaan johtuen perusteltuja syitä katsoa kyseisen valmisteen aiheuttavan kohtuuttoman riskin ihmisten tai eläinten terveydelle taikka ympäristölle.

Tehoaineita hyväksytään asetuksen mukaisesti määräajaksi, ensimmäisen kerran enintään kymmeneksi vuodeksi. Hyväksyminen voidaan hakemuksesta uudistaa enintään 15 vuodeksi kerrallaan.

Tehoaineen arvioinnista saattaa käydä ilmi, että sen aiheuttama riski on huomattavasti pienempi kuin joidenkin muiden aineiden. Nämä aineet nimetään vähäriskisiksi tehoaineiksi. Vähäriskiset tehoaineet hyväksytään poikkeuksellisesti ensimmäisen kerran enintään 15 vuodeksi. Vähäriskisen tehoaineen kriteerit sisältyvät asetuksen liitteen II 5 kohtaan.

Asetuksen myötä käyttöön otetaan myös korvausperiaate ja vertaileva arviointi, joka tarkoittaa markkinoilla olevien, samaan tarkoitukseen käytettävien valmisteen vertailua ja suuririskisimpien, korvattavissa olevien valmisteen hyväksynnän epäämistä. Eräät tehoaineet, jotka täyttävät hyväksymisen edellytykset, mutta aiheuttavat muita jo hyväksytyjä tehoaineita suuremman riskin voidaan kuitenkin hyväksyä enintään seitsemäksi vuodeksi ja nimetään korvattavaksi aineiksi.

Asetuksen 52 artiklassa säädetään kasvinsuojeluaineiden rinnakkaiskaupasta. Suomessa hyväksytyyn kasvinsuojeluaineeseen (alkuperäinen valmiste) kanssa samanlainen Suomeen EU:sta tuotava valmiste (rinnakkaiskauppavalmiste) voidaan kevyemmällä menettelyllä hyväksyä käytettäväksi kasvinsuo-

jeluaineena Suomessa, jos se on Euroopan unionin säädösten mukaisesti hyväksytty siinä maassa, josta se tuodaan ja se on koostumukseltaan samanlainen kuin alkuperäinen valmiste.

Puitedirektiivi

Puitedirektiivi tuli voimaan 25 päivänä marraskuuta 2009 ja sitä sovelletaan 26 päivästä marraskuuta 2011 lähtien. Direktiivi sisältää siirtymäaikoja.

Puitedirektiivillä pyritään 1 artiklan mukaisesti vahvistamaan puitteet torjunta-aineiden kestäväälle käytölle vähentämällä torjunta-aineiden käytöstä ihmisten terveydelle ja ympäristölle aiheutuvia riskejä ja vaikutuksia sekä edistämällä integroidun torjunnan ja vaihtoehtoisten toimintatapojen, kuten muiden kuin kemiallisten torjuntamenetelmien käyttöä.

Puitedirektiivin 2 artiklan mukaisesti sitä sovelletaan tällä hetkellä vain 3 artiklan 10 kohdan a alakohdassa määriteltyihin kasvinsuojeluaineisiin, mutta soveltamisalaa on myöhemmin tarkoitus laajentaa kattamaan biosideja. Biosidit ovat eliöntorjunta-aineita, kuten esimerkiksi veneiden pohjamaalit, puunsuoja-aineet tai rotanmyrkyt.

Puitedirektiivin 4 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on tehtävä kansallisia toimintasuunnitelmia (national action plans, NAP), joissa vahvistetaan tavoitteet, toimenpiteet, aikataulut torjunta-aineiden käytöstä ihmisten terveydelle ja ympäristölle aiheutuvien riskien ja vaikutusten vähentämiseksi.

Puitedirektiivin 5 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki ammattimaiset käyttäjät, jakelijat ja neuvojat saavat asianmukaista koulutusta, jota antavat toimivaltaisten viranomaisten nimittämät elimet. Direktiivin liitteessä I luetellaan aiheet, joita koulutuksen tulee sisältää. Artiklan 2 kohdan mukaan on otettava käyttöön sertifiointijärjestelmä. Sertifikaatilla pitäisi pystyä osoittamaan direktiivin liitteessä I lueteltuja koulutusaiheita koskevat riittävät tiedot. Direktiivin 6 artikla edellyttää, että jakelijoilla on palveluksessaan riittävästi direktiivin mukaisesti koulutettua henkilöstöä. Henkilöstön on oltava käytössä myyntihetkellä antamassa asiakkaille riittävästi tietojä-

torjunta-aineista. Jakelija, joka ei myy myrkyllisiksi, erittäin myrkyllisiksi, syöpää aiheuttaviksi, sukusolujen perimää vaurioittaviksi tai lisääntymiselle vaarallisiksi luokiteltuja torjunta-aineita, on vapautettu vaatimuksesta pitää koulutettua henkilökuntaa. Direktiivi edellyttää lisäksi, että jakelijoiden, jotka myyvät torjunta-aineita muille kuin ammattikäyttäjille, on annettava asiakkailleen yleisiä tietoja torjunta-aineiden käytöstä ja siihen liittyvästä riskinhallinnasta.

Käytössä olevan kasvinsuojeluaineiden levityskaluston tarkastamisesta säädetään 8 artiklassa. Ammattimaisessa käytössä oleva kasvinsuojeluaineiden levityskalusto on tarkastettava säännöllisin väliajoin. Tarkastukset on tehtävä viiden vuoden välein vuoteen 2020 ja sen jälkeen vähintään kolmen vuoden välein. Artiklan 3 kohdassa säädetään mahdollisista poikkeuksista tarkastusaikatauluun tai tarkastukseen. Viranomaisen tekemän kalustoa koskevan käytön laajuutta sisältävän riskien arvioinnin perusteella on mahdollista päättää erilaisista tarkastusaikatauluista. Artiklan 6 kohdan mukaan on otettava käyttöön sertifiointijärjestelmä tarkastusten varmistamiseksi.

Lentolevitys on direktiivin 9 artiklan mukaan periaatteessa kielletty. Artiklan 2 kohdan mukaan lentolevityskiellosta on eräin edellytyksin mahdollista poiketa.

Puitedirektiivin 11 artikla koskee erityistoimenpiteitä vesiympäristön ja juomaveden suojelemiseksi. Direktiivin 12 artikla koskee kasvinsuojeluaineiden käytön tai riskien vähentämistä tietyillä alueilla. Kasvinsuojeluaineiden käsittely ja varastointi sekä pakkausten ja jäännösten käsittelyä säännellään artiklassa 13 siten, etteivät toimet vaaranna ihmisten terveyttä eivätkä ympäristöä.

Puitedirektiivin 14 artiklassa edellytetään toimia vähän kasvinsuojeluaineita käyttävän tuholaiistorjunnan edistämiseksi. Vähän kasvinsuojeluaineita käyttävään tuholaiistorjuntaan lasketaan kuuluvan integroitu torjunta ja luonnonmukainen viljely. Kasvinsuojeluaineasetuksen 55 artiklan mukaan integroidun torjunnan yleisten periaatteiden noudattaminen on pakollista ammattimaisille kasvinsuojeluaineiden käyttäjille vuoden 2014 alusta lähtien.

Puitedirektiivin 15 artiklassa kuvataan direktiivin liitteeseen IV hyväksyttävät riskiindikaattorit. Ennen harmonisoitujen indikaattorien hyväksymistä voidaan käyttää kansallisia indikaattoreita. Riskiindikaattoreilla on tarkoitus mitata direktiivissä tarkoitettua riskinvähennystyön edistymistä.

Puitedirektiivin velvoitteisiin liittyy siirtymäaikoja. Integroidun torjunnan yleisiä periaatteita tulee soveltaa 1 päivästä tammikuuta 2014 lukien. Ammattimaiseen kasvinsuojeluaineiden levitykseen saa 26 päivästä marraskuuta 2016 lukien käyttää vain testattua levitysvälinettä. Direktiivin tarkoittama koulutusjärjestelmä tulee olla toiminnassa 26 päivästä marraskuuta 2013 lukien. Jakelijoilla tulee 26 päivästä marraskuuta 2015 lukien olla koulutettua henkilöstöä. Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineitä testataan ensin viiden vuoden välein, mutta vuodesta 2020 kolmen vuoden välein.

Käytäntö muissa maissa

Puitedirektiivin täytäntöönpano on käynnissä EU:n jäsenvaltioissa, joten lopullinen käytäntö muualla ei ole vielä tiedossa. Ruotsissa on tällä hetkellä käytössä pakollinen neljän päivän koulutus ammattikäyttäjille, joka sisältää sekä koulutusta, harjoituksia että tutkinnon. Maatalousvirasto on vastaava viranomainen ja kurseja järjestetään aluetasolla. Koulutuksesta saa todistuksen, joka on voimassa viisi vuotta maataloudessa, puutarhatuotannossa ja metsätaloudessa. Koulutusta voi päivittää yhden päivän jatkokurssilla. Koulutus on periaatteessa sama kaikille, mutta osallistujia voidaan jakaa ryhmiin kiinnostuksensa mukaan. Lisäksi Ruotsissa on tarjolla kahden päivän siemenpeittäuskurssi ja yhden päivän metsätaimien käsittelykurssi. Tällä hetkellä ei vielä ole erityistä koulutusta neuvojille ja jakelijoille.

Tanskassa on käytössä pakollinen kymmenen päivän koulutus ammattikäyttäjille. Koulutus koostuu käytännön harjoituksista ja tutkinnosta. Suorittamalla koulutuksen ja tutkinnon saa todistuksen. Ammattikäyttäjien on suoritettava tutkinto saadakseen ostaa kasvinsuojeluaineita. Joka neljäs vuosi ammattikäyttäjien on osallistuttava yhden päi-

vän päivituskurssille, johon ei kuulu tutkintoa. Jakelijoille on suunnitteilla 1-2 päivän koulutusta, johon kuuluu tutkinto. Tutkinnon suorittaminen ei tämän hetken suunnitelmien mukaan tule edellyttämään koulutukseen osallistumista.

Virossa on suunnitteilla, että koulutus tulee olemaan pakollista ammattikäyttäjille, jakelijoille ja neuvojille. Viranomaisten hyväksymä aikuiskasvatustulos järjestää koulutuksen, josta saa todistuksen. Koulutus tullaan jakamaan kolmeen ryhmään kohderyhmien mukaan. Nykyinen koulutus on kestoltaan 16 tuntia ja todistuksen uusimiskoulutus kestää kahdeksan tuntia. Tutkinto on tähän asti kuulunut osana koulutukseen. Ammattikäyttäjiltä edellytetään todistus.

Tilastoasetus

Tilastoasetus annettiin 25 päivänä marraskuuta 2009. Tilastoasetuksen mukaisesti kerätään tietoja torjunta-aineiden vuosittaisista markkinoille saatetuista määristä sekä vuosittain käytetyistä määristä. Kuten puitedirektiivissä tilastoasetuksessa tarkoitetaan torjunta-aineilla tässä vaiheessa vain kasvinsuojeluaineita. Tilastoasetuksen tarkoituksena on muiden asiaan liittyvien tietojen kanssa edesauttaa erityisesti puitedirektiivin 4 ja 15 artiklan säännösten noudattamisessa. Tällä tarkoitetaan, että puitedirektiivin mukaisen toimintaohjelman arvioimisessa käytetään apuna riski-indikaattoreita, joiden laskemisessa tarvitaan tilastoasetuksen mukaisesti kerättyä tietoa kasvinsuojeluaineiden myynti- ja käyttömääristä.

2.3 Nykytilan arviointi

Yleistä

Kasvinsuojeluaineiden hyväksymisvaatimuksesta, hyväksymisen edellytyksistä, hyväksymisestä, hyväksymisen hakemisesta, koe- ja tutkimustoiminnasta sekä näihin liittyvistä menettelyistä on säädetty voimassa olevassa kasvinsuojeluaineista annetussa laissa. Näistä asioista säädetään nyt kasvinsuojeluaineasetuksessa. Vaikka lakiin sisällytettävät säännökset valvonnasta, hallinnollisista pakkokeinoista ja seuraamuksista säily-

vät lähes entisellään, lakiin tulee niin paljon muutoksia, että on tarkoituksenmukaista toteuttaa muutos lain kokonaisuudistuksella.

Puitedirektiivi velvoittaa jäsenvaltioita järjestämään kasvinsuojeluaineiden ammattimaisten käyttäjien, jakelijoiden ja neuvojen koulutuksen sekä kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testauksen. Lisäksi puitedirektiivi velvoittaa jäsenmaita valmistelevaan kansallisen toimintasuunnitelman, jossa vahvistetaan tavoitteet, toimenpiteet ja aikataulut, joiden mukaan vähennetään torjunta-aineiden käytöstä ihmisten terveydelle ja ympäristölle aiheutuvia riskejä ja vaikutuksia. Toimintasuunnitelmassa vahvistetaan myös tavoitteet, toimenpiteet ja aikataulut integroidun torjunnan ja vaihtoehtoisten toimintatapojen ja tekniikoiden kehittämiseksi ja käyttöönotolle.

Kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskeva tutkinto

Voimassa olevan lain 18 §:ssä säädetään kasvinsuojeluaineen käyttöä koskevasta tutkinnosta. Erityistä vaaraa terveydelle tai ympäristölle aiheuttavaa kasvinsuojeluainetta saa käyttää vain Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kasvinsuojeluaineen käyttöön oikeuttavan tutkinnon suorittanut. Vain tutkinnon suorittaneella on oikeus käyttää tällaiseksi luokiteltua valmistetta. Nykytilanteessa ei ole vaatimusta yleisestä kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskevasta tutkinnosta. Voimassa olevan lain 18 §:n mukaisesti erityistä vaaraa terveydelle tai ympäristölle aiheuttavaksi luokiteltuja kasvinsuojeluaineita ei ole enää hyväksyttyinä kuin yksi. Nykyisen järjestelmän ylläpitoa vain yhden valmisteen takia ei pidetä välttämättömänä, koska puitedirektiivin mukainen koulutusjärjestelmä tulee kattamaan kaikki ammattimaiset kasvinsuojeluaineiden käyttäjät.

Maatalouden ympäristötuen mukainen kasvinsuojeluaineita koskeva koulutus sekä ruis- kujen testaus

Puitedirektiivi edellyttää kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskevan koulutus- ja kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testausjärjestelmän rakentamista. Tällä hetkellä maata-

louden ympäristötuen vähimmäisvaatimukseen kuuluu kasvinsuojeluaineiden käyttökoulutus ja ruiskun testaus.

Kasvinsuojeluaineiden käyttökoulutus on vuodesta 1995 sisältynyt maatalouden ympäristötuen vaatimukseen kaikille niille henkilöille, jotka levittävät kasvinsuojeluaineita. Koulutus on pitänyt uusia viiden vuoden välein. Vuodesta 2007 lähtien ajankohtaisten kasvinsuojeluasioiden koulutus on kuulunut maatalouden ympäristötuen vähimmäisvaatimukseen. Koulutus koskee ajankohtaisia kasvinsuojeluasioita ja kestää vähintään neljä tuntia. Tällä ohjelmakaudella kasvinsuojelukoulutuksiin osallistuu noin 30 000—35 000 viljelijää. Maatalouden ympäristötukijärjestelmään on kaudella 2007—2013 sitoutunut 90 prosenttia viljelijöistä ja se kattaa 95 prosenttia peltoalasta.

Nykyinen maatalouden ympäristötuen mukainen kasvinsuojelukoulutus ei kaikilta osin täytä puitedirektiivin vaatimusta. Koulutus ei kata kaikkia kasvinsuojeluaineiden ammattikäyttäjää, eikä siihen sisälly tutkintoa.

Maatalouden ympäristötuen vähimmäisvaatimukseen kuuluu myös, että kasvinsuojeluaineiden levitykseen hankittavan uuden kasvinsuojeluruiskun on oltava eurooppalaisen standardisarjan SFS-EN 12761 mukainen. Lisäksi ruiskulla on oltava Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksen tai ruiskun valmistajan myöntämä kirjallinen todistus ja hyväksymismerkintä ruiskun testauksesta. Käytössä olevat ruiskut on testattava joka viides vuosi. Kasvinsuojeluruiskulla tarkoitetaan tässä itse kulkevia tai traktorikäyttöisiä ruiskuja.

Tällä hetkellä Turvallisuus- ja kemikaalivirasto antaa valtuutuksen kasvinsuojeluruiskun testaajille. Aktiivisia testaajia on noin 40 henkilöä. Kasvinsuojeluruiskun testausohje valmistellaan yhteistyössä viranomaisten, tutkimuksen ja neuvonnan kanssa. Ohje on viimeksi päivitetty syksyllä 2010.

Jo ennen maatalouden ympäristötukea oli mahdollista testauttaa kasvinsuojeluruiskun kuntoa muun muassa maaseutukeskusten konekonsulenteilla. Esimerkiksi 1990-luvun alussa noin 500—600 ruiskua testattiin vuosittain. Ensimmäisen maatalouden ympäristötukikauden aikana 1995—1999 tuli kaikkien kasvinsuojelutyössä käytettävien traktori-

ruiskujen käydä läpi testaus. Ruiskuja testattiin tuona aikana yhteensä noin 22 000 kpl. Ruiskuja testasivat pääosin neuvontajärjestö ProAgria Keskusten testaajat (noin 80 %) mutta myös yksityiset testaajat. ProAgrian testaajat testasivat kasvinsuojeluruiskuja vuosina 2005—2008 noin 10 000. Testaus on samalla kunnostustoimintaa: testauksen yhteydessä ruisku myös korjataan kuntoon. Tämän takia kasvinsuojeluruiskun testaus on nähty yhtenä parhaimmista maatalouden ympäristötuen toimenpiteistä ja sitä on pidetty hyödyllisenä.

Traktorivetoisia kasvinsuojeluruiskuja on Suomessa noin 15 000 kpl. Testaustoimintaa aloitettaessa 1990-luvun alussa hylätyksi olisi tullut yli puolet ruiskuista ilman suoritettuja korjauksia. Kuntokartoituksen mukaan testauksessa suoraan hyväksytyjä ruiskuja oli 2000-luvun alussa jo lähes kaksi kolmasosaa ja hylättyjä ruiskuja oli vain alle prosentin verran.

Nykyinen maatalouden ympäristötuen mukainen ruiskuntestaus ei täysin täytä puitedirektiivin vaatimusta. Traktorikäyttöisille ja itsekulkeville ruiskuille edellytykset täyttyvät, mutta nykyjärjestelmän ulkopuolelle jäävät kaikki muut kasvinsuojeluaineiden levitysvälineet, kuten esimerkiksi kasvihuoneissa käytettävät levitysvälineet.

Kasvinsuojeluaineiden käyttö metsätaloudessa

Kasvinsuojeluaineiksi rekisteröityjä valmisteita käytetään eniten pääte- ja harvennushakkuiden yhteydessä tehtävässä havupuiden kantokäsittelyssä, jolla torjutaan juurikäpää Etelä- ja Keski-Suomessa. Metsätaloustilastollisen vuosikirjan mukaan vuosina 2005—2009 juurikäpään torjuntaa tehtiin kantokäsittelyin keksimäärin 49 000 hehtaaria vuodessa. Hakuukoneita on valtakunnallisesti lähes 2 000. Lisäksi energiapuuhakkuut ovat lisänneet tarvetta laajentaa kantokäsittely koskemaan myös havupuuvaltaisia energiapuukohteita. Maassamme on tällä hetkellä noin sata tällaisia pelkästään pienpuuhakkuuta tekeviä laitteita.

Lentolevitys

Lentolevitys on voimassa olevan lain mukaan pääsääntöisesti kielletty. Levitys voidaan toteuttaa kuitenkin poikkeuksellisissa olosuhteissa viranomaisen päätöksellä. Päätöksen tekee Elintarviketurvallisuusvirasto samalla kun se päättää kasvintuhoojien torjumisesta tai niiden leviämisen estämisestä kasvinterveyden suojelemisesta annetun lain (702/2003) nojalla, jos kasvintuhoojasta aiheutuu välitön uhka kasvinterveydelle eikä kasvintuhoojaa voida muulla tavoin tehokkaasti kohtuudella torjua tai sen leviämistä estää. Päätöksen tekee maa- ja metsätalousministeriö samalla kun se päättää toimenpiteistä metsätuhon leviämisen tai syntymisen estämiseksi metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annetun lain (263/1991) nojalla, jos hyönteis- tai sienituoja ei voida muulla tavoin kohtuudella estää. Lentolevitystä on Suomessa käytetty lähinnä metsätaloudessa ruskomäntypistiäisen (*Neodiprion sertifer*) aiheuttamien männyn neulastuhojen torjumiseksi. Edellisen kerran ruskomäntypistiäistä on torjuttu lentolevityksenä vuonna 2008 Uudenkaupungin noin 700 hehtaarin alueella. Puidedirektiivi edellyttää, että lentolevityksen edellytyksistä säädetään kansallisesti tarkemmin.

Hyväksymistä koskevat maksut

Voimassa olevan lain 53 §:n mukaisesti peritään maksu lain mukaisista viranomaisen suoritteista valtion maksuperustelaisissa säädettyjen perusteiden mukaan. Pykälän 2 momentin mukaan kasvinsuojeluaineiden hyväksymisestä perittävä maksu voidaan periä alennettuna, jos kasvinsuojeluaineen käyttökohteeksi tarkoitettujen viljelykasvien yhteenlaskettu pinta-ala jää tietyn tason alle. Maksu peritään 50 prosentilla alennettuna, jos pinta-ala on enintään 5 000 hehtaaria ja 80 prosentilla alennettuna, jos pinta-ala on enintään 2 000 hehtaaria. Pinta-alana käytetään virallisen tilaston (Puutarhatilastot, Käytössä oleva maatalousmaa-tilasto ja Elintarviketurvallisuusviraston tilasto metsänviljelyaineistosta) viiden viimeisen vuoden lukujen keskiarvoa.

Maksuihin on myönnetty alennus vuosina 2007—2010 yhteensä 34 kertaa. Vuonna 2010 alennuksia myönnettiin 10 valmisteelle. Vuosina 2007—2010 on myönnetty maksualennusta keskimäärin yhdeksälle hakemukselle vuodessa. Alennettu maksu on pääasias- sa koskenut kasvitautien torjuntaan tarkoitettuja valmisteita, mutta myös kasvintuhoojien ja rikkakasvien torjuntaan käytettäville valmisteille on myönnetty alennuksia. Käyttökohteina ovat enimmäkseen olleet avomaalla ja kasvihuoneessa viljeltävät vihannekset, yleisimpinä tomaatti ja kurkku. Käyttökoh- teina ovat myös olleet hedelmät ja marjat. Alennettua maksua on myös myönnetty met- sätaimien kasvinsuojeluun tarkoitetuille val- misteille. Peltokasveista maksualennusta on myönnetty härkäpavun rikkakasvien torjun- taan.

Maksualennusta voidaan pitää tärkeänä ta- pana edesauttaa viljelyalaltaan pienille vilje- lykasveille tarkoitettujen kasvinsuojeluainei- den markkinoille pääsyä. Maksualennuksista lähes kaikki on myönnetty niin kutsuttuihin off-label-hakemuksiin. Off-label hakemuksil- la tarkoitetaan hakemuksia, joissa muu kuin hyväksymisen haltija hakee käytön laajenta- mista jo hyväksytylle valmisteelle. Esimerkinä off-label hakemuksesta voisi olla hake- mus, joka koskee käyttöä vadelmalle, kun valmisteen alkuperäinen hyväksyminen on koskenut käyttöä vehnälle. Kasvinsuojelu- alan yritykset pitävät pienten käyttökohteiden markkinointiin liittyviä taloudellisia riskejä suurina verrattuina mahdollisiin markkinoin- nista kertyviin voittoihin. Off-label hakemus- ten runsas käyttö osoittaa, että tarvetta järjes- telmälle on. Off-label-hakemuksia ovat jättä- neet viljelijä- ja neuvontajärjestöt.

Viljelypinta-alaltaan alle 2 000 hehtaarin kasveja ovat tällä hetkellä (keskiarvo vuosien 2006—2010 viljelyaloista) muun muassa kaikki kasvihuoneessa viljeltävät kasvit. Suomen kasvihuonetuotannon kokonaisala on vajaat 500 hehtaaria. Lisäksi viljelyalal- taan alle 2 000 hehtaarin ovat lähes kaikki avomaalla viljeltävät vihannekset, mukaan lukien porkkana (1 600 ha) ja ruokasipuli (645 ha). Muista viljelykasveista öljypella- van viljelyala on vuosina 2006—2010 ollut keskimäärin noin 1 800 hehtaaria. Marjoista ainoastaan mansikkaa viljeltiin yli 2 000 heh-

taarilla. Pinta-alaltaan 2 000 ja 5 000 hehtaarin välille ovat avomaalla viljeltävistä vihanneksista ruoka- ja tarhaherne (3 275 sekä 2 590 ha) ja marjoista mansikka (3 310 ha). Härkäpapua viljeltiin noin 2 700 hehtaarilla. Tavallisia viljakasveja (vehnää, ohraa, kauraa ja ruista), perunaa, sokerijuurikasta ja rypsiä ja rapsia, sekä nurmea on viljelty keskimäärin huomattavasti yli 10 000 hehtaarilla.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Nykyinen kasvinsuojeluaineita koskeva lainsäädäntö perustuu kumottuun kasvinsuojeluedirektiiviin. Esityksen tavoitteena on säätää laki kasvinsuojeluaineista, joka olisi ajan tasalla vastaavan Euroopan unionin lainsäädännön kanssa.

Ehdotetulla lailla on tarkoitus panna täytäntöön puitedirektiivi. Lakiin sisällytettäisiin puitedirektiivin edellyttämä lakitasoinen sääntely. Lisäksi ehdotettua lakia on tarkoitus soveltaa kasvinsuojeluaineasetuksen valvontaan ja muuhun sen edellyttämään toimeenpanoon. Ehdotetun lain tavoitteena on kasvinsuojeluaineiden asianmukainen ja kestävä käyttö ja niiden käytöstä aiheutuvien riskien vähentäminen. Ehdotettu laki sisältäisi kasvinsuojeluaineiden hyväksyttävissävelvollisuuden kohdalla viittauksen uuteen kasvinsuojeluaineasetukseen. Lisäksi laki sisältäisi puitedirektiivin mukaiset säännökset kasvinsuojeluaineita koskevasta koulutuksesta, kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testauksesta ja kasvinsuojeluaineiden lentolevityksestä. Lisäksi ehdotettu laki sisältäisi säännökset viranomaisista, valvonnasta, hallinnollisista pakkokeinoista ja seuraamuksista.

3.2 Toteuttamisvaihtoehdot

Puitedirektiivin ja kasvinsuojeluaineasetuksen edellyttämät muutokset olisi mahdollista panna täytäntöön muuttamalla voimassa olevaa lakia kasvinsuojeluaineista. Ehdotettu laki muuttuisi kuitenkin paljon verrattuna voimassa olevaan lakiin. Tämän takia on tarkoituksenmukaista toteuttaa uudistus lain kokonaisuudistuksena.

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 16 päivänä kesäkuuta 2009 laajan työryhmän, jonka tehtävänä oli antaa ehdotuksensa kansalliseksi toimintaohjelmaksi koskien torjunta-aineiden kestävää käyttöä sekä ehdotukset kasvinsuojeluaineista annetun lain (1259/2006) ja sen nojalla annettujen maa- ja metsätalousministeriön asetusten muuttamiseksi. Työryhmä sai työnsä valmiiksi 31 päivänä joulukuuta 2010. Työryhmän työn pohjaksi maa- ja metsätalousministeriö käynnisti joulukuussa 2008 taustaselvityksen kasvinsuojeluaineiden kestävästä käytöstä Suomessa. Taustaselvityksellä kartoitettiin ja arvioitiin siihen mennessä toteutettuja kasvinsuojeluaineiden käyttöön liittyneitä riskinvähennystoimia sekä riskinvähennysmahdollisuuksia kansallisen toimintaohjelman toteuttamisen perustaksi. Selvityksen tulokset on pyritty huomioimaan lakiesityksessä.

Työryhmä valmisteli kansallisen toimintaohjelman kasvinsuojeluaineiden kestävästä käytöstä. Ohjelma laadittiin vuosille 2011–2020. Toimintaohjelman väliraportti laaditaan vuonna 2016. Valmistelutyön aikana on pohdittu tulevan koulutusjärjestelmän vapaaehtoisuutta. Koulutuksen vapaaehtoisuutta on pidetty tärkeänä, jotta koulutettavat hakeutuvat koulutukseen oma-aloitteisesti. Koulutuksen pakollisuutta on perusteltu puolestaan sillä, että tällä tavoin saataisiin opit kasvinsuojeluaineiden turvallisesta käytöstä levitettyä laajemmalle.

3.3 Keskeiset ehdotukset

Koulutus

Laissa ehdotetaan säädettäväksi, että Tuke-sin olisi varmistettava, että ammattimaisille käyttäjille, jakelijoille ja neuvojille on tarjolla kasvinsuojeluaineiden asianmukaista ja turvallista käsittelyä ja käyttöä koskevaa koulutusta. Tarkoituksena on tarjota räätälöityä koulutusta eri käyttäjäryhmien tarpeiden mukaan, esimerkiksi viljanviljelijöille, ruusunviljelijöille tai metsätaimien tuottajille. Myös hakkuukoneiden kantokäsittelyä suorittavat tulevat uutena ryhmänä koulutuksen piiriin. Erilaisille käyttäjäryhmille suunnattu koulutus vaatii kouluttajalta syvällistä erityisasiantuntemusta ja kunkin viljelysuunnan

erikoisosaamista. Tämä saavutetaan antamalla Tukesille oikeuden hyväksyä hakemuksista toimijoita koulutuksen järjestäjiksi. Näin saataisiin maantieteellisesti ja kohderyhmää ajatellen aikaiseksi riittävä kouluttajien verkosto. Viranomaisorganisaation laajentamista kattamaan koulutuksen järjestämisen ei ole tarkoituksenmukaista ja se vaatisi lisäresursseja. Koulutukseen osallistuminen olisi vapaaehtoista (kuva 1).

Tutkinto

Laissa ehdotetaan säädettäväksi, että ammattitoiminnassaan kasvinsuojeluaineita käyttävältä edellytetään kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittaminen. Lisäksi ehdotetaan puitedirektiivin edellyttämällä tavalla, että yksinomaan ammattimaiseen käyttöön hyväksytyjä kasvinsuojeluaineita saa myydä tai muutoin luovuttaa vain kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittamisesta annetun todistuksen esittämistä vastaan. Kasvinsuojeluaineet ovat usein haitallisia myös muille kuin kohde-eliöille ja niiden väärästä käytöstä tai käsittelystä saattaa aiheutua riskejä terveydelle ja ympäristölle. Tutkinnolla osoitetaan kasvinsuojeluaineen turvallisen ja asianmukaisen käsittelyn ja käytön hallitseminen. Vaatimalla suoritettu tutkinto ammattikäyttäjiltä pyritään kehittämään kasvinsuojeluaineiden käyttöä puitedirektiivin ja lain tavoitteiden eli integroidun torjunnan periaatteiden mukaisesti, jotta käytöstä aiheutuvat riskit ihmisten terveydelle ja ympäristölle vähenisivät. Esimerkiksi niin, ettei käytöstä aiheutuisi jäämien enimmäismäärien ylityksiä syötävissä tai rehuksi tarkoitetuissa kasvikunnan tuotteissa eikä talous- ja pohjavedessä. Tutkinto ehdotetaan pakolliseksi (kuva 1).

Tutkintoon osallistuva voi hankkia tiedot haluamallaan tavalla, osallistumalla ehdotetun 8 §:n mukaiseen koulutukseen, osallistumalla tilatukijärjestelmän täytäntöönpanosta annetun lain (557/2005) 18 a §:n mukaiseen tilaneuvontaan tai muulla tavoin (kuva 1).

Voimassa olevan lain 18 §:n mukaista kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskevaa tutkin-

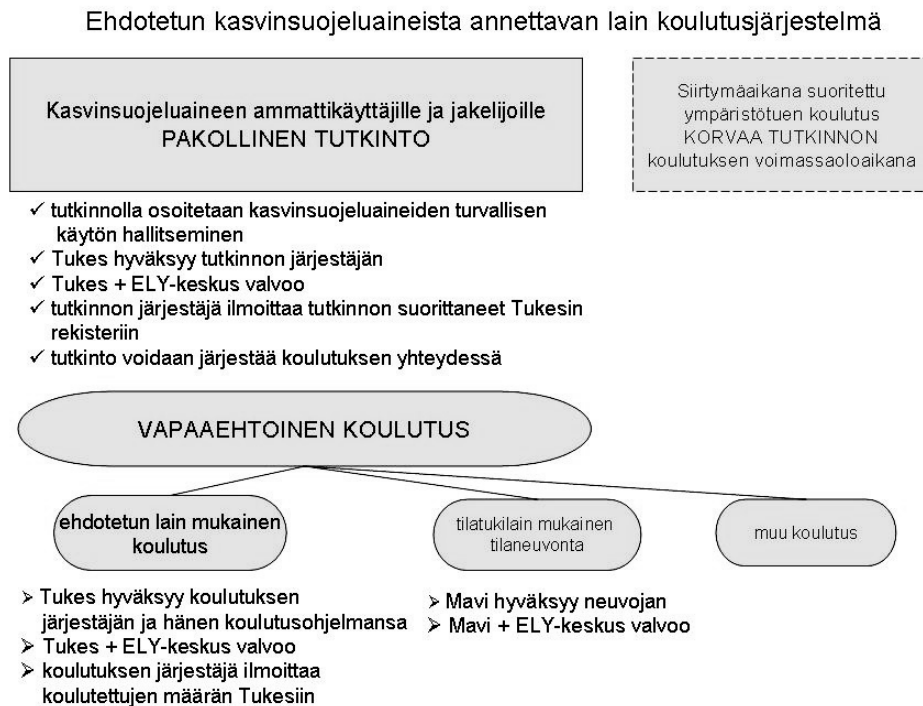
toa ei ehdoteta jatkettavaksi. Tällä hetkellä tutkinnon piiriin kuuluu vain yksi valmiste eikä järjestelmän ylläpitoa vain yhden valmisteen takia pidetä tarkoituksenmukaisena. Sen sijaan ehdotettuun lakiin sisältyisi vaatimus siitä, että yksinomaan ammattimaiseen käyttöön hyväksytyjä kasvinsuojeluaineita saisi myydä tai muutoin luovuttaa vain ammattimaiselle käyttäjälle ja vain kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittamisesta annetun todistuksen esittämistä vastaan. Näin varmistettaisiin, että yksinomaan ammattimaiseen käyttöön hyväksytyjä valmisteita käsiteltäisiin ja käytettäisiin oikein. Jos tietyn valmisteen käyttöön liittyy erityinen riski Tukes voi hyväksyessään päättää, että valmiste on hyväksytty vain ammattimaiseen käyttöön.

Nykyisen maatalouden ympäristötuen vähimmäisvaatimukseen kuuluva luonnonhaittakorvauksista ja maatalouden ympäristöuista vuosina 2007—2013 annetun valtioneuvoston asetuksen (366/2007, jäljempänä *ympäristötukiasetus*) 28 §:n mukainen ajankohtaisten kasvinsuojeluasioiden koulutus on uusittava viiden vuoden välein. Päällekkäisten koulutusjärjestelmien välttämiseksi laissa ehdotetaan säädettäväksi, että maatalouden ympäristötuen kaudella 2007—2013 suoritettu voimassa oleva maatalouden ympäristötuen mukainen kasvinsuojelukoulutus korvaisi ehdotetun tutkinnon.

Siirtämällä tutkinnon järjestäminen viranomaisorganisaation ulkopuolelle mahdollistetaan tutkinnon järjestäjän riittävä viljelyalakohtainen asiantuntemus ja tutkintojen riittävä alueellinen kattavuus. Tämä toteutetaan Tukesin hyväksyessä hakemuksesta tutkinnon järjestäjän.

Tutkinto voitaisiin järjestää välittömästi koulutuksen jälkeen. Tämä edellyttää, että koulutuksen järjestäjä hakee Tukesilta hyväksymistä myös tutkinnon järjestäjäksi tai että hän tekee yhteistyötä tutkinnon järjestäjäksi hyväksytyyn kanssa. Näin kasvinsuojeluaineiden käyttäjille, jakelijoille ja neuvojille saataisiin järjestettyä koulutus ja tutkinto samassa yhteydessä.

Kuva 1. Kaavio ehdotetusta tutkinto- ja koulutusjärjestelmästä

Levitysvälineiden testaus

Laissa ehdotetaan säädettäväksi puitedirektiivin edellyttämällä tavalla, että ammattimaiseen kasvinsuojeluaineiden levitykseen saa käyttää vain levitysvälineitä, joiden asianmukainen toiminta on varmistettu viiden vuoden välein testaamalla, jollei testauksen poikkeussäännöistä muuta johdu. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto huolehtisi kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaustoiminnan järjestämisestä. Virasto hyväksyisi hakemuksesta kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajan. Näin jatkettaisiin käytössä olevaa traktoriruiskujen ja itsekulkevien ruiskujen testausmenettelyä. Testaustehtävä säilyisi viranomaiskoneiston ulkopuolella, mitä voidaan pitää ammatillisten erityispiirteiden vuoksi joustavampana ja tehokkaampana ja mahdollistaa kattavamman alueelli-

sen palvelun, kuin jos tehtävä hoidettaisiin viranomaisresurssein. Levitysvälineiden testaajalta vaaditaan syvällistä levitysvälineiden erikoisosaamista. Lisäksi laissa ehdotetaan, että testaus laajennettaisiin puitedirektiivin edellyttämällä tavalla koskemaan myös muita kasvinsuojeluaineiden levitysvälineitä. Ehdotuksen mukaan riskinarvioinnin perusteella eräät levitysvälineet voitaisiin jättää testauksen ulkopuolelle. Näitä olisivat levitysvälineet, joita ei käytetä ruiskuttamiseen, kannettavat levitysvälineet, mukaan lukien reppuruiskut sekä levitysvälineet, joiden käyttö on erittäin vähäistä. Näin voitaisiin kohdentaa testausvaatimus sellaisiin levityslaitteisiin, joita käytettäessä käyttäjien ja ympäristön altistuminen arvioidaan suurimmaksi.

Nykyisen maatalouden ympäristötuen vähimmäisvaatimuksiin kuuluva ympäristötukiasetuksen 28 §:n mukainen kasvinsuojeluaineiden levitykseen käytettävän ruiskun tes-

taus on tehtävä joka viides vuosi. Päällekkäisten järjestelmien välttämiseksi laissa ehdotetaan säädettäväksi, että maatalouden ympäristötuen vähimmäisvaatimuksiin kuuluvan kasvinsuojeluaineiden levitykseen käytettävän ruiskun voimassa oleva testaus korvaisi ehdotetun lain levitysvälineiden testauksen.

Tarkoituksena on näiden ehdotettujen tärkeiden asiakokonaisuuksien, koulutuksen, tutkinnon ja testauksen avulla vähentää kasvinsuojeluaineiden käytöstä aiheutuvia riskejä puitedirektiivin edellyttämällä tavalla.

Alemanasteiset säännökset

Esityksessä ehdotetaan, että lakia alemmanasteiset säännökset annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksilla. Nämä säännökset ovat yksityiskohtaista, teknisluontoista sääntelyä. Keskeiset yksilöiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin vaikuttavat normit sisällytettäisiin lakiin, mutta niiden taupauskohtainen sisältö tarkentuisi vasta asetuksissa.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Valtiontaloudelliset vaikutukset

Puitedirektiivin edellyttämän toimintaohjelman sisältämät ehdotetut toimenpiteet ja selvitystarpeet on suunniteltu tehtävän osittain virkatyönä eikä niistä siten aiheudu suuria lisäkustannuksia valtiontaloudelle. Näitä ovat muun muassa koulutuksen ja tutkintojen järjestäjien hyväksymiseen, neuvontaan ja tilastointiin liittyvät toimenpiteet. Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle on jo kemikaalien tuotevalvonnan keskittämishankkeen yhteydessä myönnetty kaksi henkilötyövuotta, jotka on tarkoitus osoittaa uuden kasvinsuojeluaineasetuksen ja puitedirektiivin edellyttämiin lisätehtäviin. Koulutuksen suunnitteluun tarvitaan varoja. Puutarhaliiton suunnitelmien mukaan koulutusjärjestelmän rakentaminen puutarha- ja vihersektorille vaatisi noin 250 000 euroa. Vastaavanlaisen järjestelmän kehittäminen maatalouspuolelle arvioidaan maksavan saman verran. Rahoitus oli-

si mahdollista järjestää esimerkiksi Manner-Suomen kehittämissuunnan hankerahoituksella.

Kasvinsuojeluaineen hyväksymistä tarkoittavasta luvasta perittävistä maksuista ehdotetaan nykyiseen tapaan myönnettävän alennuksia kasvinsuojeluaineille kuitenkin niin, että hyväksymismaksu perittäisiin 45 prosentilla alennettuna, jos kasvinsuojeluaineen käyttökohteeksi tarkoitettujen viljelykasvien yhteenlaskettu pinta-ala on 2 000–5 000 hehtaaria ja 70 prosentilla alennettuna, jos pinta-ala on enintään 2 000 hehtaaria. Voimassa olevassa laissa alennukset ovat 50 tai 80 prosenttia. Vuonna 2010 niin sanotuista uusista hakemuksista (voimassa olevan lain mukaan perityt maksut) saatavat tulot olivat yhteensä 202 091 euroa, josta alennusvalmisteiden osuus oli 7 984 euroa. Ilman alennusta tulo olisi ollut yhteensä 232 309 euroa, toisin sanoen alennuksen osuus oli 22 091 euroa. Alennusvalmisteita oli yhteensä 8, joista 50 prosentin alennuksen sai kaksi valmistetta ja 80 prosentin alennuksen 6 valmistetta, keskimääräinen alennusprosentti oli 73. Kun niin sanottuja uusia hakemuksia jätettiin vuonna 2010 31 kappaletta, on alennuksia saavien hakemusten osuus merkittävä. Järjestelmän avulla pystytään varmistamaan uusien ympäristölle ja ihmisille turvallisempien pienimennekkisten valmisteiden saatavuus ja samalla takaamaan kasvintuotannon laadun määrän. Valtiontaloudelle aiheutuvat kustannukset ovat varsin kohtuullisia. Kustannusvastaavuuden parantamiseksi esitetään kuitenkin alennusprosenttien alentamista. Jos hakemusten määrä pysyy likimain nykytasolla, alennusten osuus jäisi alle 20 000 euron.

Vaikutukset toiminnanharjoittajaan

Lakiehdotus sisältää säännökset kasvinsuojeluaineita koskevasta koulutuksesta ja tutkinnosta. Lisäksi lakiehdotus sisältää säännökset ammattimaisessa käytössä olevien kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testauspakosta. Levitysvälineiden testaus koskee voimassa olevan lainsäädännön mukaan maatalouden ympäristötuen vähimmäisvaatimusten mukaisesti traktoriruiskuja, mutta ulottuu ehdotuksen mukaisesti koskemaan

myös kaikkia muita kasvinsuojeluaineiden levitysvälineitä.

Ehdotetun lain mukaan kasvinsuojeluaineita koskeva koulutus olisi vapaaehtoista, mutta tutkinto olisi pakollista ammattikäyttäjille. Nykyisin ei ole käytössä vastaavaa tutkintoa. Ehdotettu koulutus ja tutkinto sekä eräille käyttäjille levitysvälineen testaus saattavat aiheuttaa lisätehtäviä ja kustannuksia. Toisaalta mitä paremmin kasvinsuojeluaineiden käyttäjä osaa kasvinsuojeluongelmansa arvioida ja hoitaa, esimerkiksi torjumalla kasvi-tauteja tai rikkakasveja kasvinsuojeluaineilla tai vaihtoehtoisilla menetelmillä, sitä parempaan tulokseen hän pääsee. Arvioidaan, että ehdotuksesta syntyvät hyödyt ammattimaiselle käyttäjälle ylittäisivät aiheutuvat kustannukset.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Lakiehdotuksen 44 §:n mukaisen kansallisen toimintaohjelman laatiminen ja toimeenpano kuuluu Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle yhteistyössä alan toimijoiden ja viranomaisten kanssa. Ehdotuksen 8 §:n mukaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on varmistettava, että ammattimaisille käyttäjille, jakelijaille ja neuvojille on tarjolla kasvinsuojeluaineita koskevaa koulutusta. Ehdotuksen 9 §:n mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy koulutuksen järjestäjän. Ehdotuksen 11 §:n mukaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on varmistettava, että ammattimaisille käyttäjille, jakelijaille ja neuvojille järjestetään kasvinsuojeluaineita koskeva tutkinto. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy myös tutkinnon järjestäjän. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto huolehtii 13 §:n mukaan kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaustoiminnan järjestämisestä hyväksymällä levitysvälineiden testaajan.

Nämä ovat Tukesille uusia tehtäviä, joihin jo kemikaalien tuotevalvonnan keskittämishankkeen yhteydessä myönnettiin kaksi uutta henkilötyövuotta. Kemikaalien tuotevalvonnan keskittämishankkeessa siirrettiin vuoden 2011 alusta kemikaalien tuotevalvontatehtäviä hoitavat henkilöt ja virat Elintarviketurvallisuusvirasto Evirasta, sosiaali- ja terveys-

alan lupa- ja valvontavirasto Valvirasta ja Suomen ympäristökeskuksesta Turvatekniikan keskukseseen, jonka nimi samalla muutettiin Turvallisuus- ja kemikaalivirastoksi. Uudet henkilötyövuodet on osoitettu uuden kasvinsuojeluaineasetuksen ja puitedirektiivin edellyttämiin lisätehtäviin ja vuoden 2012 talousarvioesityksen työ- ja elinkeinoministeriön pääluokan momentille 32.20.03 on otettu huomioon näistä lisätehtävistä aiheutuvat kustannukset.

4.3 Ympäristövaikutukset

Lakiehdotukseen sisältyvällä laajalla koulutuksella, tutkinnolla ja yleisellä tietoisuuden lisäämisellä, integroidun torjunnan soveltamisella sekä kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testauksella pyritään kasvinsuojeluaineiden ympäristölle aiheutuvien kielteisten vaikutusten vähentämiseen. Integroidussa torjunnassa huomioidaan kaikkien käytössä olevien kasvinsuojelumenetelmien huolellista harkintaa ja sellaisten soveltuvien toimenpiteiden käyttöönottoa, joilla ehkäistään kasvintuhoojien populaatioiden kehittymistä ja pidetään kasvinsuojeluaineiden ja muiden käsittelymuotojen käyttö tasoilla, jotka ovat taloudellisesti ja ympäristön kannalta perusteltuja. Integroidussa torjunnassa korostetaan terveiden viljelykasvien kasvatamista ja kannustetaan käyttämään myös luonnonmukaisia torjuntakeinoja.

4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Lakiehdotuksen tavoitteena on kasvinsuojeluaineiden asianmukainen ja kestävä käyttö ja niiden käytöstä ihmisten ja eläinten terveydelle sekä ympäristölle aiheutuvien riskien vähentäminen. Lakiehdotukseen sisältyvällä laajalla koulutuksella ja yleisellä tietoisuuden lisäämisellä, integroidun torjunnan soveltamisella sekä kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testauksella pyritään tavoitteen saavuttamiseen, jotta yhteiskunnalle aiheutuvat negatiiviset vaikutukset vähensivät.

5 Asian valmistelu

5.1 Yleistä

Esitykseen sisältyvät ehdotukset laiksi kasvinsuojeluaineista sekä laeiksi metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annetun lain 7 a §:n ja rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 48 luvun 1 §:n muuttamisesta on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä. Kasvinsuojeluaineita koskevan lakiehdotuksen valmisteluun osallistui myös työryhmä.

5.2 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 16 päivänä kesäkuuta 2009 laajan työryhmän (HARE:MMM018:00/2009), jonka tehtävänä oli tehdä ehdotuksensa kansalliseksi toimintaohjelmaksi koskien torjunta-aineiden kestävää käyttöä sekä ehdotukset kasvinsuojeluaineista annetun lain (1259/2006) ja sen nojalla annettujen maa- ja metsätalousministeriön asetusten muuttamiseksi. Työryhmän piti alun perin saada työnsä valmiiksi 31 päivään toukokuuta 2010 mennessä. Koska työ osoittautui laajemmaksi kuin oli arvioitu, työryhmän määräaika jatkettiin 31 päivään joulukuuta 2010 asti.

Työryhmän työn pohjaksi maa- ja metsätalousministeriö käynnisti joulukuussa 2008 taustaselvityksen kasvinsuojeluaineiden kestävästä käytöstä Suomessa. Taustaselvityksellä kartoitettiin ja arvioitiin siihen mennessä toteutettuja kasvinsuojeluaineiden käyttöön liittyneitä riskinvähennystoimia sekä riskinvähennysmahdollisuuksia kansallisen toimintaohjelman toteuttamisen perustaksi. Selvityksen toteuttivat ProAgria Keskusten Liitto ja Kasvinsuojeluseura. Taustaselvitys valmistui 6 päivänä huhtikuuta 2009.

Työryhmä kokoontui 14 kertaa ja valmisti "Kasvinsuojeluaineiden kestävä käytön kansallisen toimintaohjelman" (maa- ja metsätalousministeriön työryhmämuistio 2011:4). Työryhmä osallistui myös lakiehdotuksen valmisteluun. Lakiehdotuksen viimeistely tehtiin virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä.

5.3 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Esitysluonnoksesta on pyydetty lausunto 32 eri taholta. Lausunnon antoivat oikeusministeriö, valtiovarainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, ympäristöministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Maaseutuvirasto, Elintarviketurvallisuusvirasto, Suomen Ympäristökeskus, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus, Metsätutkimuslaitos, Metsätalouden kehittämisskeskus Tapio, ProAgria Keskusten Liitto, Puutarhaliitto ry, Kauppapuutarhaliitto ry, Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto MTK ry, Elintarviketeollisuusliitto ry, Kasvinsuojeluteollisuus ry ja Ålands landskapsregering. Lausunnoissa esitetyt ehdotuksia on mahdollisuuksien mukaan pyritty huomiomaan esityksessä.

Lausunnonantajat pitivät yleisesti esitystä perusteltuna ja asianmukaisena. Erityisesti ehdotettua kasvinsuojelua koskevaa koulutusta pidettiin kannatettavana. Useissa lausunnoissa ehdotettiin tarkennuksia perusteluihin tai lakiehdotukseen.

Oikeusministeriön lausunnossa esitetyt tarkennukset on esityksessä otettu huomioon. Valtiovarainministeriön lausunnon perusteella on täsmennetty tekstiä Tukesille myönnettävistä uusista henkilötyövuosien määristä ja esitykseen sisältyvien hakemusmaksujen alennusprosentteja on alennettu.

Varsinais-Suomen ja Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, ProAgria Keskusten Liitto ry, Maa- ja metsätaloustuottajien keskusliitto MTK ry ja Kasvinsuojeluteollisuus ry pitivät lausunntoversiossa esitettyä ehtoa kasvinsuojeluaineiden myynnistä vain tutkinnon suorittaneille ammattimaisille kasvinsuojeluaineiden käyttäjille ylimitoitettuna ja käytännössä hankalana. Tästä on lausuntokierroksen jälkeen luovuttu ja velvoite muutettu niin, että yksinomaan ammattikäyttöön hyväksytyjen kasvinsuojeluaineiden ostamiseen edellytetään edelleen tutkinnon suorittaminen.

Maatalouden ympäristötuen mukaisesti hyväksyttävästi testatun kasvinsuojeluruiskun

ehdotettiin siirtymäaikana täyttävän ehdotetun lain kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testausvaatimuksen. Tällainen siirtymäaika on lisätty 50 §:ään. Puutarhaliitto ry ja Kauppapuutarhaliitto ry totesivat lisäksi, että kasvinsuojeluaineiden levityslaitteita on suuri ja kirjava joukko. Näiden kaikkien testaus ei saisi aiheuttaa kohtuuttomia kustannuksia. Lausunnoissa ehdotettiin testauspoikkeusmahdollisuuden käyttämistä eräille välineille. Esityksen mukaan olisi mahdollista maa- ja metsätalousministeriön asetuksella määrätä poikkeavista testausaikatauluista eräille levitysvälineille tai jättää joitain levitysvälineitä kokonaan testauspakon ulkopuo-

lulle, jos riskinarvioinnin perusteella voidaan osoittaa, että niiden käyttö on vähäistä ja siitä ei arvioida aiheutuvan riskiä terveydelle tai ympäristölle. Metsäntutkimuslaitoksen ja Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion lausunnoissa huomautettiin, että ehdotettu kasvinsuojeluaineiden ammattimaisilta käyttäjiltä vaadittava tutkinto tulee koskemaan noin 3 000 hakkuukoneen kuljettajaa ja levityslaitteiden testaus tulee koskemaan noin 2 000 hakkuukonetta. Ehdotettiin myös harkittavaksi hakkuukoneiden vapauttamista testauspakosta. Esitykseen on lisätty esimerkkejä levitysvälineistä, joiden käyttö on vähäistä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki kasvinsuojeluaineista

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. *Tavoite.* Voimassa olevan kasvinsuojeluaineista annetun lain tavoitteena on turvata hyvää kasvinterveyden tilaa ja elintarvikkeiden laatua varmistamalla, että markkinoilla ja käytössä olevat kasvinsuojeluaineet ovat asianmukaisesti käytettyinä tehokkaita ja tarkoitukseensa sopivia, eivätkä aiheuta haittaa ihmisten tai eläinten terveydelle tai kohtuutonta haittaa ympäristölle. Lain tavoitteena on lisäksi varmistaa, että kasvinsuojeluaineita käytetään asianmukaisesti.

Puitedirektiivin tavoitteena on vahvistaa puitteet kasvinsuojeluaineiden käyttämiseksi kestäväällä tavalla vähentämällä kasvinsuojeluaineiden käytöstä ihmisten terveydelle ja ympäristölle aiheutuvia riskejä ja vaikutuksia sekä edistämällä integroidun torjunnan ja vaihtoehtoisten toimintatapojen käyttöä. Puitedirektiiviä sovelletaan sen 2 artiklan mukaisesti torjunta-aineisiin, jotka ovat 3 artiklan 10 kohdan a alakohdassa määritellyt kasvinsuojeluaineita. Ehdotetulla lailla pannaan täytäntöön kyseinen direktiivi ja ehdotetussa pykälässä ehdotetaan, että lain tavoitteena olisi tämän mukaisesti kasvinsuojeluaineiden asianmukainen ja kestävä käyttö ja niiden käytöstä aiheutuvien riskien vähentäminen.

2 §. *Soveltamisala.* Puitedirektiivi tuli voimaan 25 päivänä marraskuuta 2009. Jäsenvaltioiden tulee panna direktiivi täytäntöön 26 päivänä marraskuuta 2011 mennessä. Direktiivi pantaisiin täytäntöön ehdotetulla lailla. Sitä sovellettaisiin direktiivissä lueteltuihin toimiin kuten kasvinsuojeluaineita koskevaan koulutukseen ja neuvontaan sekä kasvinsuojeluaineiden levitysvälineisiin ja niiden testaukseen. Lisäksi laissa säädettäisiin toiminnan harjoittamisesta, viranomaisista ja niiden tehtävistä, valvonnasta sekä hallinnollisista pakkokeinoista ja seuraamuksista.

Kasvinsuojeluaineasetusta sovelletaan 14 päivänä kesäkuuta 2011 lähtien. Ehdotetulla lailla säädettäisiin myös kasvinsuojeluaineasetuksen edellyttämästä kasvinsuojeluaineiden valvonnasta ja muusta täytäntöönpanosta. Kasvinsuojeluaineasetuksen tarkoituksena on varmistaa sekä ihmisten ja eläinten terveyden että ympäristön korkeatasoinen suojele ja turvata samalla unionin maatalouden kilpailukyky.

3 §. *Suhde eräisiin säädöksiin.* Pykälässä ehdotetaan viitattavaksi sellaiseen muuhun lainsäädäntöön, jota sovelletaan myös kasvinsuojeluaineisiin.

4 §. *Määritelmät.* Kasvinsuojeluaine määriteltäisiin viittaamalla kasvinsuojeluaineasetuksen 2 artiklan määritelmään. Lisäksi pykälässä määriteltäisiin eräitä keskeisiä ehdotetussa laissa käytettäviä käsitteitä. Nämä määriteltäisiin puitedirektiivin 3 artiklan tarkoittamalla tavalla.

Ehdotetun pykälän 1 momentin 2 kohdassa määriteltäisiin ammattimainen käyttäjä. Puitedirektiivin 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti ammattimaisella käyttäjällä tarkoitettaisiin henkilöä, joka käyttää ammattitoiminnassaan kasvinsuojeluaineita. Ammattimaisella käyttäjällä tarkoitettaisiin myös käyttäjää, työntehtäjä, työnantajaa ja itsenäistä ammatinharjoittajaa niin maataloudessa kuin muillakin aloilla.

Pykälän 1 momentin 3 kohdassa määriteltäisiin jakelija. Puitedirektiivin 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti jakelijalla tarkoitettaisiin luonnollista henkilöä, joka asettaa kasvinsuojeluaineita saataville markkinoille. Jakelijalla tarkoitettaisiin myös tukku- ja vähittäiskauppiaita, myyjiä ja tavarantoimittajia.

Pykälän 1 momentin 4 kohdassa määriteltäisiin neuvoja. Puitedirektiivin 3 artiklan 3 kohdan mukaisesti neuvojalla tarkoitettaisiin henkilöä, jolla on tarvittava tietämys ja joka neuvoo kasvintuhoojien torjunnassa ja kasvinsuojeluaineiden turvallisuudessa käytössä ammatillisen toiminnan tai kaupallisen palvelun osana. Neuvojalla tarkoitettaisiin myös soveltuvien osin yksityisiä itsenäisiä ja julkisia neuvontapalveluja, kaupallisia edustajia, elintarviketuottajia ja vähittäismyyjiä.

Pykälän 1 momentin 6 kohdassa määriteltäisiin kasvinsuojeluaineiden levitysväline. Puitedirektiivin 3 artiklan 4 kohdan mukaisesti kasvinsuojeluaineiden levitysvälineellä tarkoitettaisiin laitteita, jotka on erityisesti tarkoitettu kasvinsuojeluaineiden levittämiseen tai jotka ovat välttämättömiä kyseisten laitteiden tehokkaan toiminnan varmistamiseksi. Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineisiin katsotaan kuuluvan myös suuttimet, painemittarit, suodattimet, siivilät ja säiliöiden puhdistuslaitteet.

Pykälän 1 momentin 7 kohdassa määriteltäisiin integroitu torjunta. Puitedirektiivin 3 artiklan 6 kohdan mukaisesti integroidulla torjunnalla tarkoitettaisiin kaikkien käytävissä olevien kasvinsuojelumenetelmien huolellista harkintaa ja sellaisten soveltuvien toimenpiteiden käyttöönottoa, joilla ehkäistään kasvintuhoojien populaatioiden kehittymistä ja pidetään kasvinsuojeluaineiden ja muiden käsittelymuotojen käyttö tasoilla, jotka ovat taloudellisesti ja ympäristön kannalta perusteltuja ja joilla vähennetään ihmisten terveydelle ja ympäristölle aiheutuvia riskejä tai minimoidaan ne. Lisäksi integroidussa torjunnassa painotetaan terveiden viljelykasvien kasvattamista siten, että maatalouden ekosysteemejä häiritään mahdollisimman vähän ja kannustetaan käyttämään luonnonmukaisia torjuntakeinoja.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi valtuutuslainsäädännön, jonka mukaan tarkemmat säännökset integroidun torjunnan yleisistä periaatteista annettaisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella puitedirektiivin mukaisesti.

Puitedirektiivin liitteen III sisältämät integroidun torjunnan yleiset periaatteet ovat yksityiskohtaista, teknistä ohjausta ja sopusivat siten annettaviksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Integroidun torjunnan yleisissä periaatteissa luetellaan miten kasvintuhoojien torjunta olisi tehtävä käyttäen erilaisia toimenpiteitä, joista kemiallinen torjunta on yksi. Integroidussa torjunnassa käytetään ennaltaehkäiseviä toimia, kuten viljelykiertoa, asianmukaista viljelytekniikkaa, kestäviä lajikkeita, tasapainoista lannoitusta ja kalkitusta. Lisäksi tarkkaillaan tuhoajia ja sovelletaan kynnyksarvoja, eli ryhdytään torjuntaan vasta silloin kun tuhoajia on niin paljon, että

niiden aiheuttama tuho ylittää torjunnasta aiheutuvat kustannukset. Integroidussa torjunnassa käytetään kemiallisten menetelmien lisäksi muun muassa fysikaalisia ja mekaanisia torjuntamenetelmiä, kuten rikkakasvien liekitystä ja rikkakasviäestystä. Integroidussa torjunnassa on myös tärkeitä kirjata suoritettujen toimenpiteiden. Tämän arvioinnin perusteella viljelijä pystyy suunnittelemaan tulevia viljelystoimenpiteitä paremmin.

2 luku. **Kasvinsuojeluaineita koskevat yleiset vaatimukset**

5 §. *Kasvinsuojeluaineen hyväksyminen markkinoille saattamista ja käyttöä varten.* Kasvinsuojeluaineasetuksen 28 artiklan 1 kohdan mukaan kasvinsuojeluainetta ei saa saattaa markkinoille tai käyttää, ellei sille ole annettu markkinoille saattamista koskevaa lupaa asetuksen mukaisesti. Saman artiklan 2 kohdassa luetellaan poikkeusmahdollisuudet, joihin kuuluvat muun muassa kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattaminen ja käyttö tutkimus- tai kehitystarkoituksiin. Asetuksessa säädetään tehoaineiden hyväksymisestä ja kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamista koskevan luvan antamisesta. Asetuksen tarkoittama kasvinsuojeluaineen markkinoille saattamista koskeva lupa vastaa voimassa olevan lain mukaista kasvinsuojeluaineen hyväksymistä. Ehdotetun pykälän sisältö vastaa voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Kasvinsuojeluaineen hyväksyttävissä oloisuus ja siihen liittyvä kielto ovat keskeisiä tälläkin hetkellä voimassa olevia periaatteita kasvinsuojeluaineita koskevassa lainsäädännössä. Periaatteiden tärkeyden takia niitä koskevaan kasvinsuojeluaineasetuksen artiklaan viitataan laissa.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että kasvinsuojeluaineasetuksen 33 artiklassa tarkoitettu hakemus- ja asiakirjaineisto toimitetaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle, joka on kasvinsuojeluaineita koskevissa lupa-asioissa toimivaltainen viranomainen.

6 §. *Kasvinsuojeluaineiden käyttö.* Kasvinsuojeluaineita on ehdotetun pykälän mukaan käytettävä asianmukaisesti. Asianmukaisella käytöllä tarkoitettaisiin käyttöä havaitun tarpeen mukaisesti ja käyttöohjeita noudattaen.

Myös voimassa olevan lain 16 §:ssä säädetään kasvinsuojeluaineiden yleisistä käyttövaatimuksista.

Myös kasvinsuojeluaineasetuksen 55 artikla edellyttää, että kasvinsuojeluaineita käytetään asianmukaisesti. Kasvinsuojeluaineasetuksen mukaan asianmukaiseen käyttöön kuuluvat hyvän kasvinsuojelukäytännön soveltaminen ja kasvinsuojeluaineasetuksen 31 artiklan mukaisesti vahvistettujen ja merkinnöissä mainittujen edellytysten noudattaminen. Hyvällä kasvinsuojelukäytännöllä tarkoitetaan käytäntöä, jossa kasvinsuojelukäsittelyt valitaan, annostellaan ja ajoitetaan sallittujen käyttöohjeiden mukaisesti varmistuen, että saavutetaan hyväksyttävä teho pienimmällä tarvittavalla määrällä ottaen huomioon paikalliset olosuhteet sekä mahdollisuudet viljelytekniiseen ja biologiseen torjuntaan. Kasvinsuojeluaineasetuksen 31 artikla koskee kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamista koskevan luvan sisältöä. Artiklan 1 kohdan mukaisesti luvassa määritellään kasvinsuojeluaineen käyttökohteet ja käyttötarkoitukset. Artiklan 2 kohdassa säädetään kasvinsuojeluaineen markkinoille saattamista ja käyttöä koskevista vaatimuksista, eli käytön ehdoista. Myös puitedirektiivissä säädetään asianmukaisesta käytöstä.

Puitedirektiivin 14 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sellaisen kasvintuhoojien torjunnan edistämiseksi, jossa käytetään vain vähän kasvinsuojeluaineita, niin, että kasvinsuojeluaineiden ammattimaiset käyttäjät siirtyisivät käytänteisiin, joista aiheutuu vähäisin riski ihmisten terveydelle ja ympäristölle. Artiklan mukaisesti vähän kasvinsuojeluaineita käyttävään kasvintuhoojien torjuntaan kuuluu integroitu torjunta.

Asianmukaiseen käyttöön kuuluu käyttö havaitun tarpeen mukaan ja käyttöohjeita noudattaen. Puitedirektiivin mukaisesti täsmennettäisiin, että asianmukaiseen käyttöön kuuluu ammattikäytössä myös integroidun torjunnan yleisten periaatteiden seuraaminen. Ammattikäyttöä koskee myös ehdotetun lain 50 §:n siirtymäsäännös, jossa määriteltäisiin, että asianmukaiseen käyttöön kuuluisi integroidun torjunnan yleisten periaatteiden noudattaminen 1 päivästä tammikuuta 2014 lähtien. Pykälässä ehdotetaan, että kasvinsuoje-

luaineiden asianmukaiseen käyttöön kuuluisi ammattitoiminnassa myös integroidun torjunnan yleisten periaatteiden noudattaminen.

7 §. *Kasvinsuojeluaineiden käsittely ja varastointi sekä niiden pakkausten ja jäännösten käsittely.* Puitedirektiivin 13 artikla koskee kasvinsuojeluaineiden käsittelyä ja varastointia sekä pakkausten ja jäännösten käsittelyä.

Artiklan 1 kohdassa edellytetään, että jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kohdassa luetellut ammattimaisten käyttäjien ja tarvittaessa jakelijoiden toimet eivät vaaranna ihmisten terveyttä eivätkä ympäristöä käsittelyn eri vaiheissa. Toimet ovat:

- kasvinsuojeluaineiden varastointi, käsittely, laimentaminen ja sekoitus ennen levittämistä;

- kasvinsuojeluaineiden pakkausten ja jäännösten käsittely;

- levittämisen jälkeen säiliöihin ylijääneiden ruiskutusnesteiden hävittäminen;

- käytetyn kaluston puhdistaminen levityksen jälkeen; ja

- kasvinsuojeluaineiden jäännösten ja niiden pakkausten talteenotto tai hävittäminen unionin jätelainsäädännön mukaisesti.

Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että toiminnanharjoittajien olisi noudatettava erityistä varovaisuutta varastoitaessa, käsiteltäessä, laimennettaessa ja sekoitettaessa kasvinsuojeluaineita ennen niiden levittämistä ja levittämisen aikana, jotta toimenpiteet eivät vaaranna ihmisten terveyttä eivätkä ympäristöä. Toiminnanharjoittajilla tarkoitetaan ehdotetun 4 §:n 5 kohdan mukaisesti luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka valmistaa, varastoi, saattaa markkinoille, välittää, tuo maahan tai vie maasta taikka käyttää kasvinsuojeluaineita tai tekee kokeita kasvinsuojeluaineilla. Säännöksellä pyritään estämään kasvinsuojeluaineiden huolimattomasta käsittelystä aiheutuvia riskejä ihmisen terveydelle tai ympäristölle.

Voimassa olevan lain mukaan muita kuin vaaralliseksi kemikaaleiksi luokiteltuja kasvinsuojeluaineita on säilytettävä alkuperäispakkauksissaan asianmukaisessa säilytystilassa erillään elintarvikkeista ja rehuista. Tämä säännös sisältyy myös vaarallisia kemikaaleja koskevaan sääntelyyn. Koska eh-

dotetussa pykälässä ei säädetä erikseen vaarallisista luokitelluista ja muista kemikaaleista tämä säännös muutettaisiin yleisemmäksi säätämällä, että kaikkia kasvinsuojeluaineita on säilytettävä asianmukaisessa säilytystilassa erillään elintarvikkeista ja rehuista.

Vaikka käyttäjä valmistaa oikean määrän ruiskutusnestettä, hänen levitysvälineensä säiliöön saattaa jäädä ruiskutusnestettä suoritettun levitystyön jälkeen. Tämä kasvinsuojeluainejäännös on hävitettävä jätelain mukaisesti, jollei sitä voida enää käyttää tarkoitukseensa. Samoin tyhjt kasvinsuojeluainepakkaukset ovat jätettä ja ne on hävitettävä jätelain mukaisesti. Ehdotettu pykälä sisältää säännöksen kasvinsuojeluainepakkausten ja jäännösten jätelain mukaisesta talteenotosta ja hävittämisestä.

3 luku. **Kasvinsuojeluaineita koskeva koulutus ja tutkinto**

8 §. *Kasvinsuojeluaineiden käsittelyä ja käyttöä koskeva koulutus.* Puitedirektiivin 5 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion on varmistettava, että kaikki ammattimaiset käyttäjät, jakelijat ja neuvojat saavat asianmukaista koulutusta kasvinsuojeluaineista. Koulutukseen tulisi säännöksen mukaan sisältyä sekä perus- että jatkokoulutusta tietojen hankkimiseksi ja ajan tasalle saattamiseksi tarpeen mukaan.

Kasvinsuojeluaineiden käytöllä pyritään suojelemaan viljelykasvien kasvua torjumalla kasvintuhoojia (kasvitauteja tai tuholaisia) tai vaikuttamalla kasvien kasvuun (estämällä ei-toivottujen kasvien kasvun kuten rikkakasvien kasvinsuojeluaineilla tai vaikuttamalla viljelykasvien kasvuun kasvunsääteillä). Koska useimmat kasvinsuojeluaineet on tarkoitettu torjumaan eliöitä, niiden käyttöön liittyy lähes aina riskejä. Kasvinsuojeluaineiden turvallinen käyttö edellyttää, että käyttäjä tuntee käyttämänsä valmisteet ja niiden käyttöohjeet. Lisäksi käyttäjien tulee tuntea miten henkilösuojaimia käytetään oikein kasvinsuojeluaineita käsiteltäessä ja levitettäessä. Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineet voivat olla teknisesti vaativia ja käyttäjän tulee hallita levitysvälineiden yleinen käyttö ja huolto, jotta levitys hyvin toimivilla levitysvälineillä tapahtuisi onnistuneesti ja suunnitelmi-

en mukaisesti. Lisäksi käyttäjän tulee pitää kirjaa kasvinsuojeluaineiden käytöstä, koska kirjaamalla käyttö ja vertaamalla käyttöä saavutettuihin tuloksiin kasvinsuojeluaineiden käyttäjä oppii ja pystyy suunnittelemaan tulevaa käyttöä entistä paremmin.

Ehdotetun pykälän mukaan Tukesin tehtävänä olisi varmistaa, että ammattimaisille käyttäjille, jakelijoille ja neuvojille on tarjolla kasvinsuojeluaineiden asianmukaista ja turvallista käsittelyä ja käyttöä koskevaa koulutusta.

Koulutuksen riittävän sisällön takaamiseksi ehdotetaan pykälän 2 momenttiin säännös siitä mitä koulutukseen kuuluisi. Koulutukseen kuuluisi ehdotuksen mukaisesti kasvinsuojeluaineiden asianmukainen, kestävä ja turvallinen käsittely ja käyttö sekä integroitu torjunta. Lisäksi siihen kuuluisi tietoa kasvinsuojeluaineiden käyttöön liittyvistä riskeistä ja niiden hallinnasta. Koulutukseen kuuluisi myös levitysvälineiden käyttö, ylläpito ja huolto, koska välineiden kunnolla vaikutetaan kasvinsuojelullisen tuloksen lisäksi kasvinsuojeluaineiden käytöstä terveydelle ja ympäristölle aiheutuvien riskien syntymiseen. Koulutuksen tulisi myös kattaa kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskeva kirjanpito. Nämä aiheet muodostaisivat koulutusohjelman sisällön. Koulutusohjelman kesto olisi vähintään kahdeksan tuntia ja sisältö olisi suunniteltu kohderyhmä huomioonottaen. Koulutus sisältäisi sekä yleistä kasvinsuojelutietoa että myös käyttäjäryhmälle räätälöityä tietoa, kuten viljanviljelijälle tai metsäkoneenkuljettajalle kohdennettua tietoa.

Puitedirektiivin liitteessä I luetellaan aiheet, joiden tulisi sisältyä koulutukseen. Lista on erittäin yksityiskohtainen. Koulutusohjelmasta ehdotetaan säädettäväksi tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

9 §. *Koulutuksen järjestäjä.* Toiminnanharjoittajat toimivat hyvin erilaisilla aloilla. Toiset ovat viljelijöitä, toiset taas toimivat viherympäristöalalla. Eri kasvinviljelijöillä on eri tuotantosuuntia ja he tarvitsevat erilaista kasvinsuojelukoulutusta. Lisäksi kasvinviljelijöitä on laajalti ympäri Suomea ja maan eri osissa viljellään eri kasvilajeja. Lisäksi kasvinsuojeluainealalla toimii kaupallisia neuvonantajia ja kasvinsuojeluaineita myyvien liikkeiden jakelijoita, jotka kaikki tarvitsevat tietoa

kasvinsuojeluaineista jokapäiväisessä työssä. Jotta toiminnanharjoittajien olisi mahdollista osallistua heille räätälöityyn ja tarpeenmukaiseen koulutukseen, koulutusta tulisi järjestää eri aiheisiin painottuen ja ympäri Suomea. Tämän aikaansaamiseksi Tukes voi ehdotetun säännöksen mukaisesti hyväksyä hakemuksesta koulutuksen järjestäjän ja tämän koulutusohjelma. Koulutuksen järjestäjä voisi olla joko luonnollinen tai oikeushenkilö. Näin luotaisiin edellytykset sille, että eri toimijat järjestäisivät esimerkiksi viljanviljelijöille erikoistunutta koulutusta ja kasvihuoneuottajille omaa koulutusta. Hyväksytyllä koulutuksen järjestäjällä voisi olla useampia hyväksytyjä koulutusohjelmia eri kohderyhmille.

Ehdotetun pykälän 2 momentissa vaadittaisiin koulutuksen järjestäjältä tai tämän palveluksessa olevalta kouluttajalta riittävää kasvinsuojeluaineita ja niiden käyttöä koskevaa koulutusta ja kokemusta sekä sitä, että koulutusohjelma täyttäisi 8 §:n 2 momentissa asetetut vaatimukset. Näin varmistetaan, että annettava koulutus on laadukasta ja koulutettaville hyödyllistä. Kasvinsuojeluala kehitty jatkuvasti, minkä vuoksi pykälässä ehdotetaan, että koulutuksen järjestäjän hyväksyminen annettaisiin määräajaksi, viideksi vuodeksi, jotta tarpeellinen asiantuntemus pystytään säännöllisesti tarkistamaan.

Jos koulutuksen järjestäjän hyväksymisen edellytykset lakkaavat tai koulutuksen järjestämisessä havaitaan olennaisia puutteellisuksia, joita toimija ei korjaa asetetussa määräajassa Tukesin kehotuksesta huolimatta, hyväksyminen voitaisiin peruuttaa.

Pykälän 4 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän olisi vuosittain ilmoitettava koulutukseen osallistuneiden henkilöiden lukumäärä Tukeisiin. Koulutuksen järjestäjän olisi säilytettävä koulutuksen järjestämistä koskevia asiakirjoja vähintään viisi vuotta koulutuksen järjestämisestä. Tukes voi tarvittaessa pyytää tietoja koulutuksen järjestäjältä, jolloin ne on esitettävä. Tukes käyttäisi tietoja valvonnan suunnitteluun.

Pykälän 5 momentissa ehdotetaan, että tarkemmat säännökset koulutuksen järjestäjästä ja koulutuksen järjestämisestä voitaisiin antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Näin voitaisiin esimerkiksi tarvittaessa

tarkentaa vaatimuksia kouluttajan pätevyydestä.

10 §. *Kasvinsuojeluaineita koskeva tutkinto.* Puitedirektiivin 5 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on otettava käyttöön sertifiointijärjestelmät ja nimettävä niiden toteuttamisesta vastaavat toimivaltaiset viranomaiset. Sertifikaattien on oltava vähintään sellaisia, että niillä voidaan osoittaa direktiivin liitteessä I lueteltuja aiheita koskevat riittävät tiedot. Ammattimaiset käyttäjät, jakelijat ja neuvojat voivat hankkia tiedot joko kouluttautumalla tai muulla tavoin.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että perustettavalla kasvinsuojeluaineita koskevalla tutkinnolla osoitettaisiin kasvinsuojeluaineen turvallisen ja asianmukaisen käsittelyn ja käytön hallitseminen.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että tutkintoon sisältyisi kasvinsuojeluaineiden asianmukaisessa ja turvallisuudessa käsittelyssä ja käytössä tärkeitä asiakokonaisuuksia, kuten kasvinsuojeluaineiden asianmukainen, kestävä ja turvallinen käyttö sekä integroitu torjunta, kasvinsuojeluaineiden käyttöön liittyvät riskit ja niiden hallinta, kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden käyttö, ylläpito ja huolto sekä kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskeva kirjanpito. Tutkinto voisi esimerkiksi koostua osasta, joka olisi kaikille tutkinnon suorittajille samanlainen ja osasta, joka olisi suunnattu juuri sen hetkisille tutkinnonsuorittajille. Näin voitaisiin kohdentaa tutkinto, jotta sillä tarkistettaisiin tutkinnonsuorittajilta oleellisia kasvinsuojelutietoja. Tutkinnon suorittaminen ei edellyttäisi, että henkilön olisi käytävä koulutuksessa vaan hän voisi myös hankkia tarvittavat tiedot muulla tavoin. Tutkinnon järjestäjäksi hyväksyty henkilö tai organisaatio voisi järjestää tutkinnon esimerkiksi 8 §:ssä tarkoitettun koulutuksen yhteydessä.

Tutkinnon hyväksytystä suorittamisesta annettaisiin todistus. Ehdotetun 2 momentin mukaan Tukes vahvistaisi todistusmallin. Tutkinnon voimassaolo olisi määräaikainen, eli tutkinto olisi voimassa viisi vuotta. Määräaikaisuudella pyritään varmistamaan, että käyttäjät, jakelijat ja neuvojat seuraisivat kasvinsuojeluainealan kehitystä. Todistus vastaisi direktiivin mainitsemää sertifikaattia.

Eri järjestäjien samaa aihealuetta koskevien tutkintojen tulisi kuitenkin vastata toisiaan sisällön ja muun suorittamisen osalta. Tämän varmistamiseksi saattaa olla tarpeen antaa yksityiskohtaista sääntelyä tutkinnon sisällöstä ja suorittamisesta. Tämä on teknistä sääntelyä ja sopisi annettavaksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Tätä koskeva vaatimus sisältyisi pykälän 3 momenttiin.

11 §. Tutkinnon järjestäjä. Ehdotetun pykälän mukaan Tukesin tehtävänä olisi varmistaa, että ammattimaisille käyttäjille, jakelijalle ja neuvojille järjestettäisiin riittävästi 10 §:n mukaisia kasvinsuojeluaineita koskevia tutkintoja. Jotta toiminnanharjoittajilla olisi eri puolilla Suomea mahdollisuus osallistua tutkintoon mahdollisimman helposti, ehdotetaan säädettäväksi, että Tukes hyväksyisi hakemuksesta toimijoita järjestämään tutkintoja.

Hyväksymisen edellytyksenä olisi, että järjestäjä tai tämän palveluksessa oleva olisi perehtynyt kysessä olevan tutkinnon aihepiiriin ja tällä olisi riittävä käytännön kokemus siitä. Tutkinnon järjestäjä voisi olla joko luonnollinen tai oikeushenkilö. Ehdotetun pykälän 2 momentin mukaan hyväksyminen voidaan peruuttaa, jos hyväksymisen edellytykset lakkaavat tai tutkintojen järjestämisessä havaitaan olennaisia puutteita eikä toimija korjaa toimintaansa Tukesin kehotuksesta huolimatta asetussa määräajassa. Tutkinnon järjestäjäksi hyväksytty toimija voisi järjestää tutkinnon esimerkiksi 8 §:ssä tarkoitetun koulutuksen yhteydessä.

Pykälän 3 momentin mukaan tutkinnon järjestäjän olisi salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava tarvittavat tiedot tutkinnon suorittaneista Tukesille, jossa tiedot merkittäisiin 35 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin. Tiedot tulisi toimittaa viipymättä tutkinnon järjestämisen jälkeen. Ilmoitettavia tietoja olisivat nimi, yritys- ja yhteisötunnus tai sen puuttuessa henkilötunnus, äidinkieli, osoite, sähköpostiosoite ja puhelinnumero. Tutkinnon järjestämistä ja suorittamista koskevia asiakirjoja olisi ehdotetun säännöksen mukaan säilytettävä vähintään viisi vuotta tutkinnon järjestämisestä, ja ne olisi vaadittaessa esitettävä Tukesille.

Pykälän 4 momentin mukaan tutkinnon järjestäjään ja hänen palveluksessaan olevaan

sovellettaisiin rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

4 luku. **Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineet ja niiden testaus**

12 §. Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineet. Voimassa olevassa laissa säädetään, että kasvinsuojeluaineiden levitykseen saa käyttää vain tarkoitukseensa sopivia levitysvälineitä, jotka ovat hyväkuntoisia ja turvallisia. Tällaisilla levitysvälineillä oikeaan kohteeseen voidaan levittää käyttöohjeiden mukainen määrä käytettävää kasvinsuojeluainetta. Ehdotetun säännöksen ensimmäinen virke vastaisi sisällöltään voimassa olevan lain 19 §:n säännöstä. Se mahdollistaisi sen, että valvontaviranomainen voisi tarvittaessa puuttua epäasiallisiin levitysvälineisiin.

Puhdistamattomasta ruiskusta voi valua kasvinsuojeluaineita ympäristöön. Huolimattoman puhdistuksen seurauksena ruiskuun voi jäädä kasvinsuojeluaineita sisältävää ruiskutusnestettä, joka saattaa vahingoittaa viljelykasvia tai reagoida ruiskuun seuraavaa ruiskutuskertaa varten laitetun uuden kasvinsuojeluaineen kanssa. Tällaisten ongelmien ehkäisemiseksi ja ympäristön suojelemiseksi ehdotetaan lisäksi pykälän 1 momentissa säädettäväksi, että kasvinsuojeluaineiden levitysvälineet, joita on käytetty kasvinsuojeluaineiden levitykseen, olisi puhdistettava käytön jälkeen.

Ammattimaisessa kasvinsuojeluaineiden levityksessä levitysvälineiden käyttö on yleensä laajempaa kuin harrastelijoiden käytössä. Levitysvälineiden hyvää toimintakykyä on testattava ulkopuolisella testaajalla sen varmistamiseksi, että välineet toimivat hyväksyttävällä tavalla. Puitedirektiivin 8 artiklan 1 kohdan mukaan ammattimaisessa käytössä olevat kasvinsuojeluaineiden levitysvälineet on testattava säännöllisesti. Pykälään ehdotetaan ammattimaisessa kasvinsuojeluaineiden levityksessä käytettävien levitysvälineiden käytön edellytykseksi vaatimusta, että levitysvälineen asianmukainen toiminta on varmistettu testaamalla levitysväline säännöllisesti. Ehdotettu testausväli on viisi vuotta, ellei 14 §:stä muuta johdu. Di-

rektiivin 8 artiklan 3 kohdan mukaan eräin edellytyksin voidaan poiketa testauspakosta. Poikkeuksista ehdotetaan säädettäväksi tarkemmin 14 §:ssä. Ehdotetun pykälän 2 momentin mukaisesti testauksesta laadittaisiin pöytäkirja. Jotta valvonnassa voitaisiin todeta, onko levitysväline testattu säännösten mukaisesti, ehdotetaan säädettäväksi, että levitysvälineet merkittäisiin hyväksymismerkinnällä hyväksytyyn testauksen jälkeen.

Koska kasvinsuojeluaineiden levitysvälineitä koskevat vaatimukset ovat hyvin teknisiä, ehdotetaan pykälän 3 momentissa, että kasvinsuojeluaineiden levitysvälineille asetettavista vaatimuksista ja levitysvälineiden kunnossapidosta säädettäisiin tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Puitedirektiivin liitteessä II luetellut vaatimukset kasvinsuojeluaineiden levityskalustolle ovat varsin teknisiä ja yksityiskohtaisia tietoja. Testauksia suorittavien toimijoiden toiminnan yhteneväisyyden lisäämiseksi ehdotetaan lisäksi, että levitysvälineiden testauksesta ja hyväksymismerkinnästä säädettäisiin tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Ministeriön asetuksella voisi määrittää, miten levitysvälineiden testaus tulisi tehdä. Testausta on tarpeen mukaan muutettava levitysvälineiden teknistä kehitystä vastaavasti, joten on perusteltua, että säännöstä voidaan suhteellisen helposti muuttaa.

13 §. Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaaja. Suomessa on toimiva kasvinsuojelunruiskujen testausjärjestelmä maatalouden ympäristötuen vähimmäisvaatimuksena. Testausjärjestelmässä ruiskut on testattu joka viides vuosi vuodesta 1995 lähtien.

Puitedirektiivin artikla 8 edellyttää, että jäsenvaltiot varmistavat, että ammattimaisessa käytössä oleva kasvinsuojeluaineiden levityskalusto tarkastetaan säännöllisin väliajoin. Puitedirektiivin 8 artiklan 1 kohdassa todetaan, että levitysvälineiden testaus olisi tehtävä vähintään joka viides vuosi vuoteen 2020 saakka ja sen jälkeen vähintään kolmen vuoden välein. Artiklan 2 kohdan mukaan uusi kalusto olisi tarkastettava vähintään kerran viiden vuoden kuluessa sen hankkimisesta. Direktiivin säännöksellä on tarkoitus varmistaa levitysvälineiden oikea toimivuus ja siten kasvinsuojeluaineiden päätyminen toivottuun kohteeseen toivotuissa määrissä.

Säännöksellä on myös tarkoitus estää kasvinsuojeluaineiden päätyminen ympäristössä väärin paikkoihin.

Yhdenmukaisen testausjärjestelmän aikaansaamiseksi ehdotetaan, että Tukes huolehtisi testaustoiminnan järjestämisestä. Pykälässä ehdotetaan, että Tukes hyväksyisi hakemuksesta kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajan. Testaaja voisi olla luonnollinen tai oikeushenkilö. Näin Tukes varmistaisi, että kaikki levitysvälineet testattaisiin samoja periaatteita noudattaen. Testaajan, tai tämän palveluksessa olevan tulee tuntea kasvinsuojeluaineiden levitysvälineet ja testaustoiminta hyvin, jotta hän suoriutuu testaustoiminnasta asianmukaisesti. Pykälässä ehdotetaan, että testaajalta vaadittaisiin riittävä alan tuntemus ja testaustoiminnan edellyttämät tiedot ja taidot. Testaajan hyväksyminen olisi voimassa viisi vuotta ja se voitaisiin peruuttaa, jos valtuutuksen edellytykset lakkaisivat tai jos levitysvälineiden testauksissa havaittaisiin olennaisia puutteellisuuksia eikä toimija korjaisi niitä Tukesin kehoituksesta huolimatta asetetussa määräajassa.

Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajan olisi pykälän 2 momentin mukaan vuosittain ilmoitettava testaamiensa levitysvälineiden lukumäärä ja välinetyyppi Tukeksiin. Testausta koskevia asiakirjoja olisi säilytettävä vähintään viisi vuotta testauksesta. Tukes voisi tarvittaessa pyytää tietoja testaajalta, jolloin hänen on ne esitettävä. Tukes käyttäisi tietoja valvonnan suunnitteluun.

Pykälän 3 momentin mukaan kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajaan ja hänen palveluksessaan olevaan sovellettaisiin rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

Testaajien on säännöksen mukaisesti vuosittain ilmoitettava testattujen levitysvälineiden lukumäärä ja tyyppi Tukeksiin. Asetuksella ehdotetaan säädettäväksi tarkemmin ilmoituksesta. Asetuksessa määritettäisiin esimerkiksi ilmoitettavat levitysvälineet tyyppikohtaisesti. Tällä tarkoitetaan levitysvälineiden jaottelua esimerkiksi käyttötavan mukaan traktoriruiskuihin, kannettaviin levitysvälineisiin ja kasvihuoneessa käytettäviin levitysvälineisiin.

14 §. *Testausta koskevat poikkeukset.* Kasvinsuojeluaineiden levitykseen käytetään erilaisia levitysvälineitä. Toisia käytetään paljon ja suurilla alueilla kun taas toisia käytetään hyvin vähän. Myös levitysvälineiden tekniset ominaisuudet ovat erilaisia. Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden normaalista testausaikataulusta on puitedirektiivin 8 artiklan mukaisesti tietyin ehdoin mahdollista poiketa.

Poikkeamisen ehtona on 8 artiklan 3 kohdan mukaan, että kasvinsuojeluaineiden levityskalustolle on tehty ihmisten terveyteen ja ympäristöön kohdistuvien riskien arviointi, johon sisältyy kaluston käytön laajuutta koskeva arviointi. Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan Tukes arvioisi kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden aiheuttamat ihmisten terveyteen ja ympäristöön kohdistuvat riskit. Riskien arviointiin sisältyy levitysvälineiden käytön laajuutta koskeva arviointi. Tämän riskinarvioinnin perusteella voidaan soveltaa erilaisia testausaikatauluja levitysvälineille, jotka ehdotetussa pykälässä jaetaan kolmeen ryhmään.

Nämä kolme ryhmää ovat: 1) kasvinsuojeluaineiden levitysvälineet, joita ei käytetä kasvinsuojeluaineiden ruiskuttamiseen, 2) reppuruiskut ja muut kasvinsuojeluaineiden kannettavat levitysvälineet ja 3) muut kasvinsuojeluaineiden levitysvälineet, joiden käyttö on erittäin vähäistä. Ensimmäisen ryhmän levitysväline voisi olla esimerkiksi väline, jolla levitetään raemaista kasvinsuojeluainetta. Toisen ryhmän väline voisi olla pieni kannettava ruisku. Tällaisia levitysvälineitä käytetään esimerkiksi kasvihuoneissa. Reppuruiskut ovat nimensä mukaan ruiskuja, joita kannetaan selässä. Reppuruiskuja käytetään paljon puutarhoissa. Levitysväline, jonka käyttö on erittäin vähäistä, voisi esimerkiksi olla hakkuukoneen lisälaitte, jolla levitetään juurikäävän torjuntaan tarkoitettuja valmisteita. Levitysala on pieni ja käytettävät valmisteet ovat tällä hetkellä urea ja harmaa-orvakkasieneen pohjautuva biologinen kasvinsuojeluaine. Arvioitaessa onko levitysvälineen käyttö vähäistä, tulisi kiinnittää huomiota laitteen käyttöaikaan ja sillä käsitelyyn alaan. Poikkeavia testausaikatauluja ei kuitenkaan voisi soveltaa puitedirektiivin 8 artiklan 3 kohdan a) -alakohdassa lueteltuihin

levitysvälineisiin. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin puitedirektiivin mukaisesti, että poikkeavia testausaikatauluja ei voisi soveltaa yli kolme metriä leveällä puomilla varustettuun levitysvälineeseen, mukaan lukien kylvölaitteisiin asennetut puomilla varustetut levitysvälineet eikä junaan tai ilma-alukseen asennettuun levitysvälineeseen.

Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden normaalista testauksesta voidaan puitedirektiivin 8 artiklan 3 kohdan b) -alakohdan mukaisesti vapauttaa kannettavat levitysvälineet ja reppuruiskut, jos niille on tehty ihmisten terveyteen ja ympäristöön kohdistuvien riskien arviointi, johon sisältyy levitysvälineen käytön laajuutta koskeva arviointi. Ehdotetun pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin säätää, että testauksesta vapautettaisiin sellainen levitysväline, jonka käyttö on erittäin vähäistä ja jonka käytöstä ei riskien arvioinnin perusteella arvioida aiheutuvan riskiä terveydelle tai ympäristölle.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella ehdotetaan myös 4 momentissa säädettäväksi tarkemmin kasvinsuojeluaineiden levitysvälineitä koskevasta riskinarvioinnista. Riskien arviointi vaatii syvällistä asiantuntemusta ja yksityiskohtaista tietoa kasvinsuojeluaineiden ominaisuuksista ja levitysvälineiden käytöstä ja käyttöön liittyvistä riskeistä. Riskien arvioinnista on siten tarkoituksenmukaista säätää tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Kun levitysvälineitä koskevia riskien arviointeja on tehty jonkin aikaa ja niiden perusteella päätetty erilaisista testausaikatauluista ja näitä levitysvälineitä on testattu, on kertyneen tiedon perusteella mahdollisesti tarpeen joko lyhentää tai pidentää asetettuja testausvälejä. Jotta testausvälineen muuttaminen olisi joustavampaa, pykälässä ehdotetaan, että levitysvälineiden testausaikatauluista säädettäisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

15 §. *Testaus toisessa jäsenvaltiossa.* Direktiivi edellyttää 8 artiklan 6 kohdassa, että jäsenvaltioiden on pyrittävä tunnustamaan muissa jäsenvaltioissa myönnettyt sertifikaatit levityskaluston testauksista, kunhan artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja testausvälejä on noudatettu. Ehdotetun pykälän mukaan toisessa jäsenvaltiossa testattu kasvinsuojeluaineiden

levitysväline katsottaisiin testatuksi hyväksyttävästi myös Suomessa.

5 luku. Toiminnan harjoittaminen

16 §. *Tietojen antaminen kasvinsuojeluvälineistä myyntihetkellä.* Puitedirektiivin 6 artiklan 3 kohdassa kasvinsuojeluvälineitä myyville jakelijoilta edellytetään, että he antavat yleisiä tietoja kasvinsuojeluvälineen käyttöön liittyvistä ihmisen terveydelle aiheutuvista riskeistä ja ympäristöriskeistä sekä muista kasvinsuojeluvälineiden käyttöön liittyvistä työvaiheista. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että jakelijan on huolehdittava siitä, että kasvinsuojeluvälineiden ostajille annetaan riittävät tiedot kasvinsuojeluvälineiden asianmukaisesta ja kestävästä käytöstä sekä kasvinsuojeluvälineiden käyttöön liittyvistä riskeistä ja riskienvähennystoimista.

Puitedirektiivin 6 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että jakelijoilla on palveluksessaan riittävästi sellaista henkilöstöä, jolla on direktiivin 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu sertifiointi. Pykälässä ehdotetaan, että jakelijan on huolehdittava siitä, että kasvinsuojeluvälineiden ostajille annetaan riittävät tiedot kasvinsuojeluvälineiden asianmukaisesta ja kestävästä käytöstä sekä kasvinsuojeluvälineiden käyttöön liittyvistä riskeistä ja riskienvähennystoimista.

Jakelijalla olisi oltava palveluksessaan henkilöitä, jotka ovat osoittaneet omaavansa riittävät tiedot kasvinsuojeluvälineistä suorittamalla 10 §:ssä tarkoitetun kasvinsuojeluvälineitä koskevan tutkimuksen. Tutkimuksen suorittaneen henkilön olisi oltava käytettävissä myyntihetkellä antamassa asiakkaille riittäviä tietoja kasvinsuojeluvälineen käytöstä, terveys- ja ympäristöriskeistä sekä kyseisen tuotteen turvallisuusohjeista. Ehdotetussa pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että jakelijan palveluksessa on oltava riittävä määrä 10 §:ssä tarkoitetun tutkimuksen suorittanutta henkilökuntaa. Jakelijalta edellytettävän henkilökunnan määrä riippuisi jakelijan kasvinsuojeluvälineiden myynnin määrästä ja liikkeen aukioloajoista. Henkilökunnassa tulisi olla ainakin yksi tutkimuksen suorittanut paikalla. Tällaista henkilökuntaa ei kuitenkaan välttämättä tarvitse olla fyysisesti läsnä koko ajan, kunhan hän on helposti ja nopeasti ta-

voiteltavissa, esimerkiksi puhelimen välityksellä.

Kaikkien kasvinsuojeluvälineiden käyttö ei aiheuta yhtä suuria riskejä terveydelle ja ympäristölle. Mahdolliset riskit riippuvat ennen kaikkea käytetyn kasvinsuojeluvälineen ominaisuuksista. Kasvinsuojeluvälineen myyjän tulee pystyä kertomaan myymiensä tuotteiden ominaisuuksista, varsinkin jos kyse on kasvinsuojeluvälineestä, jolla on haitallisia ominaisuuksia. Direktiivin 6 artiklan 1 kohdan mukaan jakelija voidaan vapauttaa kohdassa mainitun säännöksen soveltamisesta, jos hän myy kasvinsuojeluvälineitä vain pienimuotoisesti muuhun kuin ammattimaiseen käyttöön, eikä myy vaarallisten valmisteiden luokitusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 31 päivänä toukokuuta 1999 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/45/EY mukaisesti myrkyllisiksi, erittäin myrkyllisiksi, syöpää aiheuttaviksi, sukusolujen perimää vaurioitaviksi tai lisääntymiselle vaaralliseksi luokiteltuja kasvinsuojeluvälineitä. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan tämän mukaisesti, että tutkimuksen suorittanutta henkilökuntaa ei kuitenkaan tarvitsisi olla, jos kasvinsuojeluvälineitä myydään vain muuhun kuin ammattimaiseen käyttöön, eikä myytäviä valmisteita luokitella kemikaaleja koskevan lainsäädännön mukaisesti myrkyllisiksi, erittäin myrkyllisiksi, syöpää aiheuttaviksi, sukusolujen perimää vaurioitaviksi tai lisääntymiselle vaaralliseksi.

17 §. *Kasvinsuojeluvälineiden käyttö ammattitoiminnassa ja myynti tai muu luovuttaminen ammattitoiminnassa käytettäväksi.* Pykälän 1 momentin mukaan kasvinsuojeluvälineitä saisi ammattitoiminnassa käyttää vain 10 §:ssä tarkoitetun kasvinsuojeluvälineitä koskevan tutkimuksen suorittanut henkilö. Kasvinsuojeluvälineiden käytöllä tarkoitetaan tässä paitsi kasvinsuojeluvälineiden varsinaista levittämistä myös kasvinsuojelun suunnittelua ja valmisteiden käytöstä päättämistä ja valmisteiden käsittelyä levitystä varten. Kasvinsuojeluvälineet ovat usein haitallisia ja niiden väärästä käytöstä saattaa aiheutua riskejä terveydelle ja ympäristölle. Tutkinnolla osoitetaan kasvinsuojeluvälineen turvallisen ja asianmukaisen käsittelyn ja käytön hallitseminen.

Vaatimalla suoritettu tutkinto ammattikäyttäjiltä pyritään kehittämään kasvinsuojeluaineiden käyttöä puitedirektiivin ja lain tavoitteiden mukaisesti, jotta käytöstä aiheutuvat riskit ihmisten terveydelle ja ympäristölle vähenisivät.

Puitedirektiivin 6 artiklan 2 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteet rajoittaakseen ammattimaiseen käyttöön tarkoitettujen kasvinsuojeluaineiden myynnin henkilöille, joilla on 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu sertifiikaatti. Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että yksinomaan ammattimaiseen käyttöön hyväksytyjä kasvinsuojeluaineita saisi myydä tai muutoin luovuttaa vain sellaiselle henkilölle, joka esittää 10 §:ssä tarkoitettujen kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittamisesta annetun voimassa olevan todistuksen. Yksinomaan ammattimaiseen käyttöön hyväksytyihin kasvinsuojeluaineisiin liittyy usein erityinen vaara tai riski. Tämän erityisen vaaran tai riskin hallitsemiseksi on tärkeätä, että valmistetta käsittelevällä on riittävät tiedot kasvinsuojeluaineen oikeaan käsittelyyn. Vaatimalla, että ostajalla on todistus suoritettua tutkinnosta, varmistetaan, että hänellä on valmiudet käsitellä valmistetta oikein.

18 §. *Kasvinsuojeluaineita testaavien laitosten hyväksyminen.* Voimassa olevan lain 25 §:ssä säädetään Tukesin mahdollisuudesta hyväksyä kasvinsuojeluaineiden biologista tehokkuutta ja käyttökelpoisuutta testaavia laitoksia. Tukes voi hyväksyä laitoksen, jos sillä on tarkastustoiminnan suorittamista varten pätevä henkilöstö, asianmukaiset laitteistot, tilat ja testauspaikat sekä menettelyohjeet, joiden kaikkien tulee täyttää hyvälle testaustoiminnalle asetetut vaatimukset.

Laitoksen hyväksyminen voidaan peruuttaa, jos laitoksen toiminta ei enää täytä hyväksymisen edellytyksiä eikä laitos korjaa epäkohtia Tukesin asettamassa kohtuullisessa määräajassa tai jos laitos olennaisella tavalla rikkoo sen minkä voimassa olevassa laissa tai sen nojalla kasvinsuojeluaineista tai niiden testaustoiminnasta on säädetty. Tarkemmat säännökset voimassa olevan pykälän 1 momentissa tarkoitetuista hyvän testaustoiminnan vaatimuksista sekä laitoksen hyväksymisestä ja hyväksymismenettelystä on annettu

maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (MMM:n kasvinsuojeluaineen käyttöä koskevasta tutkinnosta, tarkastuksia suorittavien laitosten hyväksymisestä sekä koe- ja tutkimustoiminnasta 59/07, säädöskokoelmanumero 1149/2007).

Kasvinsuojeluaineasetuksen 54 artiklassa säädetään tutkimuksesta ja kehityksestä. Artiklan mukaan säädetään, että poiketen 28 artiklasta sellaisia tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettavia kokeita tai testejä, joihin liittyy tietyn kasvinsuojeluaineen päästäminen ympäristöön tai käyttö, voidaan sallia vaikka kasvinsuojeluaineelle ei ole myönnetty lupaa. Kokeet tai testit sallitaan ainoastaan, jos se jäsenvaltio, jonka alueella koe tai testi on tarkoitus suorittaa, on arvioinut saatavilla olevat tiedot ja myöntänyt luvan koetarkoituksiin. Artiklan 1 kohdassa säädetään myös, että jäsenvaltio voi antaa luvan koet tai testiohjelmalle etukäteen tai vaatia luvan kullekin kokeelle tai testille.

Kasvinsuojeluaineasetuksen 54 artiklan 2 kohdassa säädetään, että hakijan on toimitettava hakemus ja asiakirja-aineisto sille jäsenvaltiolle, jonka alueella koe tai testi on tarkoitus suorittaa. Hakemuksen on sisällyttävä kaikki saatavilla olevat tiedot ihmisten ja eläinten terveyteen taikka ympäristöön kohdistuvien mahdollisten vaikutusten arvioimiseksi.

Ehdotetussa pykälässä säädetään kasvinsuojeluaineita testaavien laitosten hyväksymisestä kuten voimassa olevassa laissa. Näin täsmennetään asetuksen antama mahdollisuus, jossa jäsenvaltio voi antaa luvan koet tai testiohjelmalle etukäteen. Lisäksi säädetäisiin, että laitoksen hyväksyminen voidaan peruuttaa, jos laitoksen toiminta ei enää täytä säädettyjä vaatimuksia eikä laitos ole korjannut puutteita Tukesin asettamassa ajassa. Pykälän mukaan hyväksyminen voitaisiin peruuttaa, jos laitos rikkoo olennaisella tavalla mitä kasvinsuojeluaineasetuksessa tai ehdotetussa laissa säädetään. Kuten voimassa olevassa laissa tarkemmat säännökset hyvän testaustoiminnan vaatimuksista sekä laitoksen hyväksymisestä ja hyväksymismenettelystä ehdotetaan annettavaksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

19 §. *Koe- ja tutkimustoiminta.* Kasvinsuojeluaineasetuksen 54 artiklassa säädetään tut-

kimuksesta ja kehityksestä. Artiklan 1 kohdan mukaan tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettavia kokeita ja testejä, joihin liittyy hyväksymättömän kasvinsuojeluaineen päästämisen ympäristöön, voidaan sallia, jos se jäsenvaltio, jonka alueella koe tai testi on tarkoitus suorittaa, on arvioinut saatavilla olevat tiedot ja myöntänyt luvan koetarkoituksiin. Artiklassa säädetään myös, että jäsenvaltio voi antaa luvan koe- tai testiohjelmalle etukäteen tai vaatia luvan kullekin kokeelle tai testille.

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin, että Tukes voisi myöntää luvan tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettaviin kokeisiin, jotka edellyttävät hyväksymättömän kasvinsuojeluaineen päästämistä ympäristöön.

Pykälän ehdotetussa 2 momentissa säädettäisiin, kuten voimassa olevassa laissa, luvan myöntämisen edellytyksistä.

Ehdotetun pykälän 3 momentissa säädettäisiin, kuten voimassa olevassa laissa, että 1 momentissa tarkoitettua lupaa ei kuitenkaan tarvita, jos kokeita tekevä laitos on hyväksyty ehdotetun lain 18 §:ssä tarkoitettu kasvinsuojeluaineiden biologista tehokkuutta ja käyttökelpoisuutta testaavaksi laitokseksi. Tällaisen laitoksen tulee hyvissä ajoin ennen kokeen aloittamista ilmoittaa Tukesille tiedot kokeessa käytettävästä aineesta, sen käyttö-tarkoituksesta ja käyttömäärästä, kokeen laajuudesta ja kestosta sekä arvioiduista terveys- ja ympäristövaikutuksista.

Ehdotetun pykälän 4 momentissa säädettäisiin kasvinsuojeluaineella tehtävän kokeen keskeyttämisestä, jos kokeen aikana ilmenee, että valmisteella on sellaisia merkittäviä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai ympäristöön, joita ei ole voitu ennakoida lupaa myönnettäessä tai 3 momentissa tarkoitettua ilmoitusta tehtäessä. Asiasta olisi viipymättä ilmoitettava Tukesille.

Tukes voisi 5 momentin mukaisesti peruuttaa myönnetyn koeluvan, jos luvan haltija rikkoisi olennaisella tavalla lupaehtoja.

Kasvinsuojeluaineasetuksen 54 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu hakemus- ja asiakirja-aineisto tulee toimittaa Tukesille. Ehdotettu säännös vastaa voimassa olevan lain mukaisesta menettelyä. Yksityiskohtaisemmat tiedot lupahakemusmenettelystä, lupahakemuksen ja koetta koskevan ilmoituksen sisällöstä se-

kä koe- ja tutkimustoiminnasta annettaisiin 6 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Kysymyksessä on varsin yksityiskohtainen ja tekninen sääntely, joka sopii ministeriön asetuksella annettavaksi.

20 §. Kasvinsuojeluaineen lentolevitys. Puitedirektiivin 9 artiklan 1 kohdassa edellytetään jäsenvaltioiden kieltävän lentolevityksen muutoin kuin erityistilanteissa. Direktiivin 9 artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltion on nimettävä lentolevityksen suorittamista koskevien erityisten edellytysten määrittelystä vastaava toimivaltainen viranomainen.

Lentolevitystä ei Suomessa nykyään enää käytännössä harjoiteta kuin poikkeustapauksissa metsien hyönteistuhojen torjunnassa. Kasvinsuojeluaineen lentolevitystä voidaan pitää hyväksyttävänä vain poikkeuksellisesti, silloin kun kasvintuhoojasta aiheutuu välitön ja sellainen uhka, jota ei voida muulla tavoin torjua. Lentolevityksessä riski kasvinsuojeluaineen kulkeutumisesta kohdealueen ulkopuolelle on suurempi kuin muulla tavalla levitetynä. Mahdollisuus lentolevityksen toteuttamiseen on kuitenkin tarpeen säilyttää, jotta voitaisiin varautua kaikkiin mahdollisiin tilanteisiin, jotka saattavat uhata kasvinterveyttä. Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan lentolevitys on kielletty nykyiseen tapaan.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan kuten nykyisin säädettäväksi poikkeuksesta 1 momentissa asetettavaan lentolevityskieltoon. Lentolevityksestä voisi ehdotuksen mukaan päättää Elintarviketurvallisuusvirasto tai maa- ja metsätalousministeriö, jos tilanne olisi sillä tavoin vakava, että lentolevitys olisi käytännössä ainoa tehokas väline uhkan torjuntaan. Säännöksestä ehdotetaan kuitenkin jätettäväksi pois viittaukset säädösten yksittäisiin pykäliin.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan, että kasvinsuojeluaineiden lentolevitystä koskevan päätöksen tulisi sisältää tiedot lentolevitysalueesta, torjuntatoimenpiteistä ja niiden suorittamisajankohdasta sekä torjunnassa käytettävästä kasvinsuojeluaineesta.

21 §. Kasvinsuojeluaineen lentolevityksen edellytykset. Lentolevitys voidaan direktiivin mukaan sallia kun toteutettavia vaihtoehtoja ei ole olemassa tai verrattuna kasvinsuojeluaineiden levityksestä maasta käsin lentolevitys tarjoaa selkeitä etuja niin, että ihmisten

terveyteen ja ympäristöön kohdistuvat vaikutukset ovat pienemmät.

Lisäksi lentolevitys voidaan sallia vain, jos lentolevitys tarjoaa selkeitä etuja verrattuna kasvinsuojeluaineen levitykseen maasta käsin. Lentolevityksessä käytettävän kasvinsuojeluaineen olisi lentolevitykseen liittyvien riskien arvioinnin jälkeen oltava Tukesin hyväksymä kasvinsuojeluaine lentolevityksessä käytettäväksi. Lentolevityksen toteuttavalla henkilöllä olisi oltava riittävä tieto kasvinsuojeluaineiden lentolevityksestä ja taito lentolevitykseen. Osoituksena tiedoista ja taidoista henkilöllä olisi oltava voimassa oleva 10 §:ssä tarkoitettu kasvinsuojeluaineita koskeva tutkintotodistus. Lisäksi lentolevityksen toteuttavalla henkilöllä olisi oltava käytettävissään asianmukaiset ja 12 §:n 2 momentin mukaisesti testatut lentolevitysvälineet.

22 §. Kasvinsuojeluaineen lentolevityksen toteuttaminen. Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin kasvinsuojeluaineen lentolevityksen toteuttamisesta ja toteuttamiselle asetettavista ehdoista. Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaisesti kasvinsuojeluaineiden lentolevitys olisi suoritettava erityistä huolellisuutta noudattaen ja siten, ettei siitä aiheudu vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai kohtuutonta haittaa ympäristölle. Ennen lentolevityksen suorittamista toimenpiteestä tulisi ilmoittaa hyvissä ajoin elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselle, kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja terveydensuojeluviranomaiselle sekä kunnaneläinlääkärille. Lentolevitys ehdotetaan, kuten voimassa olevassa laissa, suoritettavan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valvonnassa.

Voimassa olevaan säännökseen verrattuna poistettaisiin vaatimus levitysalueen maastoon merkitsemisestä. Teknisen kehityksen myötä lentäjä ei enää tarvitse maastoon sijoitettuja tauluja, vaan lentolevitysalue voidaan paikantaa lentokoneen paikantamislaitteistolla.

Tarkemmat säännökset lentolevityksessä noudatettavasta menettelystä sekä levityksestä tehtävistä ilmoituksista säädettäisiin kuten voimassa olevan lain nojalla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Voimassa olevan lain nojalla on annettu maa- ja metsätalousministeriön asetus kasvinsuojeluaineen lento-

levityksestä (60/07, säädöskokoelmanumero 1150/2007).

6 luku. Viranomaiset ja niiden tehtävät

23 §. Yleinen ohjaus ja valvonta. Ehdotetun lain täytäntöönpanon yleinen ohjaus ja valvonta kuuluisivat nykyiseen tapaan maa- ja metsätalousministeriölle. Vastaava säännös sisältyy voimassa olevan lain 28 §:ään.

24 §. Valvontaviranomainen. Pykälä sisältäisi varsinaisia valvontaviranomaisia koskevat säännökset. Päävastuullisena täytäntöönpano- ja valvontaviranomaisena toimisi Tukes, joka vastaisi lainsäädännön noudattamisen valvonnasta ja valvonnan järjestämisestä. Kasvinsuojeluaineasetuksen 75 artiklan mukaan jäsenvaltion on nimettävä toimivaltainen viranomainen. Tukes olisi kasvinsuojeluaineasetuksen 75 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen ja 2 kohdassa tarkoitettu kansallinen viranomainen. Toimivaltaisen viranomaisen tehtävä on vastata kasvinsuojeluaineasetuksessa säädettyjen velvoitteiden täyttymisestä. Kansallisen viranomaisen tehtäviin kuuluu sovittaa kasvinsuojeluaineiden hyväksymistä koskevaa toimintaa yhteen ja pitää yllä tarvittavia yhteyksiä hakijoihin, muihin jäsenvaltioihin, komissioon ja Euroopan elintarviketurvallisuusvirastoon. Lisäksi Tukes käyttäisi apunaan valvonnassa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia.

Ehdotetun pykälän 2 momentin mukaan kasvinsuojeluaineiden maahantuontia ja maastavientiä valvoisi Tukesin ohella tullilaitos, kuten nykyäänkin.

25 §. Valtuutetut tarkastajat. Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan Tukes voisi nykyiseen tapaan tarvittaessa käyttää valvonnassaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten lisäksi apunaan valvontatehtävään kirjallisesti valtuuttamia tarkastajia. Valtuutetut tarkastajat olisivat varsinaisen viranomaisorganisaation ulkopuolisia henkilöitä, jotka toimivat viranomaisvalvonnan apuna tarkastustehtävissä. Tukes vastaisi valtuutettujen tarkastajien pätevyyydestä tehtäviinsä. Käytännössä valtuutuksen sisältö sekä tarkastajien pätevyysvaatimukset ja muut ehdot voivat vaihdella tarkastustehtävän, tarkasta-

jan toimialueen ja/tai -sijaintipaikan ja muiden vastaavien tekijöiden mukaan. Valtuutella tarkastajalla tulisi kuitenkin aina olla valtuutuksen kohteena olevan tehtävän hoitamiseksi riittävä kasvinuojeluaineita tai muu lain valvontaa koskeva ammattitaito. Esimerkiksi toiminnanharjoittajan kirjanpidon tarkastavalta valtuutetulta tarkastajalta edellytettäisiin riittävää kirjanpitoa koskevien vaatimusten tuntemista.

Pykälässä ehdotettu toiminta voi olla tarkoituksenmukaista siirtää joltain osin viranomaiskoneiston ulkopuolelle valvontatoiminnan joustavuuden ja tehokkuuden vuoksi ja se vähentäisi viranomaisten voimavarojen lisästarpeita. Valtuutetun tarkastajan käyttäminen valvontatehtävässä voi joissakin tapauksissa olla valvonnan kohteena oleviin seikkoihin liittyvien ammatillisten tai teknisten erityispiirteiden vuoksi tarkoituksenmukaista. Valtuutettuina tarkastajina toimisivat useimmiten maaseutukeskusten neuvojat.

Valtuutetut tarkastajat toimisivat Turvallisuus ja kemikaaliviraston valvonnassa ja heitä koskisivat samat rikosoikeudellista virkavastuuta koskevat säännökset kuin virkamiehiäkin. Selkeyden vuoksi ehdotettuun 2 momenttiin on sisällytetty säännös valtuutettuihin tarkastajiin sovellettavasta rikosoikeudellisesta virkavastuusta ja vahingonkorvausvastuusta. Valtuutetun tarkastajan tulisi vaadittaessa esittää kirjallinen selvitys valtuutuksesta. Ehdotettavalla sääntelyllä pyritään turvaamaan perusoikeuksien, oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten toteutuminen viranomaisorganisaation ulkopuolisten henkilöiden tekemien tarkastusten osalta.

26 §. Tilastoviranomaiset. Pykälässä säädetäisiin niistä viranomaisista, jotka toimeenpanevat tilastoasetuksen 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja tilastoja. Tilastoasetuksessa säädetään kasvinuojeluaineiden markkinoille saattamista ja käyttöä koskevien tilastojen tuottamisesta. Tilastoja tuotetaan, jotta niiden avulla olisi mahdollista arvioida kestävä kehitys koskevia Euroopan unionin toimintalinjoja ja laskea soveltuvia indikaattoreita kasvinuojeluaineiden käytöstä ihmisten terveydelle ja ympäristölle aiheutamille riskeille.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että Tukes tuottaisi tilastoasetuksen 1

artiklan 2 kohdan ensimmäisessä luettelamakohdassa tarkoitettujen tilastojen markkinoille saatettujen kasvinuojeluaineiden vuosittaisista määristä kyseisen asetuksen liitteen I mukaisesti.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus tuottaisi saman kohdan toisessa luettelamakohdassa tarkoitettujen tilastojen kasvinuojeluaineiden vuosittaisista käyttömääristä kyseisen asetuksen liitteen II mukaisesti.

27 §. Asiantuntijaviranomaiset ja -laitokset. Kasvinuojeluaineasetuksen II ja III luvuissa säädeltiin kasvinuojeluaineiden hyväksymisen edellyttämään riskinarviointiin osallistuu tarvittaessa Suomessa useampi viranomainen Tukesin lisäksi. Ehdotetussa pykälässä määriteltäisiin arviointityöhön osallistuvien muiden viranomaisten kuin Tukesin tehtävät kuten voimassa olevan lain 15 §:ssä. Tukes toimii Suomessa kasvinuojeluaineiden riskinarviointityön koordinoivana viranomaisena.

Pykälä sisältäisi säännöksen tiettyjen valtion viranomaisten ja laitosten velvollisuudesta suorittaa kasvinuojeluaineiksi tarkoitettujen aineiden ja valmisteiden tarkastuksia niiden hyväksymisen edellytysten selvittämiseksi ja velvollisuudesta antaa asiasta lausunto Tukesille oman asiantuntemusalueensa osalta. Asiantuntijaviranomaisten ja -laitosten tarkastustyö koostuu hyväksymishakemusten yhteydessä toimitettujen tutkimusten ja tietojen arvioinnista sekä hyväksymisen edellytysten täyttymisen arvioimiseen liittyvästä riskinarvioinnista.

7 luku. Valvonta

28 §. Valvonnan järjestämisen yleiset periaatteet. Ehdotettu säännös vastaa voimassa olevan lain säännöstä. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi valvonnan keskeisistä periaatteista, kuten tasapuolisuudesta, säännöllisyydestä ja tarkoituksenmukaisuudesta sekä valvonnan toteuttamistavoista ja -vaiheista. Lisäksi valvontaa on tehostettava, jos on epäiltävissä, että valmiste tai toiminnanharjoittajan toiminta ei täytä kasvinuojeluaineasetuksessa tai laissa tai niiden nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia. Sään-

nöksellä pyritään tukemaan valvonnan asianmukaista järjestämistä ja varmistamaan valvonnan oikeudenmukainen ja oikeasuhtainen kohdistaminen.

Valvontaviranomaisen tulisi ehdotetun 2 momentin mukaan nykyiseen tapaan lisäksi tarvittaessa antaa tarpeellisia ohjeita tai kehoituksia kasvinuojeluaineita koskevien säännösten noudattamisessa. Valvontaviranomaisen ohjausvelvollisuus koskisi kuitenkin vain yleisellä tasolla tapahtuvaa ohjausta lainsäädännön soveltamisessa eikä viranomaisella olisi velvollisuutta ryhtyä yksittäistapauksessa antamaan yksityiskohtaisia neuvoja toiminnan harjoittajalle. Ohjauksen laajuudessa tulee myös ottaa huomioon, että luottamus virkamiehen puolueettomuuteen ei saa ohjauksen johdosta vaarantua.

Tarkemmat säännökset valvonnan järjestämisessä noudatettavista yleisistä periaatteista voitaisiin ehdotetun 3 momentin mukaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

29 §. Valvontasuunnitelma. Ehdotettu säännös vastaa voimassa olevan lain 32 §:ää. Pykälän 1 momentti sisältää säännökset vuosittain laadittavasta valvontasuunnitelmasta. Valvontasuunnitelman avulla valvonnasta pääasiallisesti vastuullinen Tukes voi ohjata muita valvontaviranomaisia toimimaan valvontatoiminnalle asetettujen periaatteiden ja tavoitteiden sekä vuosittain asetettujen painopisteiden mukaisesti. Säännöksellä edistetäisiin myös valvonnan pitkäjänteisyyttä ja suunnitelmallisuutta sekä avoimuutta toiminnanharjoittajan suuntaan. Valvontaa suunniteltaessaan Tukesin tulisi olla yhteistyössä Eviran ja tullilaitoksen kanssa.

Ehdotettu 2 momentti sisältäisi valvontasuunnitelman sisältöä koskevia vaatimuksia. Suunnitelmassa tarkennettaisiin vuosittain, mihin viranomaiset kohdentaisivat valvonnan, eli mitä kohteita tulisi esimerkiksi riskinarvioinnin perusteella tarkastaa ja näiden kohteiden tarkastustiheydet. Valvontasuunnitelmaan sisällytettävien tarkastusten ei välttämättä tarvitsisi kattaa koko maata, vaan ne voitaisiin tarvittaessa kohdentaa myös vain osaan maata.

Ehdotetun 3 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin nykyiseen tapaan antaa tarkemmat säännök-

set valvontasuunnitelmasta ja sen sisällöstä. Tarvittaessa ministeriön asetuksella ohjattaisiin valvontasuunnitelman laatimiselle asetettavia vaatimuksia valvonnan toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla.

30 §. Tarkastusoikeus. Ehdotetun säännöksen 1 ja 2 momentti vastaavat asiallisesti voimassa olevan lain 33 §:ää. Tarkastusoikeus on kuitenkin tarpeen ulottaa myös kasvinuojeluaineiden levitysvälineen säilytyspaikkaan valvonnan kattavuuden saavuttamiseksi. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi valvontaviranomaisten sekä valtuutettujen tarkastajien valtuuksista tarkastuksia tehtäessä. Valvonta edellyttää, että tarkastuksen tekijällä on oikeus päästä niihin tiloihin, joissa valvonnan kohdetta säilytetään. Valvonta myös edellyttää, että tarkastuksen tekijällä on oikeus tarkastaa toimijan velvollisuudeksi säädettyä kirjanpitoa ja ottaa näytteitä kasvinuojeluaineista ja niillä käsitellyistä tuotteista, maaperästä tai vedestä. Käytännössä otettavien näytteiden arvo olisi vähäinen ja näytteet voitaisiin ottaa korvauksetta.

Ehdotuksen 2 momentin mukaan pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa tarkastuksen ja näytteenoton saisi nykyiseen tapaan tehdä vain viranomaisen ja tarkastus ja näytteenotto saataisiin toimittaa vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on perusteltua syytä epäillä jonkun syyllistyneen laissa rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn. Pääsääntöisesti tarkastuksen kohteesta johtuen ei yleensä ole edes tarvetta päästä asuintiloihin, koska tarkastukset kohdistuvat yleensä sinne missä kasvinuojeluainetta valmistetaan, markkinoidaan tai käytetään. Toisinaan saattaa kuitenkin syntyä tilanteita, jolloin ehdotetun lain toteutumisen kannalta ja tarkastuksen tavoitteen saavuttamiseksi on välttämätöntä todentaa sellaisia seikkoja, jotka sijaitsevat toiminnanharjoittajan asunnossa ja joista ei muutoin voida saada selvitystä. Esimerkiksi toiminnanharjoittajalta vaadittavaa kirjanpitoa tai hyväksymättömiä kasvinuojeluaineita voidaan säilyttää toiminnanharjoittajan kotona.

Ehdotetun pykälän 3 momentin mukaan unionin tarkastajilla olisi samat toiminnanharjoittajaan kohdistuvat tarkastus- ja tiedon- saantioikeudet kuin Suomen valvontaviran-

omaisillakin. Valvontaviranomaisen olisi toimittava yhteistyössä EU:n tarkastajien kanssa.

31 §. Tiedonsaantioikeus. Ehdotetun säännöksen 1 momentti vastaa osittain voimassa olevan lain 34 §:ää. Säännökseen lisättäisiin koulutuksen ja tutkinnon järjestäjät sekä kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajat. Pykälä sisältäisi säännökset lain mukaisen tarkastusten ja valvonnan edellyttämästä tiedonsaantioikeudesta. Valvonta edellyttää, että tarkastuksen tekijöillä on oikeus saada toiminnanharjoittajalta 9 §:ssä tarkoitettua koulutuksen järjestäjältä, 11 §:ssä tarkoitettua tutkinnon järjestäjältä ja 13 §:ssä tarkoitettua kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajalta valvontaa varten välttämättömät tiedot ja asiakirjat.

32 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen. Ehdotettu säännös vastaa voimassa olevan lain 36 §:ää. Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään oikeudesta saada tieto viranomaisten julkisista asiakirjoista sekä viranomaisessa toimivan vaitiolovelvollisuudesta, asiakirjojen salassapidosta ja muista tietojen saantia koskevista yleisten tai yksityisten etujen suojaamiseksi välttämättömistä rajoituksista.

Viranomaisen voi antaa toiselle viranomaiselle tiedon salassa pidettävästä asiakirjasta muun muassa jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saantiin on laissa erikseen nimenomaisesti säädetty. Ehdotetun pykälän mukaan siinä mainittuja muutoin salassa pidettäviä tietoja voitaisiin nykyiseen tapaan antaa ehdotetun lain noudattamista valvoville viranomaisille lain mukaisten tehtävien suorittamista varten sekä syyttäjä- ja poliisiviranomaisille rikoksen selvittämistä varten. Tiedot voitaisiin antaa vain sellaisten rikosten selvittämiseksi, joiden selvittämiseksi saadaan pakkokeinoin (450/1987) 5 luvun 1 §:n mukaan toimittaa kotietsintä. Tietoja voitaisiin luovuttaa myös Euroopan unionin lainsäädännön tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen edellyttämille toimielimille ja tarkastajille velvoitteen niin edellyttäessä.

33 §. Tiedonantovelvollisuus. Ehdotetun säännöksen 1 ja 2 momentti vastaavat kokonaisuudessaan voimassa olevan lain 37 §:ää. Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan

olisi ilmoitettava välittömästi toimivaltaiselle viranomaiselle, jos tämä tietäisi tai olisi syytä epäillä, että kasvinsuojeluaineena käytetään muuta kuin kasvinsuojeluaineeksi hyväksytyä ainetta tai että kasvinsuojeluaineen virheellinen käyttö voi aiheuttaa vaaraa. Ilmoituksen perusteella toimivaltaiset viranomaiset ryhtyisivät tarvittaviin toimenpiteisiin vaaran torjumiseksi ja muihin tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Ehdotetun pykälän 2 momentin mukaan valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan tulisi ilmoittaa valmisteen hävittämistä varten kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille havaitsemistaan kasvinsuojeluaineista, joiden hyväksyminen on peruutettu tai muutoin lakannut. Kyse on tällöin jätelain tarkoitamasta ongelmajätteestä, ja myös toimivaltaiset viranomaiset ja toimenpiteet määräytyisivät jätteitä koskevan lainsäädännön perusteella.

34 §. Virka-apu. Ehdotettu säännös vastaa voimassa olevan lain 38 §:ää. Pykälän mukaan valvontaviranomainen voisi tarvittaessa saada virka-apua tulliviranomaisilta sekä poliisi- ja pelastusviranomaisilta ehdotetun lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisten tehtävien suorittamisessa.

35 §. Valvontarekisteri ja kasvinsuojeluaineita koskeva tiedosto. Kasvinsuojeluaineiden valvonta edellyttää, että hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista on käytettävissä riittävän kattavat tiedot. Valvontaa varten Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pitäisi rekisteriä hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista, koulutuksen ja tutkinnon järjestäjistä, kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajista sekä kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittaneista.

Pykälän 2 momentissa säädetään nykyiseen tapaan, että Tukesin pitämään rekisteriin merkitään hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista valvontaa varten tarvittavat tiedot. Rekisteriin merkittäisiin luvanhaltija ja tämän mahdollinen edustaja yhteystietoineen, valmisteen nimi, valmisteen tehoaine ja sen määrä, valmisteen käyttötarkoitus, valmisteen käyttöohje, käytön rajoitukset, varoitusmerkinnät ja muut myyntipäällyysmerkinnät, valmisteen hyväksymisen voimassaoloa koskevat tiedot sekä 26 §:n 1 momentissa tarkoitettut tiedot

markkinoille saatettujen kasvinsuojeluaineiden vuosittaisista määristä.

Rekisteriin merkittäisiin myös tunnistetiedot 9 §:ssä tarkoitettu koulutuksen järjestäjistä, 11 §:ssä tarkoitettu tutkinnon järjestäjistä, 13 §:ssä tarkoitettu kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaaajista sekä 10 §:ssä tarkoitettu tutkinnon suorittaneesta. Tunnistetietoja olisivat nimi, yritys- ja yhteisötunnus tai sen puuttuessa henkilötunnus, äidinkieli, osoite, sähköpostiosoite ja puhelinnumero. Tutkinnon suorittaneista merkittäisiin lisäksi tutkinnon voimassaolon päättymispäivä. Tukes valvoo ja auditoi toimijoita säännöllisesti. Rekisteriin kerättyjä tietoja käytettäisiin Tukesin valvonnan suunnittelussa ja toteuttamisessa. Esimerkiksi myyjien pätevyyden tarkastamista varten valvontaviranomaisella tulee olla tiedot tutkinnon suorittaneista yhteystietoineen. Rekisteriin kerättyjä tietoja käytettäisiin myös 44 §:n mukaisesti toimintaohjelmaa arvioitaessa ja siitä raportoitaessa.

Kasvinsuojeluaineasetuksen 57 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on pidettävä sähköisessä muodossa julkisesti saatavilla asetuksen mukaisesti hyväksytyjä tai peruutettuja kasvinsuojeluaineita koskevat tiedot, jotka sisältävät valmistetta koskevia seuraavia tietoja: luvanhaltijan nimen tai toimintimen tai lupanumeron, aineen kaupanimen, valmistetyypin, kunkin valmisteen sisältämän tehoaineen, suoja-aineen tai tehosteaineen nimen ja pitoisuuden, luokituksen ja vaaroihin ja varotoimenpiteisiin liittyvät vakiolausekkeet, käyttötarkoituksen, luvan peruuttamisen syyt, jos ne liittyvät turvallisuuskäyttöön sekä luettelon vähäisistä käyttötarkoituksista. Pykälän 4 momentissa todettaisiin, että Tukes pitää sähköisesti yleisön nähtävillä kasvinsuojeluaineasetuksen 57 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tiedostoa hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista ja kasvinsuojeluaineista, joiden hyväksyminen on peruutettu.

Rekisterin käyttöoikeus olisi 5 momentin mukaan ehdotetun lain tarkoittamilla valvontaviranomaisilla. Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan rekisteröityä luonnollista henkilöä koskevat henkilötiedot poistettaisiin rekisteristä kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun kasvinsuojeluaineen hyväksymisen voimassaolo on lakannut. Käytännössä on osoit-

tautunut, että kasvinsuojeluaineen jäämiä saattaa löytyä esimerkiksi pohjavedestä yli kymmenen vuoden kuluttua valmisteen käytön lopettamisesta, minkä vuoksi kaikkia valmistetta koskevien tietojen säilyttämistä rekisterissä kymmenen vuoden ajan voidaan pitää valvonnan kannalta perusteltuna aikana. Alkuperäiset hyväksymisasiakirjat ovat saatavilla tarvittaessa myös tämän määräajan jälkeen. Pykälän 3 momentin mukaan 9 §:ssä, 11 §:ssä tai 13 §:ssä tarkoitettua luonnollista henkilöä koskevat tunnistetiedot poistettaisiin rekisteristä kahden vuoden kuluttua toimijan hyväksynnän päättymisestä ja 10 §:ssä tarkoitettu tutkinnon osalta kahden vuoden kuluttua tutkinnon voimassaolon päättymispäivästä. Koulutuksen ja tutkinnon järjestäjien sekä kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaaajan hyväksyminen olisi voimassa viisi vuotta. Tutkinto olisi myös voimassa viisi vuotta. Valvontaa varten saatetaan tarvita tietoja lyhyen ajan myös toimijoiden hyväksymisten ja tutkintojen voimassaolon jälkeen. Tämän takia on perusteltua pitää tietoja rekisterissä kaksi vuotta sekä toimijan hyväksynnän päättymisen että tutkinnon voimassaolon päättymisen jälkeen. Henkilötietojen keräämiseen ja tallettamiseen sekä tallennettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovellettaisiin muutoin, mitä henkilötietolaissa (523/1999) ja viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

36 §. Valvonnan tulosten julkaiseminen. Ehdotettu säännös vastaa voimassa olevan lain 40 §:ää. Pykälä koskisi valvonnan tulosten julkaisemista. Edellä 32 §:ssä tarkoitettu ja salassa pidettäviä tietoja ei kuitenkaan saisi julkaista. Tulosten julkaiseminen lisää toiminnan avoimuutta ja tehostaa valvontaa. Julkaistavat tulokset olisivat esimerkiksi tilastotyyppisiä tietoja kasvinsuojeluaineista ja valvonnan piirissä olevista toiminnanharjoittajista, tietoja tarkastus- ja näytemääristä sekä valvonnassa tehdyistä havainnoista, esimerkiksi lainsäädännön rikkomisista. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin tarvittaessa antaa tarkemmat säännökset tulosten julkaisemisesta

8 luku. **Hallinnolliset pakkokeinot ja seuraamukset**

37 §. Määräys. Ehdotettu säännös vastaa asiallisesti voimassa olevan lain 41 §:ää. Säännökseen lisättäisiin maininta kasvinsuojeluaineasetuksesta. Ehdotetun pykälän mukaan valvontaviranomainen voisi määrätä toiminnanharjoittajan korjaamaan puutteen määrääjässä, jos toiminnanharjoittaja ei noudata kasvinsuojeluaineita koskevia säännöksiä, eivätkä nämä puutteet ole sellaisia, että ne edellyttäisivät 38 §:ssä tarkoitettua toiminnan kieltämistä. Määräyksen käyttöala koskisi sellaisia puutteita toiminnassa, jotka toiminnanharjoittaja voi korjata ja joiden jatkuminen ei aiheuta vaaraa esimerkiksi ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle. Säännöksen tarkoittamia puutteita saattaisivat olla esimerkiksi puutteet kasvinsuojeluaineasetuksen 57 artiklassa tarkoitettussa kirjanpidossa tai kasvinsuojeluaineen asianmukaisen ja turvallisen käytön kannalta epäolennaiset puutteet valmisteen myyntipäällysmarkkinöissä. Asetettavan määrääjän pituus riippuisi puutteen laadusta ja siitä, kuinka pian kyseinen puute on korjattavissa. Säännöksen tarkoittama määräys epäkohtien korjaamiseksi annettaisiin myös esimerkiksi ennen 18 §:n 2 momentissa tarkoitettua laitoksen hyväksymisen peruuttamista.

38 §. Kielto. Ehdotettu pykälä vastaa asiallisesti voimassa olevan lain 42 §:ää. Säännökseen lisättäisiin maininta kasvinsuojeluaineasetuksesta. Ehdotetun pykälän 1 momentin 1 kohta sisältäisi Tukesille 37 §:ssä tarkoitettua määräystä voimakkaamman keinon puuttua säädöstenvastaiseen menettelyyn. Kohdan mukaan Tukes voisi antaa kasvinsuojeluainetta koskevan kiellon. Kasvinsuojeluaineasetuksen 28 artiklassa säädetään niistä vaatimuksista, jotka kasvinsuojeluaineen tulee täyttää. Hyväksymättömien kasvinsuojeluaineiden käyttö voi aiheuttaa vakavia vaaroja ihmisille, eläimille ja ympäristölle. Ehdotetun pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan kasvinsuojeluaineen valmistus, varastointi, markkinoille saattaminen, käyttö, maahantuonti tai maastavienti voitaisiin kieltää, jos kasvinsuojeluaine ei täyttäisi kasvinsuojeluaineasetuksessa tai tässä laissa tai sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia.

Ehdotetun 1 momentin 2 kohta sisältäisi kasvinsuojeluaineasetuksen 69 artiklan mukaisen säännöksen menettelystä ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle uhan aiheuttavan hyväksytyn valmisteen osalta. Hyväksytyn valmisteen markkinoille saattaminen tai käyttö voitaisiin kieltää, jos kasvinsuojeluaineen voitaisiin perustellusti epäillä aiheuttavan säännöksessä tarkoitettua välittömän vaaran. Kasvinsuojeluaineasetuksen 70 artiklan mukaisesti komissio voi erittäin kiireellisissä tapauksissa väliaikaisesti toteuttaa kiireellisiä toimenpiteitä kuultuaan yhtä tai useampaa jäsenvaltiota ja ilmoitettuaan asiasta muille jäsenvaltioille. Kun jäsenvaltio on ilmoittanut virallisesti komissiolle kiireellisten toimenpiteiden tarpeesta, eikä toimiin ole ryhdytty kasvinsuojeluaineasetuksen 69 tai 70 artiklan mukaisesti, kasvinsuojeluaineasetuksen 71 artiklan 1 kohdassa säädetään jäsenvaltion mahdollisuudesta toteuttaa väliaikaisia suojoitoimenpiteitä. Säännöksen 1 momentin 2 kohdan mukaan Tukes voisi kieltää kasvinsuojeluaineen markkinoille saattamisen tai käytön, jos kasvinsuojeluaineen voidaan perustellusti epäillä aiheuttavan välittömän vaaran tai uhan ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle.

Kasvinsuojeluaineasetuksen 65 artiklassa säädetään kasvinsuojeluaineiden myyntipäällyksiin tehtävistä merkinnöistä. Virheelliset myyntipäällysmarkkinat saattavat johtaa kasvinsuojeluaineen väärään käyttöön, jolloin sen vaikutukset saattavat olla vaarallisia ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle. Tukes voisi kieltää 1 momentin 3 kohdan mukaan sellaisen kasvinsuojeluaineen markkinoille saattamisen ja käytön, jonka myyntipäällysmarkkinöissä on sellainen puute tai virhe, että siitä saattaisi aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle.

Korjaamatta olevaan satoon ei sovelleta elintarvikkeita koskevia säädöksiä, vaikka sato olisikin tarkoitettu elintarvikkeena käytettäväksi. Sen varmistamiseksi, että elintarvikkeetjuun ei pääsisi terveydelle vaarallisia kasvinsuojeluaineilla käsiteltyjä tuotteita, Tukes voisi 1 momentin 4 kohdan mukaan kieltää kasvinsuojeluaineella käsitellyn korjaamatta olevan sadon käyttämisen elintarvikkeeksi tai eläinten rehuksi, jos käytöstä

saattaa aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle. Kieltoa käytettäisiin, jos sato on käsitelty muulla kuin ehdotetun lain mukaisesti hyväksytyllä kasvinsuojeluaineella, tai jos hyväksyttyä kasvinsuojeluainetta on käytetty esimerkiksi liikaa tai muuten virheellisesti siten, että siitä voi aiheutua edellä tarkoitettua vaaraa. Kohdan 4 selvittämiseksi Tukes voisi myös säännöksen mukaan pyytää Elintarviketurvallisuusvirastoa arvioimaan aiheuttaako sadon käyttäminen elintarvikkeeksi tai rehuksi vaaran kuluttajille tai eläimille.

Esimerkiksi hyväksymätöntä kasvinsuojeluainetta koskeva kieltö olisi luonteeltaan pysyvä. Jos kiellon perusteena oleva puutteellisuus olisi sellainen, että se voidaan poistaa ja toiminnanharjoittaja on poistanut puutteellisuuden, kieltö olisi peruutettava. Kieltö olisi myös peruutettava, jos 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettun epäilyn selvittämisen tuloksena todettaisiin, että kasvinsuojeluaine ei aiheuta säännöksessä tarkoitettua vaaraa. Tästä olisi säännös 2 momentissa.

Ehdotetun 3 momentin mukaan myös muu valvontaviranomainen voisi määrätä kiellon väliaikaisesti, jos asia ei siedä viivytystä. Tukesin tulee tällöin päättää kiellosta viikon kuluessa väliaikaisen kiellon antamisesta tai väliaikainen kieltö raukeaa.

39 §. Hävittämis- ja maastavientimääräys. Ehdotettu säännös vastaa voimassa olevan lain 43 §:ää. Valvonnan tehokas toteuttaminen edellyttää siitä huolehtimista, että kiellon kohteena olevaa valmistetta ei voida myöskään tosiasiallisesti käyttää aiottuun tarkoitukseen. Tämä edellyttää sitä, että viranomaisen on tarvittaessa voitava määrätä valmisteiden hävittämisestä tai, jos se on mahdollista, käsiteltäväksi uudelleen. Ehdotetun 1 momentin mukaan Tukes voisi määrätä kasvinsuojeluaineen käsiteltäväksi hyväksymällään tavalla uudelleen, hävitettäväksi tai palautettavaksi siihen maahan, josta se on tuotu Suomeen.

Ehdotetun pykälän 2 momentin mukaan Tukes voisi nykyiseen tapaan määrätä hävitettäväksi korjaamattoman sadon, jonka käyttäminen elintarvikkeeksi tai eläinten rehuksi on 38 §:n nojalla kielletty. Tällä voitaisiin varmistaa, ettei kiellon kohteena oleva sato

voi myöskään tosiasiallisesti päätyä kiellettyyn tarkoitukseen.

Hävittämis- tai maastavientimääräyksen asianmukainen toteuttaminen edellyttää, että viranomainen voi liittää sitä koskevaan päätökseen ehtoja toimenpiteen täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä. Toiminnanharjoittaja, joka olisi vastuussa virheellisestä menettelystä, olisi myös aiheuttamisperiaatteen mukaisesti velvollinen vastaamaan hävittämis- tai muista toimenpiteistä aiheutuvista kustannuksista. Kasvinsuojeluaineena saa käyttää vain kasvinsuojeluaineasetuksen ja tämän lain mukaisesti hyväksytyjä kasvinsuojeluaineita käyttöohjeita noudattaen. Näin ollen esimerkiksi henkilö, joka olisi käyttänyt hyväksymätöntä kasvinsuojeluainetta, vastaisi hävittämis- tai muista toimenpiteistä. Näistä olisi säännös ehdotetussa 3 momentissa.

40 §. Uhkasakko ja teettäminen. Ehdotettu säännös vastaa voimassa olevan lain 44 §:ää. Säännökseen lisättäisiin kuitenkin uusi 2 momentti. Valvonnan tehokas toteuttaminen edellyttää, että valvontaviranomaiselle olisi keinoja saada aikaan ei toivotun oikeustilan korjaaminen. Ehdotuksen mukaan Tukes voisi asettaa 37 §:n nojalla annetun määräyksen tai 38 §:n 1 momentin nojalla määrätyn kiellon täytäntöönpanon tehosteeksi uhkasakon tai uhan, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Uhkasakolla tai teettämisuhalla voitaisiin myös tehostaa 39 §:ssä tarkoitettua hävittämis- tai maastavientimääräystä.

Ehdotetussa 2 momentissa on kyse itsekriminointisuojausta eli oikeusperiaatteesta, jonka mukaan kukaan ei ole velvollinen myötävaikuttamaan oman rikosoikeudellisen vastuunsa toteuttamiseen esimerkiksi tunnustamalla syyllistyneensä lainvastaiseen tekoon. Uhkasakkoa ei näin ollen saisi asettaa luonnolliselle henkilölle laissa säädetyn tietojenantovelvollisuuden tehosteeksi silloin, kun henkilöä on aiheutta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyn kohteena olevaan asiaan. Säännöksen soveltaminen edellyttää konkreettista rikosepäilyä eikä säännös estäisi muiden pakkokeinojen käyttämistä. Itsekriminointisuojaaja ei saisi kiertää kohdistamalla uhkasakko yhteisöön tilanteessa, jossa

tietoja yhteisön puolesta antaa rikosepäilyyn kohteena oleva henkilö.

Säännöksen 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi viittaus uhkasakkolakiin (1113/1990), jossa on annettu yleiset säännökset hallinnollisesta uhkasakosta, teettämisuudesta ja teettämisestä.

41 §. *Kasvinsuojeluaainerikkomus.* Ehdotetun lain tehokkaan toteutumisen varmistamiseksi on tarpeen, että lain keskeisten toiminnanharjoittajalle tai toiminnan harjoittamiselle asettamien vaatimusten rikkominen tai velvollisuuksien laiminlyönti säädetään nykyiseen tapaan rangaistavaksi teoksi. Tekojen tai laiminlyöntien rangaistavuus edellyttäisi tahallisuutta tai huolimattomuutta. Rangaistuksena olisi sakkorangaistus, ellei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta. Edellytyksenä olisi lisäksi, ettei laiminlyöntiä tai teosta aiheutunutta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle ole pidettävä vähäisenä.

Ehdotetun säännöksen 1 momentti vastaa asialliselta sisällöltään pääosin voimassa olevan lain 44 pykälää. Eräät aiemmin lakiin sisällyneet velvollisuudet ovat siirtyneet kasvinsuojeluaineasetukseen, joten ehdotetussa säännöksessä viitattaisiin näiltä osin kasvinsuojeluaineasetuksen asianomaisiin artikloihin. Ehdotettuun pykälään sisältyvät laiminlyöntirikkomuksia koskevat seuraamussäännökset ovat luonteeltaan paljolti ennalta ehkäiseviä. Vaikka kasvinsuojeluainelainsäädäntöä koskeviin laiminlyöntitapauksiin voidaan puuttua myös ehdotetun lain 37 tai 38 §:n nojalla, kriminalisointi on kuitenkin tarpeen, jos toimenpiteet osoittautuisivat tehottomiksi tai laiminlyönti olisi sellainen, ettei sitä voitaisi enää korjata. Kasvinsuojeluaineasetuksen 72 artikla edellyttää, että jäsenvaltiot säätävät asetuksen rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteuttavat tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne pannaan täytäntöön. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Vastaava säännös sisältyy myös puitedirektiivin 17 artiklaan.

Ehdotettu 2 momentti sisältäisi sanktiokumulaation estämistä tarkoittavan säännöksen. Rikoslain 6 luvun 12 §:n 4 kohdan nojalla tuomioistuin voi jättää seuraamusten kasaantumisen vuoksi rangaistuksen tuomitsematta

tai 6 luvun 7 §:n 1 kohdan mukaan ottaa rangaistusta lieventävänä seikkana huomioon tekijälle rikoksesta johtuneen tai hänelle tuomiosta aiheutuvan muun seurauksen. Jos samasta laiminlyönnistä tuomittaisiin sekä uhkasakko, että rangaistus, kyseessä olisi monissa tapauksissa kohtuuton sanktiokumulaatio. Rangaistuksen tuomitsematta jättäminen olisi perusteltua kuitenkin vain, jos uhkasakko on myös tuomittu maksettavaksi.

42 §. *Rikosilmoituksen tekeminen.* Pykälän mukaan Tukes tekisi muiden valvontaviranomaisten ja valtuutettujen tarkastajien puolesta ilmoituksen epäilyistä kasvinsuojeluaainerikkomuksesta. Ilmoitus voitaisiin kuitenkin jättää tekemättä rikkomuksesta, jota voitaisiin kokonaisuutena pitää ilmeisen vähäisenä. Näissä tapauksissa toiminnanharjoittajan olisi käytännössä todettu syyllistyneen kasvinsuojeluaainerikkomukseen, joka kuitenkin vähäisenä jätettäisiin ilmoittamatta esitutkintaviranomaisille. Tällöin Tukes ryhtyisi kuitenkin tarvittaessa 37 tai 38 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin. Vastaava säännös sisältyy voimassa olevaan lain 46 §:ään.

43 §. *Rangaistuksia koskevat viittaussäännökset.* Ehdotettu pykälä sisältäisi selvytyden vuoksi viittauksen rikoslain asianomaisiin rangaistussäännöksiin. Vastaava säännös sisältyy voimassa olevaan lain 47 §:ään.

9 luku. Erinäiset säännökset

44 §. *Kasvinsuojeluaineiden kestävän käytön toimintaohjelma.* Puitedirektiivin 4 artikla edellyttää jäsenvaltioiden hyväksyvän kansallisia toimintasuunnitelmia. Toimintasuunnitelmassa vahvistetaan artiklan 4 kohdan 1 mukaan ne määrälliset tavoitteet, toimenpiteet ja aikataulut, joiden mukaan vähennetään kasvinsuojeluaineiden käytöstä ihmisten terveydelle ja ympäristölle aiheutuvia riskejä ja vaikutuksia. Lisäksi näiden mukaisesti edistetään integroidun torjunnan ja vaihtoehtoisten toimintatapojen tai tekniikoiden kehittämistä ja käyttöönottoa. Näillä toimenpiteillä on tarkoitus vähentää riippuvuutta kasvinsuojeluaineiden käytöstä.

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin kasvinsuojeluaineiden kestävän käytön toimintaohjelman laatimisesta ja toimeenpanosta. Oh-

jelmassa määritettäisiin tavoitteet, toimenpiteet ja aikataulut kasvinuojeluaineiden käytöstä ihmisten ja eläinten terveydelle ja ympäristölle aiheutuvien riskien vähentämiseksi. Lisäksi toimintaohjelmassa määritettäisiin tavoitteet, toimenpiteet ja aikataulut integroidun toiminnan edistämiseksi.

Toimintaohjelmassa tulisi puitedirektiivin mukaan asettaa tavoitteet kasvinuojeluaineiden käytössä ihmisten terveydelle ja ympäristölle aiheutuvien riskien vähentämiseksi. Toimintaohjelmassa pitäisi puitedirektiivin mukaan myös edistää vaihtoehtoisten kasvinuuhoojen torjuntamenetelmien käyttöä ja erityisesti tulisi panostaa integroituun torjuntaan.

Ehdotetun pykälän mukaan Tukes laatii ja toimeenpanee toimintasuunnitelman yhteistyössä alan toimijoiden ja viranomaisten kanssa.

45 §. Neuvottelukunta. Ehdotetun pykälän mukaan maa- ja metsätalousministeriö asettaisi nykyiseen tapaan neuvottelukunnan, jonka tehtävänä olisi seurata kehitystä kasvinuojeluaineita koskevissa asioissa, antaa lausuntoja ja tehdä kasvinuojeluaineita koskevia esityksiä ja aloitteita. Neuvottelukunta asetettaisiin kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Neuvottelukuntaan tulisi kuulumaan erilaisia kasvinuojeluaineita koskevaa asiantuntemusta omaavia tahoja.

46 §. Perittävät maksut. Ehdotettu säännös vastaa voimassa olevan lain 53 §:ää ja sisältäisi viranomaisten suoritteista perittävien maksujen osalta viittauksen valtion maksuperustelakiin (150/1992). Valtion maksuperustelain 6 §:n mukaan julkisoikeudellisesta suoritteesta valtiolle perittävän maksun suuruuden tulee vastata suoritteiden tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää (omakustannusarvo), mutta maksu voidaan myös määrätä perittäväksi yleisesti suoritteiden omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä, jos siihen on perusteltua syytä muun muassa terveyden- ja sairaanhoitoon, ympäristönsuojeluun, koulutus- tai yleiseen kulttuuritoimintaan liittyvistä tai näihin verrattavista syistä. Edelleen maksu voidaan erityisestä syystä määrätä tietyiltä ryhmältä perittäväksi suoritteiden omakustannusarvoa alempana tai jättää kokonaan perimättä.

Perittävistä maksuista ja niiden suuruudesta säädettäisiin nykyiseen tapaan maksuperustelain nojalla maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Tarkoituksena on jatkaa nykyiseen tapaan käytäntöä, jossa pienimenekkisten, pääasiasa puutarhatuotannossa käytettävien kasvinuojeluaineiden hyväksymisestä perittäisiin suoritteiden saatavuuden varmistamiseksi suoritteiden omakustannushintaa alempi hyväksymismaksu. Hyväksymismaksu perittäisiin ehdotetun 2 momentin mukaan kuitenkin nyt 45 prosentilla alennettuna, jos kasvinuojeluaineen käyttökohteeksi tarkoitettujen viljelykasvien yhteenlaskettu pinta-ala on maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen tai Elintarviketurvallisuusviraston edellisvuosien tilastoissa enintään 5 000 hehtaaria ja 70 prosentilla alennettuna, jos pinta-ala on enintään 2 000 hehtaaria. Voimassa olevassa laissa alennukset ovat 50 prosenttia tai 80 prosenttia.

Maksualennusmuutoksilla ei katsota olevan olennaista vaikutusta uusien kasvinuojeluaineiden markkinoille pääsyyn. Alennuksilla kuitenkin edesautetaan olennaisesti erityisesti puutarhatalouden toimintaedellytyksiä, kun oletuksena on, että kasvintuhoajatilanne tulee ilmaston lämpenemisen ja taimiaineiston tuonnin lisääntymisen myötä heikkenemään, mutta viljeltävät alat pysyvät nykyisen suuruusina.

Ehdotetun 3 momentin mukaan pinta-alan määrittämisessä käytettäisiin painettua Suomen virallista tilastoa puutarha- (Puutarhatilastot) ja peltokasvialoista (Käytössä oleva maatalousmaa-tilastot) sekä metsänviljelyaineistosta. Pinta-alan arvona käytettäisiin viiden viimeisen vuoden lukujen keskiarvoa. Tilastot puutarha- ja peltokasveista ovat Tiken kokoamia ja tilasto metsänviljelyaineistosta on Elintarviketurvallisuusviraston ylläpitämää. Puutarha- ja peltokasveja koskevat tilastot ilmestyvät kerran vuodessa ja julkistetaan Tiken Matilda- maataloustilastopalvelussa osoitteessa www.maataloustilastot.fi. Elintarviketurvallisuusvirasto julkaisee vuosittain nettisivuillaan virallista tietoa Suomen metsänviljelyaineistosta.

47 §. Palkkiot ja kustannusten korvaukset. Ehdotetun 25 §:n mukaan Tukes voisi käyttää valvonnassa apunaan kirjallisesti valtuut-

tamiaank tarkastajia. Palkkioiden ja kustannusten korvauksessa on kyse näiden tarkastajien oikeudesta palkkioon tekemästään työstä ja heille tästä työstä aiheutuneiden kustannusten korvaamisesta. Palkkiot ja kustannusten korvaukset maksaisi Tukes. Ehdotettu säännös vastaa voimassa olevan lain 54 §:ää.

Kasvinsuojeluaineita koskeva koulutus ja tutkimus sekä levitysvälineiden testaus olisi maksullista. Pykälän 2 momentin mukaan 9 §:ssä tarkoitettulla koulutuksen järjestäjällä, 11 §:ssä tarkoitettulla tutkinnon järjestäjällä sekä 13 §:ssä tarkoitettulla kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajalla olisi oikeus periä palvelun käyttäjältä kohtuullinen korvaus tuottamastaan palvelusta.

48 §. Muutoksenhaku. Ehdotettu säännös koskee muutoksenhakua. Sen 1 ja 2 momentti vastaavat sisällöltään voimassa olevan lain 55 §:ää.

Ehdotettu 3 momentti olisi uusi ja koskisi muutoksenhakua viranomaisorganisaation ulkopuolisten toimijoiden tekemistä päätöksistä. Muutoksenhaku olisi kaksivaiheinen siten, että ensiksi tulisi hakea oikaisua päätöksen tehneeltä toimijalta. Kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon arvosteluun tyytymätön voisi tehdä tutkinnon järjestäjälle oikaisuvaatimuksen. Samoin kasvinsuojeluaineiden levitysvälineen testausta koskevasta hylkäävästä päätöksestä voisi tehdä oikaisuvaatimuksen levitysvälineen testaajalle. Muutoin oikaisuvaatimukseen sovellettaisiin, mitä hallintolaissa säädetään.

49 §. Voimaantulo. Pykälä sisältäisi lain voimaantuloa koskevan säännöksen. Ehdotetulla lailla kumottaisiin kasvinsuojeluaineista annettu laki (1259/2006) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Kasvinsuojeluaineista annetun lain nojalla annetut maa- ja metsätalousministeriön asetukset jäisivät kuitenkin edelleen voimaan.

50 §. Siirtymäsäännökset. Pykälä sisältäisi siirtymäsäännökset eräistä lakiin sisältyvistä säännöksistä.

Pykälän 1 momentin mukaan 6 §:ssä tarkoitettua vaatimusta integroidun torjunnan yleisten periaatteiden noudattamisesta kasvinsuojeluaineiden ammattimaisessa käytössä sovellettaisiin kasvinsuojeluaineasetuksen 55 artiklan 2 kohdan mukaisesti 1 päivästä tammikuuta 2014 lukien.

Ehdotetun lain mukaan ammattimaisessa kasvinsuojeluaineiden levityksessä saa käyttää vain tämän lain 12 §:n 2 momentin mukaisesti testattua levitysvälinettä. Puitedirektiivin 8 artiklan 2 kohta edellyttää, että säännöstä sovellettaisiin 26 päivästä marraskuuta 2016 lähtien. Pääallekkäisten testausjärjestelmien välttämiseksi pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että levitysvälinettä ei tarvitsisi testata uudestaan ennen kuin viisi vuotta on kulunut testauksesta, jos levitysväline ennen mainittua päivää olisi testattu siten kuin luonnonhaittakorvauksesta, maatalouden ympäristötuesta sekä eräistä muista ympäristön ja maaseudun tilan parantamiseen liittyvistä tuista annetun lain (1440/2006) mukaisen tuen saaminen edellyttää. Edellä mainitun lain nojalla luonnonhaittakorvauksista ja maatalouden ympäristötuista vuosina 2007—2013 annetun valtioneuvoston asetuksen (366/2007) 28 §:ssä säädetään kasvinsuojeluruiskun testauksesta ja sen voimassaolosta.

Kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittaminen vaadittaisiin jakelijan palveluksessa olevalta 16 §:n 2 momentissa, ammattikäyttäjiltä 17 §:ssä sekä 21 §:n 3 kohdassa lentolevityksen toteuttajalta. Puitedirektiivin 6 artiklan 2 kohta ja 9 artiklan 2 kohdan c) alakohta edellyttää, että säännöstä sovellettaisiin 26 päivästä marraskuuta 2015 lukien. Jotta lentolevitys olisi turvallista myös siirtymäaikana, edellytettäisiin pykälän 3 momentissa, että siirtymäaikana 21 §:n 3 kohdassa tarkoitettulta henkilöltä riittävää tietoa kasvinsuojeluaineiden lentolevityksestä ja taitoa levityksen suorittamiseen. Pääallekkäisten koulutusjärjestelmien välttämiseksi pykälän 3 momentissa ehdotetaan lisäksi, että jos henkilöllä olisi ennen 26 päivää marraskuuta 2015 2 momentissa tarkoitettua tuen saamisen edellytyksenä oleva ajankohtaisten kasvinsuojeluasioiden koulutus, hänen ei tarvitsisi suorittaa edellä tarkoitettua tutkimusta ennen kuin viisi vuotta on kulunut koulutuksen saamisesta. Edellä mainitun lain nojalla luonnonhaittakorvauksista ja maatalouden ympäristötuista vuosina 2007—2013 annetun valtioneuvoston asetuksen (366/2007) 28 §:ssä säädetään kasvinsuojelukoulutuksesta ja sen voimassaolosta.

Ehdotetun lain 16 §:n 2 momentin mukaan jakelijalla pitää olla palveluksessaan 10 §:n

mukaisen kasvinsuojeluaineita koskevan tutkimuksen suorittanutta henkilökuntaa. Pykälän 4 momentissa ehdotetaan puitedirektiivin 6 artiklan 1 kohta mukaisesti, että säännöstä sovellettaisiin 26 päivästä marraskuuta 2015.

Kumotun lain nojalla kasvinsuojeluaineiden biologista tehokkuutta ja käyttökelpoisuutta testaavalle laitokselle annettu hyväksyminen olisi voimassa hyväksymistä koskevan päätöksen mukaisesti. Kumotun lain nojalla annettu lupa tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettavaan kokeeseen, joka edellyttää hyväksymättömän kasvinsuojeluaineen päästämistä ympäristöön, olisi voimassa lupaa koskevien ehtojen mukaisesti. Näistä olisi säännökset ehdotetussa 5 ja 6 momentissa.

Ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

1.2 Laki metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta

Voimassa olevassa metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annetun lain 7 a § sisältää biologisen kasvinsuojeluaineen lentolevitystä koskevan erityissäännöksen. Säännöksen mukaan maa- ja metsätalousministeriö voi, sen estämättä, mitä kasvinsuojeluaineista annetun lain (1259/2006) 20 §:ssä säädetään, päätöksellään oikeuttaa maanomistajan tai maanomistajat kustannuksellaan toteuttamaan ministeriön hyväksymät biologisen kasvinsuojeluaineen lentolevitystä koskevat torjuntatoimenpiteet.

Ehdotetulla muutoksella poistettaisiin 7 a §:n 1 momentista viittaus kasvinsuojeluaineista annettuun lakiin, koska kasvinsuojeluaineista annettavasta laista on kasvinsuojeluaineiden lentolevitystä koskevasta 20 §:stä ehdotettu poistettavaksi pykäläkohtainen viittaus metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annetun lain 6 §:ään. Ehdotetussa kasvinsuojeluaineiden lentolevitystä koskevassa säännöksessä viitattaisiin pykälän sijasta koko metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annettuun lakiin, joten viittaus kasvinsuojeluaineista annettuun lakiin ei ole enää tarpeen.

1.3 Rikoslaki

44 luku. Terveyttä ja turvallisuutta vaarantavista rikoksista

1 §. *Terveysrikos.* Rikoslain 44 luvun 1 §:ssä säädetään terveysrikoksesta. Säännöksen 1 momentin mukaan, jollei muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, terveysrikoksesta tuomitaan se, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta, säännöksessä lueteltujen lakien tai Euroopan unionin asetusten tai niiden nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti valmistaa, käsittelee, tuo tahallaan tai yrittää tuoda maahan, pitää hallussaan, varastoi, kuljettaa, pitää myynnissä, välittää tai luovuttaa tavaraa tai ainetta siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle. Rangaistuksena on sakkoa tai enintään kuusi kuukautta vankeutta.

Pykälän 1 momentin 1 kohdassa on mainittu laki kasvinsuojeluaineista (1259/2006), joka kumottaisiin nyt ehdotetulla lailla. Viittaus kumottavaan säädökseen korjattaisiin viittaukseksi nyt ehdotettuun säädökseen. Lisäksi säännökseen lisättäisiin viittaus kasvinsuojeluaineasetukseen. Myös kasvinsuojeluaineasetuksen mukaisten velvoitteiden rikkomisesta voitaisiin tuomita terveysrikoksesta, jos laiminlyönti aiheuttaisi ihmisen terveydelle tai hengelle vaaraa.

Kasvinsuojeluaineen hyväksyttämiskaudesta säädetään kasvinsuojeluaineasetuksen 28 artiklassa. Hyväksyttämiskaavalla pyritään varmistamaan se, ettei kasvinsuojeluaineilla ole haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai kohtuuttomia haittavaikutuksia ympäristöön. Esimerkiksi hyväksymättömän kasvinsuojeluaineen myynti ja käyttö tai muu käsittely voi aiheuttaa vaaraa paitsi aineen käsittelijän tai käyttäjän, myös sivullisen, esimerkiksi kuluttajan tai luonnossa liikkujan terveydelle tai hengelle. Myös hyväksytyn kasvinsuojeluaineen kasvinsuojeluaineasetuksen 55 artiklaan sisältyvän asianmukaisen käytön vaatimusten noudattamisen laiminlyönti esimerkiksi siten, että kasvustoa käsiteltäisiin kasvinsuojeluaineella käyttöohjeen vastaisesti, saattaa aihe-

uttaa säännöksessä tarkoitettua vaaraa hengelle tai terveydelle.

48 luku. Ympäristörikoksista

1 §. Ympäristön turmeleminen. Pykälän 1 momentin 2 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä viitattaisiin myös kasvinsuojeluaineasetukseen. Kasvinsuojeluaineasetuksen mukaisten velvoitteiden rikkomisesta voitaisiin siten tuomita ympäristön turmelemisesta, jos teko olisi omiaan aiheuttamaan ympäristön pilaantumista, muuta vastaavaa ympäristön haitallista muuttumista tai roskaantumista taikka vaaraa terveydelle, sakkoon tai enintään kahden vuoden vankeusrangaistukseen. Pykälän 1 momentin 1 kohta soveltuu jo nykyisellään kasvinsuojeluaineista annetussa laissa säädettyjen velvoitteiden rikkomiseen silloin, kun teko on omiaan aiheuttamaan säännöksessä tarkoitettuja vaikutuksia. Näitä voi aiheutua esimerkiksi lentolevitystä koskevien säännösten tai lupaehtojen rikkomisesta. Kasvinsuojeluaineasetuksen vastaista säännöksen 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä olisi esimerkiksi kasvinsuojeluaineasetuksen 28 artiklan vastainen hyväksymättömän kasvinsuojeluaineen käyttö, tai kasvinsuojeluaineen käyttö vastoin 55 artiklassa säädettyä asianmukaisen käytön vaatimusta. Asianmukaiseen käyttöön kuuluu muun muassa käyttö annosteluohjeen mukaisesti ja noudattaen aineen käytölle asetettuja muita vaatimuksia, esimerkiksi turvaetäisyyksiä vesistöihin.

2 Tarkemmat säännökset

2.1 Laki kasvinsuojeluaineista

Ehdotetun lain nojalla annettaisiin tarvittavat kasvinsuojeluaineita koskevat maa- ja metsätalousministeriön asetukset, jotka sisältäisivät:

- 1) 4 §:n tarkoittamat säännökset integroidun torjunnan yleisistä periaatteista;
- 2) 8 §:n tarkoittamat säännökset koulutusohjelmasta;
- 3) 12 §:n tarkoittamat säännökset kasvinsuojeluaineiden levitysvälineille asetettavista vaatimuksista ja levitysvälineiden kunnossa-

pidosta sekä kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testauksesta ja hyväksymismerkinnästä;

4) 13 §:n tarkoittamat säännökset Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle tehtävästä ilmoituksesta;

5) 14 §:n tarkoittamat säännökset kasvinsuojeluaineiden levitysvälineitä koskevasta riskien arvioinnista sekä eri välineisiin sovellettavista testausaikatauluista;

6) 18 §:n tarkoittamat säännökset hyvän testaustoiminnan vaatimuksista sekä laitoksen hyväksymisestä ja hyväksymismenettelyistä;

7) 19 §:n tarkoittamat säännökset lupahakemusmenettelyistä, lupahakemuksen ja koetta koskevan ilmoituksen sisällöstä sekä koetta ja tutkimustoiminnasta; sekä

8) 22 §:n tarkoittamat säännökset lentolevityksessä noudatettavasta menettelystä sekä lentolevityksestä tehtävistä ilmoituksista.

Lisäksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin tarvittaessa antaa tarkemmat säännökset:

1) 9 §:ssä tarkoitettu koulutuksen järjestäjästä ja koulutuksen järjestämisestä;

2) 10 §:ssä tarkoitettu kasvinsuojeluaineita koskevan tutkimuksen sisällöstä ja suorittamisesta;

3) 14 §:ssä tarkoitettu testauksesta vapautettavista kasvinsuojeluaineiden levitysvälineistä;

4) 28 §:ssä tarkoitettu valvonnan järjestämisen yleisistä periaatteista;

5) 29 §:ssä tarkoitettu valvontasuunnitelmasta ja sen sisällöstä; sekä

6) 36 §:ssä tarkoitettu valvonnan tulosten julkaisemisesta.

3 Voimaantulo

Laki kasvinsuojeluaineista ja laki metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annetun lain 7 a §:n muuttamisesta ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012. Laki rikoslain 44 luvun 1 §:n 1 momentin ja 48 luvun 1 §:n 2 kohdan muuttamisesta ehdotetaan tulevan voimaan siten, että lain 44 luvun 1 §:n 1 momentti ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012 ja 48 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohta ehdotetaan

tulevaksi voimaan 1 päivänä toukokuuta 2012. Porrastettu voimaantulo johtuu siitä, että rikoslain 48 lukuun sisältyvää säännöstä on muutettu myös 17 päivänä kesäkuuta 2011 annetulla lailla (650/2011), joka tulee voimaan vasta 1 päivänä toukokuuta 2012.

4 Suhde perustuslakiin ja säättämisjärjestys

Elinkeinovapaus ja omaisuudensuoja

Lakiehdotuksen 18 §:n mukaan Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy kasvinsuojeluaineen biologista tehokkuutta ja käytökelpoisuutta testaavan laitoksen. Laitoksella on oltava testaustoiminnan suorittamista varten pätevä henkilöstö, asianmukaiset laitteistot, tilat ja testauspaikat sekä menettelytapaohjeet. Ehdotettu 19 § sisältäisi säännökset koe- ja tutkimustoimintaa koskevasta luvasta. Ehdotetun 16 §:n 2 momentin mukaan jakelijan palveluksessa tulisi olla riittävä määrä kasvinsuojeluaineita koskevan tutkimuksen suorittanutta henkilöstöä kasvinsuojeluaineita koskevien tietojen antamista varten. Kasvinsuojeluainetta saisi ehdotetun 17 §:n 1 momentin mukaan ammattitoiminnassa käyttää vai kasvinsuojeluaineita koskevan tutkimuksen suorittanut.

Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Perustuslakivaliokunta on pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä, mutta katsonut elinkeinotoiminnan luvanvaraisuuden olevan mahdollista poikkeuksellisesti. Luvanvaraisuudesta on kuitenkin säädettävä lailla, jonka on täytettävä perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset. Laissa säädettävien elinkeinovapauden rajoitusten tulee olla täsmällisiä ja tarkkarajaisia, minkä lisäksi rajoitusten olennaisen sisällön, kuten rajoittamisen laajuuden ja edellytysten pitää ilmetä laista. Sääntelyn sisällön osalta valiokunta on pitänyt tärkeänä, että säännökset luvan edellytyksistä ja pysyvyydestä antavat riittävän ennustettavuuden viranomaistoimista. Tältä kannalta on muun muassa merkitystä sillä, missä määrin viranomaisen toimivaltuudet

määräytyvät niin sanotun sidotun harkinnan tai tarkoituksenmukaisuusharkinnan mukaisesti. Perustuslakivaliokunta on elinkeinotoiminnan sääntelyn yhteydessä vakiintuneesti pitänyt luvan peruuttamista yksilön oikeusasemaan puuttavana viranomaistoimena vaikutuksiltaan jyrkempänä kuin haetun luvan epäämistä. Sen vuoksi valiokunta on katsonut sääntelyn oikeasuhtaisuuden kannalta välttämättömäksi sitoa luvan peruuttamismahdollisuus vakaviin tai olennaisiin rikkomuksiin tai laiminlyönteihin sekä siihen, että luvanhaltijalle mahdollisesti annetut huomautukset tai varoitukset eivät ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen (PeVL 31/2006 vp, PeVL 8/2006 vp, PeVL 48/2005 vp). Perustuslakivaliokunta on aiemmin katsonut, ettei viranomaisille lähtökohtaisesti kuuluvien hallinto-tehtävien hoitaminen kuulu perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvatuun elinkeinovapauden piiriin (PeVL 20/2006 vp). Valiokunta on kuitenkin pitänyt viranomaisorganisaatioon kuulumattoman yksityisen toimijan oikeuksia ja velvollisuuksia koskevan sääntelyn oikeasuhtaisuuden kannalta välttämättömänä, että mahdollisuus hyväksynnän peruuttamiseen sidotaan vakaviin tai olennaisiin rikkomuksiin tai laiminlyönteihin sekä siihen, että yksityiselle toimijalle annetut huomautukset ja varoitukset eivät ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden epäkohtien korjaamiseen. Nämä vaatimukset liittyvät ehdotetussa laissa tarkoitettuihin kasvinsuojeluaineita koskevan koulutuksen ja tutkimuksen järjestäjiin sekä kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajiin, joita on arvioitava myös perustuslain 124 §:ssä tarkoitettuina toimijoina.

Myös henkilöstölle asetettavat kelpoisuusvaatimukset liittyvät perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaisiin oikeuksiin työn ja ammatin valinnan vapaudesta, minkä vuoksi lakiin on otettava luonnehdintoja siitä, minkälaista kelpoisuutta asianomaisilta henkilöiltä edellytetään (PeVL 26/2001 vp ja PeVL 74/2002 vp). Nämä vaatimukset liittyisivät edellä mainittujen koulutuksen ja tutkimuksen järjestäjien sekä levitysvälineiden testaaajien lisäksi myös kasvinsuojeluaineita ammattitoiminnassaan käyttäviin sekä 16 §:ssä tarkoitettuihin jakelijaa koskeviin vaatimuksiin.

Perustuslain 20 §:n mukaan vastuu luonnosta, sen monimuotoisuudesta ja ympäristöstä kuuluu kaikille. Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön. Esityksessä tarkoitettujen lupamenettelyn piirissä olevien ammatin- tai elinkeinonharjoittajien lukumäärä on vähäinen. Kasvinsuojeluaineita koskeva testauksen ja tutkimustyön asianmukainen suorittaminen sekä kasvinsuojeluaineiden ammattitoimintaan liittyvä käyttö puolestaan edellyttävät toimijalta sellaista kelpoisuutta, että ihmisten ja eläinten terveys sekä ympäristö tulevat turvatuksi. Tähän tähtää myös ehdotetun lain vaatimus siitä, että jakelijan palveluksessa on tutkinnon suorittanutta henkilökuntaa kasvinsuojeluaineita koskevaa neuvontaa varten.

Ehdotetun lain 37 ja 38 §:ssä tarkoitettujen toimenpiteet, määräykset ja kiellot voivat merkitä myös omaisuuden käytön rajoittamista tai kieltämistä ja 39 §:ssä tarkoitettu määräys omaisuuden hävittämistä. Säännökset ovat välttämättömiä ihmisten tai eläinten terveyden ja ympäristön suojelemisen kannalta. Säännösten voidaan katsoa täyttävän perusoikeuksien rajoitusta koskevat täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden sekä suhteellisuusperiaatteen asettamat vaatimukset.

Julkisen vallan käyttö

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voisi lakiehdotuksen 25 §:n mukaan nykyiseen tapaan käyttää lain noudattamisen valvonnassa apunaan valtuutettuja tarkastajia. Lakiehdotuksen 9 §:ssä säädettäisiin kasvinsuojeluaineita koskevan koulutuksen järjestäjistä ja 11 §:ssä kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon järjestäjistä. Lain 13 §:ään sisältyisivät säännökset kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajista.

Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai sen nojalla, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi, eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle. Julkisella hallintotehtävällä tarkoitetaan muun muassa yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen oikeuksia, velvolli-

suuksia ja etuja koskevaan päätöksentekoon liittyviä tehtäviä. Tarkoituksenmukaisuusarvioinnissa tulee hallinnon tehokkuuden ja muiden hallinnon sisäisten näkökohtien lisäksi kiinnittää erityistä huomiota yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen tarpeisiin. Tarkoituksenmukaisuusvaatimus perustuslain 124 §:ssä on oikeudellinen edellytys, jonka täytyminen on arvioitava tapauskohtaisesti. Tällöin on otettava huomioon muun muassa hallintotehtävän luonne (PeVL 48/2010 vp). Perustuslakiuudistuksen esitöiden mukaan merkittävänä julkisen vallan käyttämisenä on pidettävä esimerkiksi itsenäiseen harkintaan perustuvaa oikeutta käyttää voimakeinoja tai puuttua muuten merkittävällä tavalla yksilön perusoikeuksiin (HE 1/1998 vp, myös PeVL 28/2001 vp).

Ehdotetussa laissa julkisina hallintotehtävinä, joihin sisältyisi myös julkisen vallan käyttöön liittyviä piirteitä, olisivat lähinnä tutkinnon järjestämiseen, kasvinsuojeluaineiden levitysvälineen testaukseen ja lain noudattamisen valvontaan liittyvät tehtävät. Viranomaisorganisaation laajentamista kattamaan koulutusta, tutkintoja tai testauksen vaatimaa toimintaa ei ole pidettävä tarkoituksenmukaisena, ja se vaatisi joka tapauksessa voimavaroja viranomaisoimintaan. Näiden toimintojen osoittamisella viranomaisorganisaation ulkopuolelle voidaan myös varmistaa tarvittava erityisasiantuntemus ja palvelujen alueellinen saatavuus niiden tarvitsijoiden kannalta. Levitysvälineiden testausta on tähänkin asti suorittanut viranomaiskoneiston ulkopuolinen taho. Myös valvonnassa on voimassa olevan lain mukaan ollut mahdollista käyttää apuna valtuutettuja tarkastajia. Valvontatehtäviä saattaa olla tarkoituksenmukaista siirtää joiltakin osin viranomaiskoneiston ulkopuolelle, jos viranomaisilla ei ole resursseja hoitaa kaikkia itse. Tämä voi muodostua myös kustannuksiltaan edullisemmaksi sekä ammatillisten erityispiirteiden vuoksi joustavammaksi ja tehokkaammaksi. Tehtäviin ei sisälly merkittävää julkisen vallan käyttöä. Tehtävien antamista yksityiselle voidaan pitää tarkoituksenmukaisena myös, koska tehtävät ovat luonteeltaan sellaisia, että ne saattavat edellyttää syvällistä erikoistumista kasvinsuojeluaineisiin tai niiden levitysvälineisiin.

Oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimukset koskevat ennen muuta julkiseen hallinto- tehtävään liittyvää päätöksentekoa. Ehdotuksen mukaan tutkintojen järjestäjät ja kasvin- suojeluaineen levitysvälineen testaajat sekä valtuutetut tarkastajat toimisivat virkavas- tuulla ja Turvallisuus- ja kemikaaliviraston valvonnassa. Hyvän hallinnon vaatimusten täyttämiseksi viittausta hallinnon yleislakei- hin ei ole enää nykyisin välttämätöntä sisäl- lyttää lakiin, koska hallinnon yleislakeja so- velletaan niiden sisältämien soveltamisalaa, viranomaisen määritelmää tai yksityisen kie- lllistä palveluvollisuutta koskevien sään- nösten nojalla myös yksityisiin niiden hoita- essa julkisia hallintotehtäviä (PeVL 30/2010 vp, PeVL 13/2010 vp ja PeVL 42/2005 vp). Ehdotettuun lakiin sisällytettäisiin kuitenkin tarvittavat säännökset toimijoiden virkavas- tuusta ja vahingonkorvausvastuusta.

Yksityiselämän suoja

Tarkastusoikeutta koskevan ehdotetun lain 30 §:n 2 momentin mukaan valvontaviran- omaisella olisi oikeus tarkastaa myös asunto- na käytettyjä tiloja, jos se olisi välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen sel- vittämiseksi ja olisi perusteltua syytä epäillä sen omistajan tai haltijan syyllistyneen sellai- seen lain rikkomiseen, joka on säädetty ran- gaistavaksi.

Perustuslain 10 §:ssä säädetään yksityis- elämän suojasta. Säännöksen 1 momentilla turvataan muun muassa jokaisen kotirauha. Lailla voidaan kuitenkin säätää perusoikeuk- sien turvaamiseksi tai rikosten selvittämisek- si välttämättömistä kotirauhan piiriin ulottu- vista toimenpiteistä. Perustuslakivaliokunta on lausunnoissaan (muun muassa PeVL 46 ja 48/2001) käsitellyt tarkastusvaltuuksia koti- rauhan ja yksityiselämän suojan kannalta. Pe- rustuslakivaliokunta edellytti lakiin kirjoitet- tavaksi, että tarkastus voidaan suorittaa koti- rauhan piirissä vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen sel- vittämiseksi. Valiokunta totesi, että tällainen maininta korostaa samalla asuntoon ulottu- van tarkastuksen poikkeuksellisuutta. Perus- tuslakivaliokunta on käytännössään myös katsonut, että kotirauhan piiriin kohdistuvat tarkastusvaltuudet merkitsevät oikeutta puut-

tua merkittäväällä tavalla perustuslaissa jokai- selle turvattuun kotirauhan suojaan eikä täl- laista valtuutta voida näin ollen antaa yksityi- sille tavallisella lailla (PeVL 40/2002 vp ja PeVL 46/2001 vp). Ehdotetun lain 30 §:n 2 momentin mukaan valtuutetuilla tarkastajilla ei olisi tämän mukaisesti nykyiseen tapaan oikeutta tehdä tarkastusta kotirauhan piirissä.

Perustuslain 10 §:ssä turvattuun yksityis- elämän suojaan liittyy myös ehdotetun lain 35 §:n valvontarekisteriä ja kasvinuojeluai- neita koskevaa tiedostoa koskeva säännös. Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Ehdotettu 35 § sisältäisi henkilötieto- jen suojaa koskevien vaatimusten huomioon ottamiseksi rekisterin tietosisältöä ja tietojen säilytysaikaa koskevat laintasoista sääntelyä edellyttävät säännökset.

Tietosisältönsä perusteella valvontarekiste- riä on pidettävä henkilörekisterinä. Perustus- lakivaliokunta on vakiintuneesti pitänyt hen- kilötietojen suojan kannalta tärkeinä säänte- lykohteina ainakin rekisteröinnin tavoitetta, rekisteröitävien henkilötietojen sisältöä, nii- den sallittuja käyttötarkoituksia mukaan lue- tuna tietojen luovutettavuus sekä tietojen säi- lytysaikaa henkilörekisterissä ja rekiste- röidyn oikeusturvaa. Näiden seikkojen sään- telyn lain tasolla tulee lisäksi olla kattavaa ja yksityiskohtaista (esim. PeVL 19/2009 vp, PeVL 35/2008 vp ja PeVL 2/2008 vp).

Asetuksenantovaltuudet ja lainsäädäntövallan siirtäminen

Lakiehdotukseen sisältyy valtuutussään- nöksiä antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella tarkempia säännöksiä useista la- kiin sisätyivistä säännöksistä, kuten edellä kohdasta 2. käy ilmi.

Perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa ase- tuksia perustuslaissa tai muussa laissa sääde- tyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvolli- suuksien perusteista sekä asioista, jotka pe- rustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Ministeriö voidaan valtuuttaa anta- maan asetuksia lähinnä teknisluonteisissa se- kä yhteiskunnalliselta ja poliittiselta merki- tykseltään vähäisissä asioissa. Valtuutuksen

säättämiseen laissa on perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä kohdistettu vaatimuksia sääntelyn täsmällisyydestä ja tarkkuudesta (PeVL 19/2002 vp, PeVL 40/2002 vp). Lakiehdotuksessa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäviksi ehdotettavat tarkemmat säännökset ovat käytännössä luonteeltaan varsin teknisiä vaatimuksia, joiden kohteena on rajattu ja vähäinen määrä elinkeinon- tai ammatinharjoittajia, ja joilla ei ole laajaa poliittista tai yhteiskunnallista merkitystä. Tämän vuoksi ministeriön asetus-

ta laissa säädettyä tarkempien säännösten antamiseen on pidettävä asianmukaisena säädöstasona.

Hallituksen käsityksen mukaan perustuslain asettamat vaatimukset on lakiehdotuksissa otettu huomion asianmukaisella tavalla, ja lakiehdotukset voidaan näin ollen käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**kasvinsuojeluaineista**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Tavoite

Tämän lain tavoitteena on varmistaa kasvinsuojeluaineiden asianmukainen ja kestävä käyttö ja niiden käytöstä aiheutuvien riskien vähentäminen.

2 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään kasvinsuojeluaineita koskevista yleisistä vaatimuksista, koulutuksesta ja tutkinnosta, kasvinsuojeluaineiden levitysvälineistä ja niiden testauksesta, toiminnan harjoittamisesta, viranomaisista ja niiden tehtävistä, valvonnasta sekä hallinnollisista pakkokeinoista ja seuraamuksista.

Tätä lakia sovelletaan myös kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009, jäljempänä *kasvinsuojeluaineasetus*, noudattamisen valvontaan ja muuhun asetuksen täytäntöönpanoon.

3 §

Suhde eräisiin säädöksiin

Sen lisäksi mitä tässä laissa säädetään, sovelletaan kasvinsuojeluaineisiin mitä kemikaalilaissa (744/1989) ja Euroopan unionin kemikaalilainsäädännössä kemikaaleista säädetään. Vaaralliseksi kemikaaliksi luokitellun kasvinsuojeluaineen teolliseen käsittelyyn ja varastointiin, siirtoon sekä säilytykseen sovelletaan, mitä vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetussa laissa (390/2005) säädetään. Kasvinsuojeluaineiden kuljetukseen sovelletaan, mitä vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) säädetään.

Kasvinsuojeluaineiden jäämistä sekä niiden valvonnasta säädetään elintarvikelaissa (23/2006) ja rehulaissa (86/2008) sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 396/2005 torjunta-ainejäämien enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla sekä neuvoston direktiivin 91/414/ETY muuttamisesta.

Vaatimuksista, jotka kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden on täytettävä ennen kuin ne saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön, säädetään eräiden teknisten laitteiden vaatimustenmukaisuudesta annetussa laissa (1016/2004) ja työsuojelun valvonnasta ja

työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetussa laissa (44/2006).

Kasvinsuojeluaineisiin, joiden hyväksyminen on peruutettu tai joiden hyväksymisen voimassaolo muutoin on lakannut, sekä muuten käytöstä poistettaviin kasvinsuojeluaineisiin sovelletaan jätelakia (1072/1993). Geneettisesti muunnetuista organismeista säädetään lisäksi geeniteknikkalaissa (377/1995). Kasvinsuojeluaineita käsittelevän työturvallisuudessa on otettava lisäksi huomioon työturvallisuuslain (738/2002) vaatimukset.

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *kasvinsuojeluaineella* kasvinsuojeluaineasetuksen 2 artiklan 1 kohdassa määriteltyä kasvinsuojeluainetta;

2) *ammattimaisella käyttäjällä* henkilöä, joka käyttää ammattitoiminnassaan kasvinsuojeluaineita;

3) *jakelijalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka asettaa kasvinsuojeluaineen saataville markkinoilla;

4) *neuvojalla* henkilöä, jolla on tarvittava tietämys ja joka neuvoa kasvintuhoojien torjunnassa ja kasvinsuojeluaineiden turvallisuudessa käytössä ammatillisen toiminnan tai kaupallisen palvelun osana;

5) *toiminnanharjoittajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka valmistaa, varastoi, saattaa markkinoille, välittää, tuo maahan tai vie maasta taikka käyttää kasvinsuojeluaineita tai tekee kokeita kasvinsuojeluaineilla;

6) *kasvinsuojeluaineiden levitysvälineillä* laitteita, jotka on erityisesti tarkoitettu kasvinsuojeluaineiden levittämiseen tai jotka ovat välttämättömiä kyseisten laitteiden tehokkaan toiminnan varmistamiseksi;

7) *integroidulla torjunnalla* kasvinsuojelumenetelmien käyttöä taloudellisesti ja ympäristön kannalta perustellusti siten, että vähennetään ihmisten terveydelle ja ympäristölle aiheutuvia riskejä.

Tarkemmat säännökset integroidun torjunnan yleisistä periaatteista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella yhteisön politiikan puitteista torjunta-aineiden kestä-

vän käytön aikaansaamiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/128/EY liitteen III mukaisesti.

2 luku

Kasvinsuojeluaineita koskevat yleiset vaatimukset

5 §

Kasvinsuojeluaineen hyväksyminen markkinoille saattamista ja käyttöä varten

Kasvinsuojeluaineen hyväksymisestä markkinoille saattamista ja käyttöä varten säädetään kasvinsuojeluaineasetuksen 28 artiklassa. Kiellosta saattaa markkinoille tai käyttää kasvinsuojeluainetta, jolle ei ole annettu lupaa kasvinsuojeluaineasetuksen mukaisesti, säädetään asetuksen 28 artiklan 1 kohdassa.

Kasvinsuojeluaineiden hyväksymisestä päättää Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, jolle kasvinsuojeluaineasetuksen 33 artiklassa tarkoitettu hakemus- ja asiakirja-aineisto toimitetaan.

6 §

Kasvinsuojeluaineiden käyttö

Kasvinsuojeluaineita on käytettävä asianmukaisesti havaitun tarpeen mukaan ja käyttöohjeita noudattaen. Jos kasvinsuojeluaineita käytetään ammattimaisesti, myös integroidun torjunnan yleisiä periaatteita on noudatettava.

7 §

Kasvinsuojeluaineiden käsittely ja varastointi sekä niiden pakkausten ja jäännösten käsittely

Toiminnanharjoittajien on noudatettava erityistä varovaisuutta varastoitaessa, käsiteltäessä, laimennettaessa ja sekoitettaessa kasvinsuojeluaineita ennen niiden levittämistä ja levittämisen aikana, jotta toimenpiteet eivät vaaranna ihmisten terveyttä eivätkä ympäristöä.

Kasvinsuojeluaineita on säilytettävä asianmukaisessa säilytystilassa erillään elintarvikkeista ja rehuista. Kasvinsuojeluainepakkaus- ja kasvinsuojeluainejäännösten talteenotto ja hävittäminen on tehtävä jätelain mukaisesti.

3 luku

Kasvinsuojeluaineita koskeva koulutus ja tutkinto

8 §

Kasvinsuojeluaineiden käsittelyä ja käyttöä koskeva koulutus

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on varmistettava, että ammattimaisille käyttäjille, jakelijoille ja neuvojille on tarjolla kasvinsuojeluaineiden asianmukaista ja turvallista käsittelyä ja käyttöä koskevaa koulutusta.

Koulutukseen on kohderyhmä huomioon ottaen sisällyttävä riittävästi opetusta ainakin kasvinsuojeluaineiden asianmukaisesta, kestävästä ja turvallisesta käsittelystä ja käytöstä, integroidusta torjunnasta, kasvinsuojeluaineiden käyttöön liittyvistä riskeistä ja niiden hallinnasta, kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden käytöstä, ylläpidosta ja huollosta sekä kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskevasta kirjanpidosta (*koulutusohjelma*).

Tarkemmat säännökset koulutusohjelmasta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

9 §

Koulutuksen järjestäjä

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy hakemuksesta 8 §:ssä tarkoitetun koulutuksen järjestäjän ja koulutusohjelman.

Koulutuksen järjestäjä hyväksytään, jos järjestäjällä tai tämän palveluksessa olevalla kouluttajalla on riittävä kasvinsuojeluaineita ja niiden käyttöä koskeva koulutus ja kokemus sekä koulutusohjelma täyttää 8 §:n 2 momentissa asetetut vaatimukset. Koulutuk-

sen järjestäjän hyväksyminen on voimassa viisi vuotta.

Koulutuksen järjestäjän hyväksyminen voidaan peruuttaa, jos hyväksymisen edellytykset lakkaavat tai koulutuksen järjestämisessä havaitaan olennaisia puutteellisuuksia, eikä toimija ole korjannut toimintaansa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kehotuksesta huolimatta asetetussa määräajassa.

Koulutuksen järjestäjän on vuosittain ilmoitettava koulutukseen osallistuneiden henkilöiden lukumäärä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Koulutuksen järjestämistä koskevia asiakirjoja on säilytettävä vähintään viisi vuotta koulutuksen järjestämisestä, ja ne on vaadittaessa esitettävä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Tarkemmat säännökset koulutuksen järjestäjästä ja koulutuksen järjestämisestä voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

10 §

Kasvinsuojeluaineita koskeva tutkinto

Kasvinsuojeluaineita koskevalla tutkinnolla osoitetaan kasvinsuojeluaineen turvallisen ja asianmukaisen käsittelyn ja käytön hallitseminen.

Tutkinto sisältää kohderyhmä huomioon ottaen asiakokonaisuuksia, jotka koskevat kasvinsuojeluaineiden asianmukaista, kestävä ja turvallista käsittelyä ja käyttöä sekä integroitua torjuntaa, kasvinsuojeluaineiden käyttöön liittyviä riskejä ja niiden hallintaa, kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden käyttöä, ylläpitoa ja huoltoa sekä kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskevaa kirjanpitoa. Tutkinnon suorittamisen edellytyksenä ei ole 8 §:ssä tarkoitettuun koulutukseen osallistuminen, jos vastaavat tiedot on hankittu muulla tavoin. Tutkinnon hyväksytystä suorittamisesta annetaan todistus, jonka mallin Turvallisuus- ja kemikaalivirasto vahvistaa. Tutkinto on voimassa viisi vuotta.

Tarkemmat säännökset kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon sisällöstä ja suorittamisesta voidaan antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

11 §

Tutkinnon järjestäjä

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on varmistettava, että ammattimaisille käyttäjille, jakelijoille ja neuvoille järjestetään 10 §:n mukaisia kasvinsuojeluaineita koskevia tutkintoja. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy hakemuksesta tutkinnon järjestäjän.

Tutkinnon järjestäjä hyväksytään, jos järjestäjällä tai tämän palveluksessa olevalla on hyvä perehtyneisyys tutkinnon aihepiiriin ja riittävää käytännön kokemusta siitä. Hyväksyminen on voimassa viisi vuotta ja se voidaan peruuttaa, jos hyväksymisen edellytykset lakkaavat tai tutkinnon järjestämisessä havaitaan olennaisia puutteellisuuksia eikä toimija ole korjannut toimintaansa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kehotuksesta huolimatta asetetussa määräajassa.

Tutkinnon järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava tutkinnon suorittaneista 35 §:n 3 momentissa mainitut tiedot Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle rekisteriin merkittäviksi. Tutkinnon järjestämistä ja suorittamista koskevia asiakirjoja on säilytettävä vähintään viisi vuotta tutkinnon järjestämisestä, ja ne on vaadittaessa esitettävä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Tutkinnon järjestäjään ja hänen palveluksessaan olevaan sovelletaan heidän suorittaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

4 luku

Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineet ja niiden testaus

12 §

Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineet

Kasvinsuojeluaineita saa levittää vain tähän tarkoitukseen sopivilla, hyväkuntoisilla ja turvallisilla välineillä. Levitysvälineet on puhdistettava käytön jälkeen.

Ammattimaiseen kasvinsuojeluaineiden levitykseen saa käyttää vain levitysvälineitä, joiden asianmukainen toiminta on varmistettu viiden vuoden välein testaamalla, jollei 14 §:n 1 tai 2 momentista muuta johdu. Levitysvälineen testauksesta laaditaan pöytäkirja, ja hyväksytyt levitysvälineet merkitään hyväksymismerkinnällä.

Tarkemmat säännökset kasvinsuojeluaineiden levitysvälineille asetettavista vaatimuksista, välineiden kunnossapidosta ja testauksesta sekä hyväksymismerkinnästä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

13 §

Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaaja

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto huolehtii kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaustoiminnan järjestämisestä. Virasto hyväksyy hakemuksesta kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajan. Levitysvälineiden testaaja hyväksytään, jos testaajalla tai tämän palveluksessa olevalla on riittävä alan tuntemus ja testaustoiminnan edellyttämät tiedot ja taidot. Hyväksyminen on voimassa viisi vuotta ja se voidaan peruuttaa, jos hyväksymisen edellytykset lakkaavat tai levitysvälineiden testauksissa havaitaan olennaisia puutteellisuuksia eikä toimija ole korjannut toimintaansa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kehotuksesta huolimatta asetetussa määräajassa.

Kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajan on vuosittain ilmoitettava testattujen levitysvälineiden lukumäärä ja tyyppi Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Testausta koskevia asiakirjoja on säilytettävä vähintään viisi vuotta testauksesta, ja ne on vaadittaessa esitettävä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Testaajaan ja hänen palveluksessaan olevaan sovelletaan heidän suorittaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa

Tarkemmat säännökset Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle tehtävästä ilmoituksesta

annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

14 §

Testausta koskevat poikkeukset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto arvioi kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden käytöstä aiheutuvat riskit ihmisten terveydelle ja ympäristölle. Riskien arviointiin sisältyy levitysvälineiden käytön laajuutta koskeva arviointi. Riskien arvioinnin perusteella voidaan soveltaa 12 §:n 2 momentissa säädetystä poikkeavia testausaikatauluja:

1) kasvinsuojeluaineiden levitysvälineisiin, joita ei käytetä kasvinsuojeluaineiden ruiskuttamiseen;

2) reppuruiskuihin ja muihin kasvinsuojeluaineiden kannettaviin levitysvälineisiin;

3) muihin kasvinsuojeluaineiden levitysvälineisiin, joiden käyttö on erittäin vähäistä.

Poikkeavia testausaikatauluja ei voida kuitenkaan soveltaa yli kolme metriä leveällä puomilla varustettuun levitysvälineeseen, eikä kylvölaitteisiin, junaan tai ilma-alukseen asennettuun levitysvälineeseen.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan säätää, että testauksesta vapautetaan sellaiset levitysvälineet, joiden käyttö on erittäin vähäistä ja joiden käytöstä ei 1 momentin mukaisen riskien arvioinnin perusteella arvioida aiheutuvan riskiä terveydelle tai ympäristölle.

Tarkemmat säännökset kasvinsuojeluaineiden levitysvälineitä koskevasta riskien arvioinnista sekä säännökset eri välineisiin sovellettavista 1 momentissa tarkoitetuista testausaikatauluista annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

15 §

Testaus toisessa jäsenvaltiossa

Jos kasvinsuojeluaineiden levitysväline on testattu Euroopan unionin toisessa jäsenvaltiossa ja testaus täyttää tässä laissa asetetut vaatimukset sekä sisällöltään että aikataulultaan, hyväksytään testaus myös Suomessa.

5 luku

Toiminnan harjoittaminen

16 §

Tietojen antaminen kasvinsuojeluaineista myyntitihetkellä

Jakelijan on huolehdittava siitä, että kasvinsuojeluaineiden ostajille annetaan riittävät tiedot kasvinsuojeluaineiden asianmukaisesta ja kestävästä käytöstä sekä kasvinsuojeluaineiden käyttöön liittyvistä riskeistä ja risKienvähennystoimista.

Tietojen antamista varten jakelijan palveluksessa on oltava riittävä määrä 10 §:ssä tarkoitetun tutkinnon suorittanutta henkilökuntaa. Edellä tarkoitettua henkilökuntaa ei tarvitse olla, jos kasvinsuojeluaineita myydään vain muuhun kuin ammattimaiseen käyttöön, eikä myytäviä valmisteita luokitella kemikaaleja koskevan lainsäädännön mukaisesti myrkyllisiksi, erittäin myrkyllisiksi, syöpää aiheuttaviksi, sukusolujen perimää vaurioittaviksi tai lisääntymiselle vaarallisiksi.

17 §

Kasvinsuojeluaineen käyttö ammattitoiminnassa ja myynti tai muu luovuttaminen ammattitoiminnassa käytettäväksi

Kasvinsuojeluaineita saa ammattitoiminnassa käyttää vain 10 §:ssä tarkoitetun tutkinnon suorittanut henkilö.

Yksinomaan ammattimaiseen käyttöön hyväksytyjä kasvinsuojeluaineita saa myydä tai muutoin luovuttaa vain sellaiselle henkilölle, joka esittää 10 §:ssä tarkoitetun kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittamisesta annetun voimassa olevan todistuksen.

18 §

Kasvinsuojeluaineita testaavien laitosten hyväksyminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto hyväksyy kasvinsuojeluaineiden biologista tehokkuutta

ja käyttökelpoisuutta testaavat laitokset. Laitos hyväksytään, jos sillä on testausta varten pätevä henkilöstö, asianmukaiset laitteistot, tilat ja testauspaikat sekä menettelytapaohjeet, joiden kaikkien tulee täyttää hyvälle testaustoiminnalle asetetut vaatimukset.

Hyväksyminen voidaan peruuttaa, jos laitoksen toiminta ei enää täytä hyväksymisen edellytyksiä eikä laitos korjaa epäkohtia Turvallisuus- ja kemikaaliviraston asettamassa kohtuullisessa määräajassa tai, jos laitos olennaisella tavalla rikkoo, mitä kasvinsuojeluaineasetuksessa tai tässä laissa taikka sen nojalla kasvinsuojeluaineista tai niiden testaustoiminnasta säädetään.

Tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitetuista hyvän testaustoiminnan vaatimuksista sekä laitoksen hyväksymisestä ja hyväksymismenettelystä annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

19 §

Koe- ja tutkimustoiminta

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi myöntää luvan tutkimus- ja kehitystarkoitukseen suoritettaviin kokeisiin, jotka edellyttävät hyväksyttömän kasvinsuojeluaineen päästämistä ympäristöön.

Lupa myönnetään, jos arvioidaan, ettei kokeesta ole todennäköisiä haitallisia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai ympäristöön, hakijalla on käytettävissään kokeen suorittamiseksi asianmukaiset testauspaikat ja koe suoritetaan valvotuissa oloissa käyttäen rajoitettuja määriä valmistetta rajoitetulla alueella. Luvan hakijan on nimettävä kokeelle vastuhenkilö.

Edellä 18 §:ssä tarkoitettu laitos ei tarvitse 1 momentissa tarkoitettua lupaa. Tällaisen laitoksen on hyvissä ajoin ennen kokeen aloittamista ilmoitettava Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle tiedot kokeessa käytettävästä aineesta, sen käyttötarkoituksesta ja käyttömäärästä, kokeen laajuudesta ja kestosta sekä arvioiduista terveys- ja ympäristövaikutuksista.

Kasvinsuojeluaineella tehtävä koe on keskeytettävä, jos kokeen aikana ilmenee, että valmistella on sellaisia merkittäviä haitalli-

sia vaikutuksia ihmisten tai eläinten terveyteen tai ympäristöön, joita ei ole voitu ennakoita lupaa myönnettäessä tai 3 momentissa tarkoitettua ilmoitusta tehtäessä. Asiasta on ilmoitettava viipymättä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi peruuttaa myönnetyn koeluvan, jos koeluvan haltija rikkoo olennaisella tavalla lupaehtoja.

Kasvinsuojeluaineasetuksen 54 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu hakemus- ja asiakirjaineisto toimitetaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle. Tarkemmat säännökset lupahakemusmenettelystä, lupahakemuksen ja koetta koskevan ilmoituksen sisällöstä sekä koe- ja tutkimustoiminnasta annetaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

20 §

Kasvinsuojeluaineen lentolevitys

Kasvinsuojeluaineen levitys ilma-alueesta on kielletty.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, voi:

1) Elintarviketurvallisuusvirasto päättää kasvintuhoojan torjumisesta kasvinsuojeluaineen lentolevitystä käyttäen samalla, kun se päättää toimenpiteistä kasvintuhoojien torjumiseksi tai niiden leviämisen estämiseksi siten kuin kasvinterveyden suojelemisesta annetussa laissa (702/2003) säädetään, jos kasvintuhoojasta aiheutuu välitön uhka kasvinterveydelle eikä kasvintuhoojaa voida muulla tavoin tehokkaasti kohtuudella torjua tai sen leviämistä estää;

2) maa- ja metsätalousministeriö päättää Suomen metsäkeskuksen alueyksikön esityksestä kasvinsuojeluaineen lentolevityksestä metsässä kasvaviin puihin kohdistuvien laajojen hyönteis- tai sienituhojen torjumiseksi samalla, kun se päättää toimenpiteistä metsätuhon leviämisen tai syntymisen estämiseksi siten kuin metsän hyönteis- tai sienituhojen torjunnasta annetussa laissa (263/1991) säädetään, jos hyönteis- tai sienituhoja ei voida muulla tavoin tehokkaasti kohtuudella estää.

Lentolevitystä koskevassa päätöksessä on oltava tiedot lentolevitysalueesta, torjuntatoimenpiteistä ja niiden suorittamisajankoh-

dasta sekä torjunnassa käytettävästä kasvin-
suoja-aineesta.

21 §

*Kasvinsuojeluaineen lentolevityksen edelly-
tykset*

Sen lisäksi, mitä 20 §:n 2 momentissa sää-
detään, kasvinsuojeluaineen lentolevityksen
edellytyksenä on, että:

- 1) ihmisten terveyteen ja ympäristöön koh-
distuvat vaikutukset ovat pienemmät verrat-
tuna kasvinsuojeluaineen levitykseen maasta;
- 2) käytettävä kasvinsuojeluaine on hyväk-
sytty lentolevitykseen;
- 3) lentolevityksen toteuttajalla on voimassa
oleva 10 §:ssä tarkoitettu tutkintotodistus;
- 4) lentolevitys toteutetaan välineellä, joka
on testattu 12 §:n 2 momentin mukaisesti.

22 §

*Kasvinsuojeluaineen lentolevityksen toteut-
taminen*

Kasvinsuojeluaineen lentolevitys on suori-
tettava erityistä huolellisuutta noudattaen ja
siten, ettei siitä aiheudu vaaraa ihmisten tai
eläinten terveydelle tai kohtuutonta haittaa
ympäristölle. Lentolevityksestä on hyvissä
ajoin ennen levitystä ilmoitettava elinkeino-,
liikenne- ja ympäristökeskukselle, kunnan
ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tervey-
densuojeluviranomaiselle sekä kunnaneläin-
lääkärille. Lentolevitys suoritetaan elinkei-
no-, liikenne- ja ympäristökeskuksen valvon-
nassa.

Tarkemmat säännökset lentolevityksessä
noudatettavasta menettelystä sekä levitykses-
tä tehtävistä ilmoituksista annetaan maa- ja
metsätalousministeriön asetuksella.

6 luku

Viranomaiset ja niiden tehtävät

23 §

Yleinen ohjaus ja valvonta

Kasvinsuojeluaineasetuksen ja tämän lain
täytäntöönpanon yleinen ohjaus ja valvonta
kuuluvat maa- ja metsätalousministeriölle.

24 §

Valvontaviranomainen

Kasvinsuojeluaineasetuksen ja tämän lain
täytäntöönpanosta sekä tämän lain ja sen no-
jalla annettujen säännösten ja määräysten
noudattamisen valvonnasta ja valvonnan jär-
jestämisestä vastaa Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. Virasto on kasvinsuojeluainease-
tuksen 75 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu toi-
mivaltainen viranomainen ja 2 kohdassa tar-
koitettu viranomainen. Virasto käyttää val-
vonnassa apunaan elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskuksia.

Kasvinsuojeluaineiden maahantuontia ja
maastavientiä valvoo Turvallisuus- ja kemi-
kaaliviraston ohella tullilaitos.

25 §

Valtuutetut tarkastajat

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi käyt-
tää valvonnassa apunaan valvontatehtävään
kirjallisesti valtuuttamia tarkastajia, jotka
toimivat Turvallisuus- ja kemikaaliviraston
valvonnassa. Valtuutetulla tarkastajalla tulee
olla tehtävänsä hoitamiseksi riittävä kasvin-
suoja-aineita koskeva tai muu lain noudat-
tamisen valvonnan kannalta tarvittava am-
mattitaito.

Valtuutettuun tarkastajaan sovelletaan ri-
kosoikeudellista virkavastuuta koskevia
säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta sää-
detään vahingonkorvauslaissa. Valtuutetun
tarkastajan tulee toiminnanharjoittajan niin

vaatiessa esittää kirjallinen selvitys valtuutuksesta.

26 §

Tilastoviranomaiset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto laatii torjunta-aineita koskevista tilastoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1185/2009 1 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitetun tilaston markkinoille saatettujen kasvinsuojeluaineiden vuosittaisista määristä mainitun asetuksen liitteen I mukaisesti.

Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus laatii 1 momentissa mainitun asetuksen 1 artiklan 2 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitetun tilaston kasvinsuojeluaineiden vuosittaisista käyttömääristä mainitun asetuksen liitteen II mukaisesti.

27 §

Asiantuntijaviranomaiset ja -laitokset

Kasvinsuojeluaineiksi tarkoitettujen aineiden ja valmisteiden hyväksymisen edellytysten selvittämiseksi jäljempänä mainitut valtion viranomaiset ja laitokset ovat velvolliset suorittamaan tällaisten aineiden ja valmisteiden tarkastuksia tai antamaan lausuntonsa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle hyväksymisen edellytyksistä seuraavasti:

1) biologisen tehokkuuden ja käyttökelpoisuuden arvioimisen osalta Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus ja metsätaloudessa käytettäviksi tarkoitettujen aineiden ja valmisteiden osalta Metsäntutkimuslaitos;

2) kasvi- ja eläintuotteissa esiintyvien kasvinsuojeluainejäämien määrittämisen ja arvioimisen, Euroopan unionille laadittavien jäämien enimmäismääriä koskevien ehdotusten sekä kasvinsuojeluaineiden kemiallisten analyysien sekä fysikaalisten ja teknisten testien osalta Elintarviketurvallisuusvirasto.

7 luku

Valvonta

28 §

Valvonnan järjestämisen yleiset periaatteet

Kasvinsuojeluaineita on valvottava tasapuolisesti ja säännöllisesti. Valvontaa on tehostettava, jos on epäiltävissä, että valmiste tai toiminnanharjoittajan toiminta ei täytä kasvinsuojeluaineasetuksessa tai tässä laissa tai niiden nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia. Valvontatoimenpiteiden on oltava tarkoituksenmukaisia, ja ne on sopivalla tavalla kohdistettava kasvinsuojeluaineiden valmistuksen, maahantuonnin, markkinoille saattamisen, markkinoinnin, varastoinnin, käytön ja käsittelyn eri vaiheisiin.

Valvontaviranomaisen on tarvittaessa annettava toiminnanharjoittajalle tarpeellisia ohjeita ja kehotuksia kasvinsuojeluaineita koskevien säännösten noudattamisesta.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset valvonnan järjestämisen yleisistä periaatteista.

29 §

Valvontasuunnitelma

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston on laadittava vuosittain suunnitelma valvonnan järjestämisestä. Valvontaa suunniteltaessa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tulee olla yhteistyössä Elintarviketurvallisuusviraston ja tullilaitoksen kanssa.

Valvontasuunnitelmassa on määriteltävä mitä tarkastuksia valvottaville kohteille tehdään ja kuinka usein niitä tehdään. Lisäksi suunnitelmassa on esitettävä miten valvottavien kohteiden riski on arvioitu ja miten suunnitelman arvioidaan toteutuvan.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset valvontasuunnitelmasta ja sen sisällöstä.

30 §

Tarkastusoikeus

Valvontaviranomaisilla ja valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus kasvinsuojeluaineasetuksen ja tämän lain ja niiden nojalla annettujen säännösten täytäntöön panemista ja noudattamisen valvontaa varten päästä kasvinsuojeluaineiden testaus-, valmistus-, varasto-, myynti- ja käyttöpaikkaan, kasvinsuojeluaineen levitysvälineen säilytyspaikkaan ja kasvinsuojeluaineiden kuljetusvälineisiin, tarkastaa kasvinsuojeluaineasetuksessa edellytettyä kirjanpitoa, toimittaa tarkastuksia sekä tarvittaessa ottaa kasvinsuojeluaineista ja niillä käsitellyistä tuotteista, maaperästä ja vedestä korvaukset tarpeellisia näytteitä tutkimuksia varten.

Pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa tarkastuksen saa toimittaa ja näytteen ottaa vain viranomaisena, ja tarkastus saadaan toimittaa ja näyte ottaa vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on perusteltua syytä epäillä jonkun syyllistyneen 41 tai 43 §:ssä tarkoitettuun tekoon.

Mitä 1 momentissa säädetään Suomen viranomaisen tarkastusoikeudesta ja 31 §:ssä tiedonsaantioikeudesta, koskee myös Euroopan unionin tarkastajia. Jos tarkastuksen tekee Euroopan unionin tarkastaja, valvontaviranomaisen on toimittava tämän kanssa yhteistyössä.

31 §

Tiedonsaantioikeus

Valvontaviranomaisella sekä valtuutetuilla tarkastajilla on oikeus saada toiminnanharjoittajalta, 9 §:ssä tarkoiteltua koulutuksen järjestäjältä, 11 §:ssä tarkoiteltua tutkinnon järjestäjältä ja 13 §:ssä tarkoiteltua kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajalta tässä laissa tarkoitettua valvontaa varten välttämättömät tiedot ja asiakirjat.

32 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa säädettyä tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön liike- tai ammatillisaisuudesta tai taloudellisesta asemasta luovuttaa:

1) syyttäjä- ja poliisiviranomaisille pakkokeinolain (450/1987) 5 luvun 1 §:ssä tarkoitetun rikoksen selvittämiseksi;

2) 23 ja 24 §:ssä tarkoitetuille viranomaisille tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten;

3) Euroopan unionin lainsäädännössä tai Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitetuille ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille, kun Euroopan unionin lainsäädännössä tai sopimuksessa niin edellytetään.

33 §

Tiedonantovelvollisuus

Jos valvontaviranomaisella tai valtuutetulla tarkastajalla on tietää tai tällä on syytä epäillä, että kasvinsuojeluaineena käytetään muuta kuin kasvinsuojeluaineeksi hyväksyttyä ainetta taikka että kasvinsuojeluaineen käyttö voi aiheuttaa vaaraa ihmisten, eläinten tai kasvien terveydelle taikka ympäristölle, on valvontaviranomaisen salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava tästä välittömästi vaaran luonteen mukaan toimivaltaiselle elintarvike-, ympäristö-, työsuojelu-, pelastus- tai poliisiviranomaiselle.

Havaitsemistaan kasvinsuojeluaineista, joiden hyväksyminen on peruutettu tai muutoin lakannut, valvontaviranomaisen ja valtuutetun tarkastajan tulee ilmoittaa valmisteen hävittämistä varten kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

34 §

Virka-apu

Valvontaviranomaisella on oikeus saada virka-apua tulliviranomaisilta sekä poliisi- ja pelastusviranomaisilta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaisten tehtävien suorittamiseksi.

35 §

Valvontarekisteri ja kasvinsuojeluaineita koskeva tiedosto

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pitää valvontaa varten rekisteriä hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista, koulutuksen ja tutkinnon järjestäjistä, kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaaajista sekä kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittaneista.

Rekisteriin merkitään hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista seuraavat tiedot:

- 1) luvanhaltija ja tämän mahdollinen edustaja yhteystietoineen;
- 2) valmisteen nimi;
- 3) valmisteen tehoaine ja sen määrä;
- 4) valmisteen käyttötarkoitus;
- 5) valmisteen käyttöohje, käytön rajoitukset, varoitusmerkinnät ja muut myyntipäällysmarkinnat;
- 6) valmisteen hyväksymisen voimassaoloa koskevat tiedot;
- 7) 26 §:n 1 momentissa tarkoitetut tiedot markkinoille saatettujen kasvinsuojeluaineiden vuosittaisista määristä.

Rekisteriin merkitään lisäksi tunnistetiedot 9 §:ssä tarkoitetusta koulutuksen järjestäjästä, 11 §:ssä tarkoitetusta tutkinnon järjestäjästä, 13 §:ssä tarkoitetusta kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaaajasta ja 10 §:ssä tarkoitetusta tutkinnon suorittaneesta. Tunnistetiedot ovat nimi, yritys- ja yhteisötunnus tai sen puuttuessa henkilötunnus, äidinkieli, osoite, sähköpostiosoite ja puhelinnumero. Kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittaneesta merkitään rekisteriin tunnistetietojen lisäksi tutkinnon voimassaolon päättämispäivä.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto pitää sähköisesti yleisön nähtävillä kasvinsuojelu-

aineasetuksen 57 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tiedostoa hyväksytyistä kasvinsuojeluaineista ja niistä kasvinsuojeluaineista, joiden hyväksyminen on peruutettu.

Tässä laissa tarkoitetuilla valvontaviranomaisilla on oikeus käyttää valvontarekisteriä valvonnassa. Luonnollisen henkilön 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetut henkilötiedot poistetaan rekisteristä kymmenen vuoden kuluttua siitä, kun kasvinsuojeluaineen hyväksymisen voimassaolo on lakannut. Edellä 9, 11 tai 13 §:ssä tarkoitetun luonnollisen henkilön tämän pykälän 3 momentissa tarkoitetut tunnistetiedot poistetaan rekisteristä kahden vuoden kuluttua toimijan hyväksynnän päättymisestä ja 10 §:ssä tarkoitetun tutkinnon suorittaneen tiedot kahden vuoden kuluttua tutkinnon voimassaolon päättämispäivästä. Henkilötietojen keräämisestä ja tallentamisesta sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämisestä ja luovuttamisesta säädetään lisäksi henkilötietolaissa (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

36 §

Valvonnan tulosten julkaiseminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto julkaisee valvonnan tulokset. Edellä 32 §:ssä tarkoitettuja salassa pidettäviä tietoja ei kuitenkaan saa julkaista.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkemmat säännökset valvonnan tulosten julkaisemisesta.

8 luku

Hallinnolliset pakkokeinot ja seuraamukset

37 §

Määräys

Jos toiminnanharjoittaja ei noudata kasvinsuojeluaineasetusta tai tätä lakia tai niiden nojalla annettuja säännöksiä, eivätkä puutteet täytä 38 §:ssä tarkoitetun kiellon antamisen

edellytyksiä, 24 §:ssä tarkoitettu valvontaviranomainen voi määrätä toiminnanharjoittajan asian laatuun nähden riittävässä määräjässä korjaamaan puutteen.

38 §

Kielto

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi kieltää:

1) kasvinsuojeluaineen valmistuksen, varastoinnin, markkinoille saattamisen, käytön, maahantuonnin tai maastaviennin, jos kasvinsuojeluaine ei täytä kasvinsuojeluaineasetuksessa tai tässä laissa tai niiden nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia;

2) kasvinsuojeluaineen markkinoille saatamisen tai käytön, jos kasvinsuojeluaineen voidaan perustellusti epäillä aiheuttavan välittömän vaaran tai uhan ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle;

3) kasvinsuojeluaineen markkinoille saatamisen tai käytön, jos valmisteen myyntipäällisymerkinnöissä on sellainen puute tai virhe, että siitä saattaa aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle;

4) kasvinsuojeluaineella käsitellyn korjaamatta olevan sadon käyttämisen elintarvikkeeksi tai eläinten rehuksi, jos käyttämisestä saattaa aiheutua vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle; Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi pyytää Elintarviketurvallisuusvirastoa arvioimaan aiheuttaako sadon käyttäminen elintarvikkeeksi tai rehuksi vaaran kuluttajille tai eläimille.

Kielto on viipymättä peruutettava, jos sen perusteena oleva puutteellisuus on poistettu tai epäkohta korjattu taikka, jos kielto ei ole enää muutoin tarpeen.

Jos asia ei siedä viivytystä, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja tullilaitos voivat määrätä 1 momentissa tarkoitettun kiellon väliaikaisesti. Väliaikainen kielto on saatettava viivytyksettä Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ratkaistavaksi. Kielto raukeaa, jos Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ei ole tehnyt 1 momentissa tarkoitettua päätöstä viikon kuluessa väliaikaisen kiellon antamisesta.

39 §

Hävittämis- ja maastavientimääräys

Jos kasvinsuojeluaineen valmistus, varastointi, markkinoille saattaminen, käyttö, maahantuonti tai maastavienti on 38 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla kielletty, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi määrätä kasvinsuojeluaineen käsiteltäväksi hyväksymälään tavalla uudelleen, hävitettäväksi tai palautettavaksi siihen maahan, josta se on tuotu Suomeen.

Jos korjaamattoman sadon käyttäminen elintarvikkeeksi tai eläinten rehuksi on 38 §:n 1 momentin 4 kohdan nojalla kielletty, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi määrätä korjaamattoman sadon hävitettäväksi.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettuun päätökseen voidaan liittää ehtoja sen täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä. Toiminnanharjoittaja, jonka virheellisen menettelyn vuoksi hävittämis- tai maastavientimääräys on annettu, vastaa täytäntöönpanon aiheuttamista kustannuksista.

40 §

Uhkasakko ja teettäminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi tehostaa 37 §:ssä tarkoitettua määräystä, 38 §:n 1 momentissa tarkoitettua kieltoa tai 39 §:ssä tarkoitettua hävittämistä tai maastavientiiä koskevaa määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Uhkasakkoa ei saa asettaa luonnolliselle henkilölle tässä laissa säädetyn tietojen ilmoittamisvelvollisuuden tehosteeksi, jos henkilöä on aiheutta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyn kohteena olevaan asiaan.

Uhkasakosta ja teettämisuhkasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

41 §

Kasvinsuojeluainerikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) rikkoo kasvinsuojeluaineasetuksen 28 artiklassa tarkoitettua hyväksymättömän kasvinsuojeluaineen markkinoille saattamista tai käyttöä koskevaa kieltoa,

2) käyttää 12 §:n 2 momentin vastaisesti kasvinsuojeluaineen ammattimaiseen levitykseen levitysvälinettä, jota ei ole asianmukaisesti testattu,

3) 17 §:n 1 momentin vastaisesti käyttää ammattitoiminnassaan kasvinsuojeluainetta ilman 10 §:ssä tarkoitettua tutkinnon suorittamista,

4) laiminlyö kasvinsuojeluaineasetuksen 54 artiklassa tarkoitettua koetarkoituksia koskevan luvan hakemisen tai 19 §:n 3 momentissa tarkoitettua ilmoituksen tekemisen,

5) laiminlyö 19 §:n 4 momentissa tarkoitettua velvollisuuden keskeyttää koe tai ilmoittaa siitä turvallisuus- ja kemikaalivirastolle,

6) laiminlyö kasvinsuojeluaineasetuksen 56 artiklan 1 kohdan 3 alakohdassa tai 67 artiklan 1 kohdassa säädetyn kirjanpitoa koskevan velvollisuuden,

7) laiminlyö kasvinsuojeluaineasetuksen 56 artiklan 1 tai 4 kohdassa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden tai 67 artiklan 2 tai 3 kohdassa säädetyn seuranta- tai ilmoitusvelvollisuuden,

8) rikkoo 37 §:n nojalla annettua määräystä tai 38 §:n nojalla annettua kieltoa taikka

9) rikkoo 39 §:n nojalla annettua hävittämistä tai maastavientimääräystä,

on tuomittava, jollei laiminlyöntiä tai teosta aiheutunutta vaaraa ihmisten tai eläinten terveydelle tai ympäristölle ole pidettävä vähäisenä taikka jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *kasvinsuojeluainerikkomuksesta* sakkoon.

Se, joka rikkoo tämän lain nojalla määrättyä uhkasakolla tehostettua kieltoa tai velvoitetta, voidaan jättää tuomitsematta rangaistukseen samasta teosta.

42 §

Rikosilmoituksen tekeminen

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto tekee 24 §:n 1 momentissa tarkoitettujen viranomaisten ja valtuutettujen tarkastajien puolesta rikosilmoituksen epäilyistä kasvinsuojeluainerikkomuksesta. Ilmoitus voidaan jättää

tekemättä rikkomuksesta, jota on kokonaisuutena pidettävä ilmeisen vähäisenä.

43 §

Rangaistuksia koskevat viittaussäännökset

Rangaistus vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tehdystä ympäristön turmelemisesta säädetään rikoslain (39/1889) 48 luvun 1—4 §:ssä. Rangaistus vastoin tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tehdystä terveysrikoksesta säädetään rikoslain 44 luvun 1 §:ssä. Rangaistus kasvinsuojeluaineen varomattomasta käsittelystä säädetään rikoslain 44 luvun 12 §:ssä.

9 luku

Erinäiset säännökset

44 §

Kasvinsuojeluaineiden kestävän käytön toimintaohjelma

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto laatii ja toimeenpanee kasvinsuojeluaineiden kestävän käytön toimintaohjelman yhteistyössä alan toimijoiden ja viranomaisten kanssa. Toimintaohjelmassa määritetään tavoitteet, toimenpiteet ja aikataulut kasvinsuojeluaineiden käytöstä ihmisten ja eläinten terveydelle ja ympäristölle aiheutuvien riskien vähentämiseksi. Lisäksi toimintaohjelmassa määritetään tavoitteet, toimenpiteet ja aikataulut integroidun torjunnan edistämiseksi.

45 §

Neuvottelukunta

Maa- ja metsätalousministeriö asettaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan neuvottelukunnan, jonka tehtävänä on seurata kehitystä kasvinsuojeluaineita koskevissa asioissa, antaa lausuntoja sekä tehdä asiaa koskevia esityksiä ja aloitteita.

46 §

Perittävät maksut

Tämän lain mukaisista viranomaisen suoritteista valtiolle perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

Kasvinsuojeluaineen hyväksymistä tarkoitavasta luvasta peritään maksu 45 prosentilla alennettuna, jos kasvinsuojeluaineen käyttökohteeksi tarkoitettujen viljelykasvien yhteenlaskettu pinta-ala hyväksymistä haettaessa on enintään 5 000 hehtaaria, ja 70 prosentilla alennettuna, jos kasvinsuojeluaineen käyttökohteeksi tarkoitettujen viljelykasvien yhteenlaskettu pinta-ala hyväksymistä haettaessa on enintään 2 000 hehtaaria.

Viljelykasvien yhteenlasketun pinta-alan määrittämisessä käytetään maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskuksen ylläpitämää Suomen virallista tilastoa puutarha- (Puutarhatilastot) ja peltokasvialoista (Käytössä oleva maatalousmaa-tilastot) sekä Elin- ja eläintalousturvallisuusviraston ylläpitämää Suomen virallista tilastoa metsänviljelyaineistosta. Pinta-alana käytetään viiden viimeisen vuoden lukujen keskiarvoa.

47 §

Palkkiot ja kustannusten korvaukset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto maksaa valtuuttamilleen tarkastajille tämän lain mukaisista tarkastuksista palkkiota ja kustannusten korvausta.

Edellä 9 §:ssä tarkoitettulla koulutuksen järjestäjällä, 11 §:ssä tarkoitettulla tutkinnon järjestäjällä sekä 13 §:ssä tarkoitettulla kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testaajalla on oikeus periä palvelun käyttäjältä kohtuullinen korvaus tuottamastaan palvelusta.

48 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta tämän lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen säädetään hallintolainkäyttölaissa (586/1996). Edellä 46 §:ssä tarkoitettua maksua koskevasta

muutoksenhausta säädetään valtion maksuperustelaissa.

Edellä 38 §:n 3 momentissa tarkoitettua väliaikaista kieltoa koskevaan päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Edellä 10 §:ssä tarkoitettua tutkinnon arvosteluun tyytymätön asianosainen voi tehdä oikaisuvaatimuksen tutkinnon järjestäjälle. Asianosainen, joka on tyytymätön 12 §:n 2 momentissa tarkoitettuun levitysvälineen testaukseen koskevaan päätökseen voi tehdä oikaisuvaatimuksen levitysvälineen testaajalle. Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Muutoin oikaisuvaatimukseen sovelletaan, mitä hallintolainkäyttölaissa (434/2003) säädetään oikaisuvaatimuksesta.

49 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Tällä lailla kumotaan kasvinsuojeluaineista annettu laki (1259/2006) (*kumottu laki*). Kumotun lain nojalla annetut maa- ja metsätalousministeriön asetukset jäävät kuitenkin edelleen voimaan.

50 §

Siirtymäsäännökset

Integroidun torjunnan yleisten periaatteiden noudattamista kasvinsuojeluaineiden ammatillisessa käytössä koskevaa 6 §:ssä tarkoitettua vaatimusta sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2014.

Edellä 12 §:n 2 momenttia sovelletaan 26 päivästä marraskuuta 2016. Jos levitysväline kuitenkin on ennen mainittua päivää testattu siten kuin luonnonhaittakorvauksista, maatalouden ympäristötuesta sekä eräistä muista ympäristön ja maaseudun tilan parantamiseen liittyvistä tuista annetun lain (1440/2006) mukaisen tuen saaminen edellyttää, välinettä ei tarvitse testata uudestaan ennen kuin viisi vuotta on kulunut testauksesta.

Kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittamista koskevaa 16 §:ssä, 17 §:ssä ja 21 §:n 3 kohdassa tarkoitettua vaatimusta so-

velletään 26 päivästä marraskuuta 2015. Ennen mainittua päivää 21 §:n 3 kohdassa tarkoitettulla on oltava riittävät tiedot kasvinsuojeluaineiden lentolevityksestä ja taito levityksen suorittamiseen. Jos henkilöllä on ennen 26 päivää marraskuuta 2015 2 momentissa tarkoitetun tuen saamisen edellytyksenä oleva ajankohtaisten kasvinsuojeluasioiden koulutus, hänen ei tarvitse suorittaa edellä tarkoitettua tutkintoa ennen kuin viisi vuotta on kulunut koulutuksen saamisesta.

Jakelijan palveluksessa on oltava 16 §:n 2 momentissa tarkoitettua kasvinsuojeluaineita koskevan tutkinnon suorittanutta henkilökuntaa 26 päivästä marraskuuta 2015.

Kumotun lain nojalla kasvinsuojeluaineiden biologista tehokkuutta ja käyttökelpoisuutta testaavalle laitokselle annettu hyväksyminen on voimassa hyväksymistä koskevan päätöksen mukaisesti.

Kumotun lain nojalla annettu lupa tutkimus- ja kehitystarkoituksiin suoritettavaan kokeeseen, joka edellyttää hyväksymättömän kasvinsuojeluaineen päästämistä ympäristöön, on voimassa lupaa koskevien ehtojen mukaisesti.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

2.

Laki**metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annetun lain 7 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annetun lain (263/1991) 7 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 201/2011, seuraavasti:

7 a §	
<i>Biologisen kasvinsuojeluaineen lentolevitystä koskeva erityissäännös</i>	tai maanomistajat kustannuksellaan toteuttamaan ministeriön hyväksymät biologisen kasvinsuojeluaineen lentolevitystä koskevat torjuntatoimenpiteet.

Jos maa- ja metsätalousministeriö ei 6 §:n nojalla määrää toimenpiteitä suoritettavaksi, se voi päätöksellään oikeuttaa maanomistajan

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

_____ .

3.

Laki**rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 48 luvun 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 §:n 1 momentti ja 48 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 44 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 921/2011 ja 48 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 650/2011, seuraavasti:

44 luku

Terveyttä ja turvallisuutta vaarantavista rikoksista

1 §

Terveysrikos

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) kasvinsuojeluaineista annetun lain (/) tai kasvinsuojeluaineiden markkinoille saatamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009, jäljempänä *kasvinsuojeluaineasetus*,

2) kuluttajaturvallisuuslain (920/2011),

3) kemikaalilain (744/1989), kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006, jäljempänä *REACH-asetus*, tai aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnoista ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja

kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1272/2008, jäljempänä *CLP-asetus*,

4) terveydensuojelulain (763/1994) tai

5) elintarvikelain (23/2006)

taikka niiden nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti valmistaa, käsittelee, tuo tai tahallaan yrittää tuoda maahan, pitää hallussaan, varastoi, kuljettaa, pitää myynnissä, välittää tai luovuttaa tavaraa tai ainetta, valmistetta tai esinettä siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *terveysrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

48 luku

Ympäristörikoksista

1 §

Ympäristön turmeleminen

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

2) valmistaa, luovuttaa, kuljettaa, käyttää, käsittelee tai säilyttää ainetta, valmistetta, seosta, tuotetta tai esinettä taikka käyttää lai-

tetta kemikaalilain, REACH-asetuksen, CLP-asetuksen, kasvinsuojeluaineasetuksen taikka näiden tai ympäristönsuojelulain (86/2000) nojalla annetun säännöksen vastaisesti taikka otsonikerrosta heikentävistä aineista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1005/2009, tietyistä fluoratuista kasvihuonekaasuista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 842/2006, pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 850/2004 tai pesuaineista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 648/2004 3 tai 4 artiklan vastaisesti taikka jätelain (646/2011) 147 §:n 2 momentissa mainitun säännöksen, jätelain nojalla annetun säännöksen, yksit-

täistapausta koskevan määräyksen tai kiellon vastaisesti taikka laiminlyö jätelain mukaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuutensa tai

siten, että teko on omiaan aiheuttamaan ympäristön pilaantumista, muuta vastaavaa ympäristön haitallista muuttumista tai roskaantumista taikka vaaraa terveydelle, on tuomittava *ympäristön turmelemisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

Tämä lain 44 luvun 1 §:n 1 momentti tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja 48 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohta 1 päivänä touko-kuuta 2012.

Helsingissä 14 päivänä lokakuuta 2011

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri *Jari Koskinen*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

2.

Laki

metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annetun lain 7 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan metsän hyönteis- ja sienituhojen torjunnasta annetun lain (263/1991) 7 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 201/2011, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

7 a §

*Biologisen kasvinsuojeluaineen lentolevitystä
koskeva erityissäännös*

Jos maa- ja metsätalousministeriö ei 6 §:n nojalla määrää toimenpiteitä suoritettavaksi, se voi, *sen estämättä, mitä kasvinsuojeluaineista annetun lain (1259/2006) 20 §:ssä säädetään*, päätöksellään oikeuttaa maanomistajan tai maanomistajat kustannuksellaan toteuttamaan ministeriön hyväksymät biologisen kasvinsuojeluaineen lentolevitystä koskevat torjuntatoimenpiteet.

Ehdotus

7 a §

*Biologisen kasvinsuojeluaineen lentolevitystä
koskeva erityissäännös*

Jos maa- ja metsätalousministeriö ei 6 §:n nojalla määrää toimenpiteitä suoritettavaksi, se voi päätöksellään oikeuttaa maanomistajan tai maanomistajat kustannuksellaan toteuttamaan ministeriön hyväksymät biologisen kasvinsuojeluaineen lentolevitystä koskevat torjuntatoimenpiteet.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki**rikoslain 44 luvun 1 §:n ja 48 luvun 1 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 §:n 1 momentti ja 48 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 44 luvun 1 §:n 1 momentti laissa 921/2011 ja 48 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohta laissa 650/2011, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

44 luku

44 luku

Terveyttä ja turvallisuutta vaarantavista rikoksista

Terveyttä ja turvallisuutta vaarantavista rikoksista

1 §

1 §

Terveysrikos

Terveysrikos

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) kasvinsuojeluaineista annetun lain (1259/2006),

2) kuluttajaturvallisuuslain (920/2011),
 3) kemikaalilain (744/1989), kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006, jäljempänä *REACH-asetus*, tai aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) kasvinsuojeluaineista annetun lain (/) tai kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1107/2009, jäljempänä *kasvinsuojeluaineasetus*,

2) kuluttajaturvallisuuslain (920/2011),
 3) kemikaalilain (744/1989), kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006, jäljempänä *REACH-asetus*, tai aineiden ja seosten luokituksesta, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien

67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1272/2008, jäljempänä *CLP-asetus*,
4) terveydensuojelulain (763/1994) tai
5) elintarvikelain (23/2006)

taikka niiden nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti valmistaa, käsittelee, tuo tai tahallaan yrittää tuoda maahan, pitää hallussaan, varastoi, kuljettaa, pitää myynnissä, välittää tai luovuttaa tavaraa tai ainetta, valmistetta tai esinettä siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *terveysrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1272/2008, jäljempänä *CLP-asetus*,
4) terveydensuojelulain (763/1994) tai
5) elintarvikelain (23/2006)

taikka niiden nojalla annetun säännöksen tai yleisen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen vastaisesti valmistaa, käsittelee, tuo tai tahallaan yrittää tuoda maahan, pitää hallussaan, varastoi, kuljettaa, pitää myynnissä, välittää tai luovuttaa tavaraa tai ainetta, valmistetta tai esinettä siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vaaraa toisen hengelle tai terveydelle, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *terveysrikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kuudeksi kuukaudeksi.

48 luku

Ympäristörikoksista

1 §

Ympäristön turmeleminen

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

2) valmistaa, luovuttaa, kuljettaa, käyttää, käsittelee tai säilyttää ainetta, valmistetta, seosta, tuotetta tai esinettä taikka käyttää laitetta kemikaalilain, REACH-asetuksen, CLP-asetuksen taikka näiden tai ympäristönsuojelulain (86/2000) nojalla annetun säännöksen vastaisesti taikka otsonikerrosta heikentävistä aineista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1005/2009, tietyistä fluoratuista kasvihuonekaasuista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 842/2006, pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 850/2004 tai pesuaineista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 648/2004 3 tai 4 artiklan vastaisesti

48 luku

Ympäristörikoksista

1 §

Ympäristön turmeleminen

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

2) valmistaa, luovuttaa, kuljettaa, käyttää, käsittelee tai säilyttää ainetta, valmistetta, seosta, tuotetta tai esinettä taikka käyttää laitetta kemikaalilain, REACH-asetuksen, CLP-asetuksen, *kasvinsuojeluaineasetuksen* taikka näiden tai ympäristönsuojelulain (86/2000) nojalla annetun säännöksen vastaisesti taikka otsonikerrosta heikentävistä aineista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1005/2009, tietyistä fluoratuista kasvihuonekaasuista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 842/2006, pysyvistä orgaanisista yhdisteistä sekä direktiivin 79/117/ETY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 850/2004 tai pesuaineista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 648/2004 3 tai 4 artiklan vastaisesti taikka jätelain (646/2011) 147 §:n

taikka jätelain (646/2011) 147 §:n 2 momentissa mainitun säännöksen, jätelain nojalla annetun säännöksen, yksittäistapausta koskevan määräyksen tai kiellon vastaisesti taikka laiminlyö jätelain mukaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuutensa tai

 siten, että teko on omiaan aiheuttamaan ympäristön pilaantumista, muuta vastaavaa ympäristön haitallista muuttumista tai roskaantumista taikka vaaraa terveydelle, on tuomittava *ympäristön turmelemisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

2 momentissa mainitun säännöksen, jätelain nojalla annetun säännöksen, yksittäistapausta koskevan määräyksen tai kiellon vastaisesti taikka laiminlyö jätelain mukaisen jätehuollon järjestämisvelvollisuutensa tai

 siten, että teko on omiaan aiheuttamaan ympäristön pilaantumista, muuta vastaavaa ympäristön haitallista muuttumista tai roskaantumista taikka vaaraa terveydelle, on tuomittava *ympäristön turmelemisesta* sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

 Tämä lain 44 luvun 1 §:n 1 momentti tulee voimaan päivänä kuuta 20 ja 48 luvun 1 §:n 1 momentin 2 kohta 1 päivänä toukokuuta 2012.